Република Србија
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ
И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Стална конференција
градова и општина
Савез градова и општина Србије

ПРИРУЧНИК ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ

ПРИРУЧНИК ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ

МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ
И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Зоран Петровић, Марина Дражић
Александар Марковић, Ивана Радуловић
Мирослав Петковић

ПРИРУЧНИК ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ

Београд, 2019.

ПРИРУЧНИК ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА
О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ

Издавач
Министарство државне управе и локалне самоуправе
Бирчанинова 6, 11000 Београд
у сарадњи са:
Сталном конференцијом градова и општина
– Савезом градова и општина Србије
Македонска 22, 11000 Београд

Аутор̄ски т̄им
Зоран Петровић, Марина Дражић,
Александар Марковић, Ивана Радуловић,
Мирослав Петковић

За издавача
Бранко Ружић, министар

Лект̄ура
Ивана Андрић

Дизајн и п̄рип̄рема за шт̄амп̄у
Атеље, Београд

Шт̄амп̄а
Марго арт, Београд

Тираж: 1000

Година и мест̄о изавања
Београд, 2019.

ISBN 978-86-920653-5-4

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Припрему и објављивање ове публикације подржао је пројекат „Институционална подршка СКГО – трећа фаза" који спроводи СКГО, уз подршку Владе Швајцарске. Ова публикација не представља нужно званични став Владе Швајцарске.

Садржај

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ 9

II НОРМАТИВНИ ОКВИР 11

1. ПЕРИОД ОД 1990. ДО 2011. ГОДИНЕ 11

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПОСЕБНОГ ЗАКОНА – ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ 12

3. ЗНАЧАЈ ЈЕДИНСТВЕНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА 15

4. ПОДЗАКОНСКА АКТА 15

5. ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И ПРАВА ГРАЂАНА У ПОСТУПКУ ВОЂЕЊА И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА 16

III ПРИМЕНА ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ 21

1. ПРВА ПРИМЕНА ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ 21

IV УВИД У БИРАЧКИ СПИСАК 23

V ПОСТУПАК ВОЂЕЊА И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ДО РАСПИСИВАЊА ИЗБОРА 25

1. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА ВОЂЕЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА 25

2. ЧИЊЕНИЦЕ О БИРАЧУ КОЈЕ СЕ УПИСУЈУ У БИРАЧКИ СПИСАК 26

3. ПРОМЕНЕ У БИРАЧКОМ СПИСКУ 26

3.1. Органи надлежни за доношење решења о променама 27

3.2. Промене по захтеву странке 27

3.3. Промене по службеној дужности 27

3.4. Промене по захтеву подносиоца изборне листе 28

4. ВРСТЕ ПРОМЕНА У БИРАЧКОМ СПИСКУ 29

4.1. Упис у бирачки списак 29

4.1.1. Упис по основу пријаве пребивалишта 29

4.1.2. Упис боравишта за интерно расељена лица 29

4.1.3. Упис по основу стицања пунолетства 30

4.1.4. Упис по основу враћања пословне способности 30

4.1.5. Упис по основу пријема у држављанство 31

4.2. Брисање из бирачког списка ... 31
4.2.1. Брисање по основу смрти ... 31
4.2.2. Брисање по основу одјаве пребивалишта ... 32
4.2.3. Брисање података о боравишту за интерно расељена лица ... 33
4.2.4. Брисање по основу лишавања пословне способности ... 33
4.2.5. Брисање по основу отпуста из држављанства ... 34
4.3. Измене и допуне података у бирачком списку ... 34
4.3.1. Промене података по службеној дужности ... 34
4.3.2. Промене података по захтеву странке ... 34

VI ПОСТУПАК АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ОД РАСПИСИВАЊА ИЗБОРА ДО ЗАКЉУЧЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ... 37

1. ОБАВЕШТАВАЊЕ ГРАЂАНА О НАЧИНУ УВИДА У БИРАЧКИ СПИСАК ... 37

2. ОБАВЕШТАВАЊЕ ГРАЂАНА О ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА ЗА ГЛАСАЊЕ ПО МЕСТУ БОРАВИШТА У ЗЕМЉИ ... 38

3. ОБАВЕШТАВАЊЕ ГРАЂАНА О НАЧИНУ ГЛАСАЊА ПО МЕСТУ БОРАВИШТА У ИНОСТРАНСТВУ ... 38

4. УПИС ЛИЦА КОЈА СТИЧУ ПУНОЛЕТСТВО НА ДАН ИЗБОРА ... 39

5. РЕШАВАЊЕ ПО ЗАХТЕВИМА ЗА ГЛАСАЊЕ ПО МЕСТУ БОРАВИШТА У ИНОСТРАНСТВУ ... 39

6. РЕШАВАЊЕ ПО ЗАХТЕВИМА ЗА ГЛАСАЊЕ ПО ИЗАБРАНОМ МЕСТУ ГЛАСАЊА У ЗЕМЉИ ... 41

7. ПРИБАВЉАЊЕ ПОДАТАКА ОД МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, НАДЛЕЖНИХ ОСНОВНИХ СУДОВА И ЦЕНТАРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ... 42

VII ПОСТУПАК АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ОД ЗАКЉУЧЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ДО 72 ЧАСА ПРЕ ДАНА ИЗБОРА ... 43

1. ОБАВЕЗЕ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ... 43

1.1. Пријем захтева за промене у бирачком списку ... 43
1.2. Достављање комплетних захтева за промене у бирачком списку Министарству државне управе и локалне самоуправе ... 43

2. ОБАВЕЗЕ МИНИСТАРСТВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ... 44

2.1. Закључење бирачког списка и штампање извода из бирачког списка ... 44
2.2. Достављање извода из бирачког списка надлежним изборним комисијама ... 45
2.3. Решавање по захтевима за промене у бирачком списку ... 45

VIII ЖАЛБА НА РЕШЕЊЕ О ПРОМЕНАМА У БИРАЧКОМ СПИСКУ И УПРАВНИ СПОР ... 47

IX ПОСЕБНА ЕВИДЕНЦИЈА БИРАЧКИХ МЕСТА ... 49

X НАДЗОР НАД ВОЂЕЊЕМ БИРАЧКОГ СПИСКА ... 51

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ ... 53

XII **РАД У АПЛИКАЦИЈИ *ЈЕДИНСТВЕНИ БИРАЧКИ СПИСАК*** **55**

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ **55**

2. ПРЕДУСЛОВИ КОРИШЋЕЊА **55**

3. ПРИЈАВЉИВАЊЕ НА СИСТЕМ **56**

4. ЕЛЕМЕНТИ ПОЧЕТНОГ ЕКРАНА **58**

5. ПРЕТРАГА БИРАЧКОГ СПИСКА ПО ЈМБГ-У БИРАЧА **59**

6. ЈЕДИНСТВЕНИ БИРАЧКИ СПИСАК **60**

6.1. Рад са захтевима 60

6.1.1. Приступ екрану Захтеви *и преглед елемената на форми* *61*

6.1.2. Преглед и филтрирање захтева *65*

6.1.3. Израда захтева *66*

6.1.4. Измена података о захтеву *74*

6.1.5. Поништавање захтева *76*

6.1.6. Доношење решења по захтеву *77*

6.1.7. Штампа решења и решења о исправци техничке грешке *81*

6.2. Бирачки списак 83

6.2.1. Приступ екрану Бирачки списак *и преглед делова на екрану* *83*

6.2.2. Претрага бирачког списка *84*

6.2.3. Преглед података о бирачу *88*

6.3. Извештаји 88

7. РАЗМЕНА ПОДАТАКА **90**

7.1. МУП Подаци 90

7.2. МКУ Подаци 91

7.3. МКВ Подаци 92

7.4. ДКП Захтеви 93

7.4.1. Рад са захтевима *93*

8. ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗБОРА **103**

8.1. Избори 103

8.1.1. Приступ екрану Избори *и преглед података на екрану* *103*

8.1.2. Провера изборних листа *105*

8.2. Бирачка места 114

8.2.1. Приступ екрану и преглед делова екрана Бирачка места *115*

8.2.2. Преглед и претрага бирачких места *116*

8.2.3. Упис бирачког места *116*

8.2.4. Измена података о бирачком месту *118*

8.2.5. Брисање бирачког места *120*

8.2.6. Адресе *121*

8.3. Преузимање 124

9. АДМИНИСТРАЦИЈА **125**

9.1. Адресни регистар 125

9.1.1. Приступ екрану и преглед делова екрана Адресни регистар *126*

XIII ПРОЦЕС СЛАЊА ИЗВЕШТАЈА ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ ИЗ РЕГИСТРА МАТИЧНИХ КЊИГА 133

XIV ПРИЛОЗИ 137

Прилог 1: Закон о јединственом бирачком списку 139

Прилог 2: Упутство за спровођење закона о јединственом бирачком списку 149

Прилог 3: Решење о упису у бирачки списак по основу пријаве пребивалишта 159

Прилог 4: Решење о упису у бирачки списак боравишта за интерно расељено лице 160

Прилог 5: Решење о упису у бирачки списак по основу стицања пунолетства 161

Прилог 6: Решење о упису у бирачки списак по основу враћања пословне способности 162

Прилог 7: Решење о упису у бирачки списак по основу пријема у држављанство 163

Прилог 8: Решење о брисању из бирачког списка по основу смрти 164

Прилог 9: Решење о брисању из бирачког списка по основу одјаве пребивалишта 165

Прилог 10: Решење о брисању из бирачког списка по службеној дужности 166

Прилог 11: Решење о брисању податка о боравишту за интерно расељено лице 167

Прилог 12: Решење о брисању бирача из бирачког списка по основу лишавања пословне способности 168

Прилог 13: Решење о брисању бирача из бирачког списка по основу отпуста из држављанства Републике Србије 169

Прилог 14: Решење о промени личних података по службеној дужности 170

Прилог 15: Решење о промени личних података на лични захтев 171

Прилог 16: Обавештење јединице локалне самоуправе 172

Прилог 17: Обавештење Министарства 173

Прилог 18: Решење да је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству 174

Прилог 19: Решење да ће бирач гласати по месту боравишта у иностранству 175

Прилог 20: Решење да нису испуњени услови да бирач гласа по месту боравишта у иностранству 176

Прилог 21: Решење да ће бирач гласати по месту боравишта у земљи 177

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Ажуран и прецизан бирачки списак је основни предуслов за регуларне, правно ваљане и демократске изборе. Једно од основних људских права гарантованих Уставом Републике Србије – бирачко право, бирач може остварити само ако је евидентиран у бирачком списку. Тачност, ажурност и вођење бирачког списка је законска обавеза Министарства државне управе и локалне самоуправе (даље у тексту: Министарство).

Од почетка примене Закона о јединственом бирачком списку (2012. године) организовано је више изборних процеса на различитим нивоима (избори за председника Републике, Народне посланике, посланике у Скупштини АП Војводина и одборнике у скупштинама јединица локалне самоуправе). У спровођењу овог закона уочене су одређене недоумице и то, како код органа који воде и ажурирају бирачки списак односно достављају податке на основу којих се врше промене, тако и код осталих учесника у изборном процесу, па и код самих грађана.

У циљу уједначавања праксе вођења и ажурирања бирачког списка Министарство државне управе и локалне самоуправе припремило је Приручник за примену Закона о јединственом бирачком списку.

Приручник садржи низ корисних информација и препорука и описује поступак вођења и ажурирања бирачког списка, објашњава права и обавезе органа који учествују у овом процесу, као и права и обавезе грађана од чијих активности у великој мери зависи тачност података уписаних у бирачки списак.

Приручник се састоји из два дела.

У првом делу Приручника приказан је нормативни оквир који регулише ову област и то у периоду пре и након доношења Закона о јединственом бирачком списку, као и разлози за доношење овог посебног закона. Даље је изложена примена Закона о јединственом бирачком списку, која је подељена у неколико целина, и то: поступак вођења и ажурирања бирачког списка до расписивања избора, од расписивања избора до закључења бирачког списка и од закључења бирачког списка до 72 часа пре дана избора. На крају овог дела обрађена је заштита бирачког права која се односи на податке у бирачком списку, надзор над ажурношћу бирачког списка и казнене одредбе.

У другом делу Приручника приказан је рад у апликацији *Јединствени бирачки списак*.

Приручник је првенствено намењен овлашћеним лицима за вођење и ажурирање бирачког списка, како државним службеницима Министарства државне управе и локалне самоуправе тако и службеницима јединица локалне самоуправе. Биће користан и руководиоцима органа који воде и ажурирају бирачки списак, односно на основу чијих службених евиденција се врше промене у бирачком списку. Приручник ће такође бити од велике користи и грађанима да се информишу, како о својим правима тако и обавезама у поступку ажуририрања бирачког списка.

Ставови изнети у Приручнику формулисани су и проверени у размени мишљења са лицима овлашћеним за ажурирање бирачког списка одређених јединица локалне самоуправе, као и Градске управе града Београда, уз организациону и техничку подршку Сталне конференције градова и општина.

II НОРМАТИВНИ ОКВИР

1. Период од 1990. до 2011. године

У Србији су од 1990. године три пута доношени закони којима се уређује избор народних посланика (1990, 1992. и 2000. године), а у оквиру њих и бирачки спискови. Овим законима нису значајније мењана правила којима се уређују бирачки спискови. Пре свега су мењани изборни системи и број изборних јединица.

Законом о избору народних посланика из 2000. године[1], и то само у једном члану, прописано је да се „у Републици Србији компјутерски води општи бирачки списак по општинама, као део јединственог, повезаног система." Даље је Закон остао недоречен – није изричито одређен орган који води „јединствен и повезан систем", није уређено како се води јединствени бирачки списак ни како се повезују бирачки спискови у јединствен бирачки списак. Из ових разлога, у пракси, јединствени бирачки списак заправо је представљао технички збир бирача уписаних у бирачке спискове које воде општинске, односно градске управе, као поверени посао државне управе.

Тада важећи прописи довели су и до тога да су постојећи бирачки спискови нередко били неажурни и непрецизни. Сарадња између органа који воде бирачке спискове одвијала се без посебног надзора неког државног органа. И сама обавеза органа који воде бирачке спискове и органа који воде евиденције и издају јавне исправе да међусобно сарађују и размењују релевантне податке о правима која су услов за остваривање бирачког права и податке везане за бирачко право постављена је начелно и декларативно, па није давала очекиване резултате.

Из свих наведених разлога, било је неопходно доношење посебног закона ради стварања нормативних претпоставки за успостављање јединствене евиденције свих бирача у Републици Србији (јединствени бирачки списак), коју би водио орган државне управе. При томе, одмах се наметнуло питање какву улогу у свему томе треба да имају општине, градови и Град Београд, тј. како и колико треба да се децентрализује вођење бирачких спискова. Потпуна децентрализација

1 „Службени гласник РС", бр. 35/00, 57/05– одлука УС, 72/03– др. закон, 18/04, 85/05– др. закон, 104/09– др. закон, 28/11– одлука УС и 36/11.

значила би да бирачке спискове, на основу повереног јавног овлашћења, воде само општине, градови и Град Београд, а да државним органима припадају само општи надзорни механизми, који су предвиђени Законом о државној управи. С друге стране, ни потпуна централизација не би била добар одговор на постојеће недостатке. Наиме, децентрализовано вођење бирачких спискова и те како има своје суштинске предности: оно омогућава грађанима да се у месту свога пребивалишта, тј. у својој општини упишу у списак, избришу са списка и да унесу остале измене у списак. Постојеће уређење државне управе у Србији и степен њене децентрализације нису могли примерено да одговоре на потребу и право грађана да своја права остварују на начин који је за њих најповољнији, уз најмање могуће издатке и без губљења времена.

2. Разлози за доношење посебног закона – Закона о јединственом бирачком списку

Недостаци законских решења садржаних у раније важећем закону условили су потребу за доношењем новог, посебног закона, којим ће се створити нормативна основа за тачну, ажурну и јединствену евиденцију бирача у Републици Србији, коју ће водити законом одређен орган државне управе – министарство надлежно за послове управе, односно Министарство за државну управу и локалну самоуправу. Такође, уместо превазиђених технологија које су раније важећим законом предвиђене за вођење бирачког списка (нпр. вођење бирачког списка у облику картотеке или у облику датотеке на магнетној траци или на магнетном диску), које, поред осталог, могу допринети пропустима у вођењу бирачког списка, новим законом би се установила обавеза вођења бирачког списка као електронске базе података, на основу јединствене методологије, што би у значајној мери допринело тачности и ажурности евиденције бирача.

Поред тога, убудуће би се и размена података између надлежних органа који воде службене евиденције о грађанима од значаја за вођење бирачког списка и надлежног министарства и општинских и градских управа, као и између самог министарства и надлежних органа јединица локалне самоуправе вршила електронским путем, чиме би се знатно скратили рокови за достављање релевантних података и створили услови за ефикаснију сарадњу надлежних органа у овој области.

Улога органа локалне самоуправе била би, у складу са упоредноправним искуствима и значајем успостављања тачног и ажурног бирачког списка, јасно одређена и обухватала би послове ажурирања делова бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, које би, као поверене послове државне управе, обављале општинске, односно градске управе, и то само до закључења бирачког

списка. После закључења бирачког списка, до законом одређеног рока, послове ажурирања бирачког списка вршило би Министарство за државну управу и локалну самоуправу.

Таквим решењем омогућило би се грађанима да своја права која се односе на све промене у бирачком списку остварују на начин који је за њих најповољнији, најефикаснији и најекономичнији. Истовремено, увођење правила према коме би све послове везане за ажурирање бирачког списка након његовог закључења вршило Министарство за државну управу и локалну самоуправу, требало би да у значајној мери допринесе тачности и ажурности евиденције бирача.

Другачије решење, према коме би и послове ажурирања бирачког списка у целини обављало надлежно министарство, изискивало би велике додатне буџетске трошкове, јер би подразумевало установљавање нових организационих јединица Министарства у свим јединицама локалне самоуправе, запошљавање великог броја нових државних службеника и слично.

Бирачки списак водио би се уз примену одредаба закона о управном поступку и управним споровима, с тим што сама природа изборног поступка намеће потребу да се одлучује у краћим роковима и искључе одређена ванредна правна средства.

Једна од значајних новина која би била садржана у закону јесте и омогућавање бирачима да гласају и према месту боравишта у земљи, ако се на дан избора не налазе у месту пребивалишта. На тај начин бирачима би се у пуној мери олакшало остваривање бирачког права, уз уважавање њихових личних и професионалних обавеза и потреба.

Ако се има у виду да би законом било предвиђено да се сви подаци о бирачу воде у самом бирачком списку, без вођења пратећих евиденција, подаци који се односе на боравиште бирача у иностранству водили би се као стални, с тим што би се за потребе одређених избора у бирачки списак уписивала и чињеница да ће бирач гласати према месту боравишта у иностранству. Та чињеница би се након одржавања избора брисала из бирачког списка, а могла би се поново уписати за потребе наредних избора. За разлику од решења садржаног у раније важећем закону, које предвиђа вођење посебне евиденције бирача у иностранству, ово решење знатно би допринело томе да постојећи недостаци у бирачком списку буду уочљивији, као и да се лакше отклоне у законом предвиђеном поступку.

Иако се не предвиђа даље вођење посебне евиденције бирача у иностранству, законом би се уважила потреба за превођењем података из те евиденције у јединствени бирачки списак, што би, као и потреба за обједињавањем постојећих бирачких спискова које воде јединице локалне самоуправе у јединствени бирачки списак, условило да почетак примене новог закона буде по истеку две године од дана његовог ступања на снагу.

Доношење посебног закона о бирачком списку је корак којим би се омогућило јединствено вођење бирачких спискова применом централизоване, електронски вођене евиденције, којим би се створили предуслови да бирачки списак буде

једнако доступан свим учесницима у изборном процесу и којим би се побољшала контрола и ажурност у вођењу бирачких спискова.

Коначно, опредељење да се вођење евиденције бирача уреди посебним законом, а не законом којим се уређује избор народних посланика, засновано је пре свега на томе да је вођење евиденције бирача јасно одвојен поступак од поступка спровођења избора, а друго, поступак избора народних посланика је само један од изборних поступака у коме се користи евиденција бирача.

Европска комисија за демократију путем права (Венецијанска комисија) и OEBS/ODIHR размотрили су Нацрт закона о јединственом бирачком списку и оценили да израда тог закона представља корак напред у процесу реформе изборног законодавства Републике Србије, која је у току.

Према мишљењу Венецијанске комисије и OEBS/ODIHR, Нацрт наведеног закона значајно доприноси побољшању нашег изборног законодавства, а предложена решења су у складу са раније датим препорукама. Усвајањем и применом овог закона омогућило би се побољшање квалитета уписа бирача у бирачки списак у целој Републици.

Закон о јединственом бирачком списку[2] (даље у тексту: Закон) донет је у децембру 2009. године.

Даном почетка примене овог закона престале су да важе одредбе Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС", бр. 35/02, 57/03 – УС, 72/03 – др. закон, 18/04, 85/05 – др. закон и 101/05 – др. закон) и Закона о избору председника Републике („Службени гласник РС", број 111/07) које су уређивале област бирачког списка.

Даном почетка примене овог закона престали су да важе подзаконски прописи који су донети ради примене одредаба Закона о избору народних посланика и Закона о избору председника Републике.

Овај закон ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије", а почео је да се примењује по истеку две године од дана ступања на снагу, осим члана 26, који је почео да се примењује од дана ступања на снагу овог закона.

Закон је измењен и допуњен 2011. године[3]. Овим изменама и допунама Закона разрађен је поступак гласања бирача који имају боравиште у иностранству (чл. 5, 10. и 16) и продужен је рок за достављање извода из бирачког списка Републичкој изборној комисији са 24 на 48 часова од доношења решења о закључењу бирачког списка (члан 19). Такође, прописано је да ће се, ако се током 2011. односно 2012. године пре расписивања редовних избора распишу ванредни избори за народне посланике, на тим изборима користити постојећи бирачки спискови установљени пре ступања на снагу овог закона, према правилима на основу којих су установљени. У случају расписивања редовних избора за народне посланике,

2 „Службени гласник РС", број 104/09.

3 „Службени гласник РС", број 99/11.

примениће се овај закон. Од дана почетка примене овог закона до расписивања редовних избора за народне посланике, односно до окончања ванредних избора из става 1. овог члана, општинске односно градске управе у обавези су да бирачке спискове воде и по правилима на основу којих су они вођени пре ступања на снагу овог закона (члан 30).

Видети Прилог 1: Закон о јединственом бирачком списку.

3. Значај јединственог бирачког списка

Уставом Републике Србије[4] (члан 52) прописано је да сваки пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије има право да бира и да буде биран (изборно право).

Јединствени бирачки списак (даље у тексту: бирачки списак) јесте јавна исправа у којој се води јединствена евиденција држављана Републике Србије који имају бирачко право. Бирачки списак је сталан и редовно се ажурира. Упис у бирачки списак је услов за остваривање бирачког права. Бирач може бити само једном уписан у бирачки списак. Бирачки списак води се по службеној дужности (члан 1. Закона).

Упис у бирачки списак није основ за стицање бирачког права већ представља неопходан услов за остваривање тог права.

4. Подзаконска акта

Законом је прописано да ће министар надлежан за послове управе донети, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, упутство којим ће уредити процедуру обједињавања постојећих бирачких спискова у бирачки списак који ће се водити према овом закону (члан 27).

Министар за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу 7. априла 2011. године донео је Упутство о поступку обједињавања постојећих бирачких спискова у јединствени бирачки списак[5].

Законом је прописано да садржај и начин коришћења, вођења, исправљања и закључивања бирачког списка и излагања делова бирачког списка за подручје

4 „Службени гласник РС”, број 98/06.
5 „Службени гласник РС”, број 26/11.

јединице локалне самоуправе, као и друга питања од значаја за потпуно и тачно вођење бирачког списка прописује министар надлежан за послове управе (члан 3. став 2), ближа правила о начину вођења посебне евиденције из става 1. члана 8. и садржини те евиденције прописује министар надлежан за послове управе (члан 8. став 2), ближи начин размене података (члан 8. став 5), начин излагања дела бирачког списка који се води за подручје јединице локалне самоуправе (члан 14. став 2), као и начин на који ће се вршити провера бирачких спискова и надзор над провером (члан 26. став 4), ближе уређује, односно прописује министар надлежан за послове управе.

Министар за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу 29. фебруара 2012. године донео је Упутство за спровођење закона о јединственом бирачком списку[6] (даље у тексту: Упутство), које је измењено и допуњено 2018. године.

Видети Прилог 2: Упутство за спровођење закона о јединственом бирачком списку.

5. Обавезе надлежних органа и права грађана у поступку вођења и ажурирања бирачког списка

1. **Министарство државне управе и локалне самоуправе**
   - води бирачки списак и анализира податке из бирачког списка и предузима мере ради обезбеђења њихове међусобне усклађености и тачности;
   - дан после расписивања избора за председника Републике, односно избора за народне посланике Народне скупштине обавештава грађане о начину гласања по месту боравишта у иностранству;
   - електронским путем доставља јединицама локалне самоуправе податке о пребивалишту и боравишту грађана добијене из службених евиденција Министарства унутрашњих послова;
   - електронским путем из Регистра матичних књига преузима податке који су од значаја за ажурирање бирачког списка (чињеница смрти, промена презимена и др.) и доставља их јединицама локалне самоуправе;
   - закључује бирачки списак 15 дана пре дана избора;
   - доставља решење о закључењу бирачког списка надлежној изборној комисији најкасније у року од 24 часа од часа његовог доношења;
   - штампа и оверава изводе из бирачког списка;
   - доставља изводе из бирачког списка надлежној изборној комисији у року од 48 часова од доношења решења о закључењу бирачког списка;

6 „Службени гласник РС”, бр. 15/12 и 88/18.

- доноси решења о променама у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) након закључења бирачког списка па све до 72 часа пре дана избора и доставља их надлежним изборним комисијама;
- у року од 48 часова решава по жалбама поднетим против решења о променама у бирачком списку донетих од стране органа јединице локалне самоуправе;
- уз бирачки списак, води посебну евиденцију бирачких места као електронску базу података;
- преко управне инспекције врши надзор над ажурирањем бирачког списка.

2. **Министарство унутрашњих послова**
   - електронским путем доставља Министарству државне управе и локалне самоуправе податке о пребивалишту и боравишту грађана у року од три дана од дана настале промене, односно након расписивања избора одмах, а најкасније наредног дана од дана настале промене.
3. **Министарство спољних послова (дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије)**
   - дан после расписивања избора обавештава бираче који имају боравиште у иностранству да преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати у иностранству;
   - од дана расписивања избора за председника Републике, односно избора за народне посланике Народне скупштине, па до пет дана пре закључења бирачког списка прима захтеве грађана за гласање по месту боравишта у иностранству; преко посебне странице у оквиру система бирачког списка прослеђује захтеве са потребним доказима надлежној општинској односно градској управи по месту пребивалишта грађанина; бирачу доставља решење надлежне општинске односно градске управе којим је у бирачки списак уписан податак да жели да гласа у иностранству, решење о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати, односно решење да нису испуњени услови за остваривање овог права.
4. **Министарство одбране**
   - Министарству државне управе и локалне самоуправе, најкасније три дана пре дана закључења бирачког списка, доставља спискове бирача који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или школовању у јединицама или установама Војске Србије. Спискови који се достављају разврстани су по јединицама, односно установама Војске Србије, а поред података о бирачима прописаних законом, спискови садрже и податак о седишту (град, односно општина и адреса) јединице, односно установе.

5. **Министарство правде**
   - Министарству државне управе и локалне самоуправе, најкасније три дана пре дана закључења бирачког списка, доставља спискове бирача који су на извршењу кривичних санкција или у притвору. Спискови који се достављају разврстани су по заводима за извршење кривичних санкција, а поред података о бирачима прописаних законом, садрже и податак о седишту (град, односно општина и адреса) завода.
6. **Јединице локалне самоуправе**
   - део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе ажурира општинска, односно градска управа, као поверен посао; ажурирање дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе од стране општинске, односно градске управе обухвата вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) по службеној дужности или на захтев грађана до закључења бирачког списка;
   - руководилац органа, у зависности од броја бирача и броја промена у бирачком списку, овлашћењем одређује службенике и обезбеђује квалификоване електронске сертификате за ажурирање бирачког списка;
   - до закључења бирачког списка разврставају бираче на бирачка места у јединици локалне самоуправе;
   - кроз систем бирачког списка електронски преузимају податке о пријави/одјави пребивалишта и боравишта и промени презимена за бираче;
   - пре доношења решења о промени у бирачком списку, кроз службене евиденције проверавају све податке о бирачу који су испунили услове за бирачко право, и то податак о пребивалишту/боравишту (преко Система за размену података) и чињенице које се уписују у матичне књиге (пословна способност, држављанство, смрт, промена личног имена и др.);
   - периодично од надлежног основног суда и центра за социјални рад прибављају податке о лицима којима је одузета/враћена пословна способност и на основу добијених решења врше промене у бирачком списку;
   - периодично од Министарства унутрашњих послова прибављају податке о лицима која су примљена у држављанство Републике Србије, односно отпуштена из држављанства Републике Србије и на основу добијених решења врше промене у бирачком списку;
   - по упису чињенице смрти у матичну књигу умрлих и промене презимена у матичној књизи венчаних, матичари шаљу податак о смрти односно промени презимена за то лице по службеној дужности јединственом бирачком списку, у складу са прописима;
   - уз бирачки списак, воде посебну евиденцију бирачких места као електронску базу података;
   - ажурирају посебну евиденцију бирачких места за територију јединице локалне самоуправе која се као електронска база података води уз бирачки списак;

- дан после расписивања избора излажу на увид грађанима део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, и то оглашавају преко средстава јавног информисања, истицањем писменог обавештења на огласним местима органа, предузећа или служби и обавештавају грађане да од општинске/градске управе могу до закључења бирачког списка захтевати доношење решења на којима се заснивају промене у бирачком списку;
- у седишту органа обезбеђују рачунарску опрему путем које се уношењем јединственог матичног броја грађанима омогућава провера да ли су уписани у бирачки списак и да ли су уписани подаци тачни;
- дан после расписивања избора за председника Републике, односно избора за народне посланике Народне скупштине обавештавају грађане о начину остваривања бирачког права по месту боравишта у земљи (изабрано место гласања);
- од расписивања избора за председника Републике, односно избора за народне посланике Народне скупштине па до пет дана пре закључења бирачког списка решавају по захтевима бирача за гласање по месту боравишта у земљи (изабрано место гласања) уз претходну проверу да ли је бирач уписан у бирачки списак по месту пребивалишта;
- од расписивања избора за председника Републике, односно избора за народне посланике Народне скупштине па до пет дана пре закључења бирачког списка решавају по захтевима бирача за гласање по месту боравишта у иностранству уз претходну проверу да ли је бирач уписан у бирачки списак по месту пребивалишта;
- од закључења бирачког списка па до 72 часа пре дана избора примају захтеве грађана за промене у бирачком списку и са свим потребним доказима електронским путем кроз систем бирачког списка одмах их достављају Министарству државне управе и локалне самоуправе;
- жалбе поднете на решење општинске, односно градске управе којим је одлучено о промени у бирачком списку са свим списима предмета достављају Министарству државне управе и локалне самоуправе.

7. **Права грађана**
   - сваки грађанин може општинској, односно градској управи, или министарству надлежном за послове управе кад је оно надлежно за вршење промена у бирачком списку, поднети захтев за промену у бирачком списку ако он или други грађанин није уписан у бирачки списак или је уписан, а нема бирачко право или нема бирачко право на подручју јединице локалне самоуправе у којој је уписан у бирачки списак или ако неки од података из бирачког списка није правилно уписан (члан 12. Закона);
   - на решење општинске, односно градске управе грађанин може поднети жалбу Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примио;

– против решења које је Министарство државне управе и локалне самоуправе донело у првом степену кад је надлежно за измене у бирачком списку или које је донело по жалби, може се поднети тужба Управном суду у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

III ПРИМЕНА ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ

1. Прва примена Закона о јединственом бирачком списку

Министарство за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу 2012. године по први пут, након више од 20 година од увођења вишестраначког система у Републици Србији, успоставило је јединствени бирачки списак.

Почетком примене Закона о јединственом бирачком списку стекли су се услови за формирање јединствене базе података о бирачима преузимањем података из бирачких спискова које су самостално водиле јединице локалне самоуправе. Министарство је, у складу са Законом утврђеним надлежностима и овлашћењима, анализирало податке из бирачког списка и предузимало неопходне мере ради обезбеђивања њихове међусобне усклађености и тачности уз стриктно поштовање свих утврђених стандарда заштите података о личности.

Расписивањем избора на свим нивоима у Републици Србији, половином марта 2012. године, систем јединственог бирачког списка, после непуна три месеца од почетка примене Закона, био је спреман и коришћен је у изборном поступку за избор председника Републике, народних посланика у Народној скупштини Републике Србије, посланика у Скупштини АП Војводине по пропорционалном и по већинском изборном систему, одборника у скупштинама градова, општина и градских општина, као и за спровођење референдума у одређеном броју општина.

С циљем провере података, грађанима је омогућено да преко портала Министарства или бесплатним слањем *SMS* порука провере да ли су уписани у бирачки списак и на ком бирачком месту могу остварити бирачко право. Од расписивања до одржавања избора 2012. године право увида у бирачки списак преко портала Министарства остварило је 135.524 грађана, а слањем *SMS* порука 360.413 грађана.

Након спроведених избора, може се констатовати да је бирачки списак успешно проверен и у пракси и да је својом применом био у функцији спровођења изборног поступка.

IV УВИД У БИРАЧКИ СПИСАК

Право на увид у бирачки списак има сваки грађанин ради провере личних података уписаних у бирачки списак. Увид се остварује на основу захтева бирача, а врши се уношењем јединственог матичног броја грађанина и имена и презимена грађанина и других података који омогућавају аутоматску претрагу података о бирачу у јединственом бирачком списку.

Увид у део бирачког списка може се извршити непосредно у општинској, односно градској управи у којој грађанин има пребивалиште, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Увид у бирачки списак, у складу са законом који уређује заштиту података о личности, може се извршити и електронским путем на званичној интернет страници Министарства уношењем податка о јединственом матичном броју грађана.

Од проглашења изборне листе, право на увид у бирачки списак има и подносилац изборне листе или лице које он овласти у складу са законом, и то на исти начин и по истом поступку као и грађани.

У поступку вршења увида у бирачки списак лице овлашћено за ажурирање бирачког списка, лице за пружање техничке подршке из градске, односно општинске управе и овлашћено лице подносиоца изборне листе дужни су да поступају у складу са законом којим се уређује заштита података о личности (тачка 9. Упутства).

Од успостављања јединственог бирачког списка, Министарство државне управе и локалне самоуправе, на својој интернет страници, омогућило је грађанима да у сваком тренутку провере да ли су уписани у бирачки списак. Провера се врши уношењем јединственог матичног броја грађана и добија се податак о броју и адреси бирачког места на коме бирач гласа на председничким/парламентарним изборима и локалним/покрајинским изборима.

Уколико се добије информација да не постоје подаци за тражени ЈМБГ, а ЈМБГ је тачно унет, потребно је да грађанин лично оде у седиште јединице локалне самоуправе по месту пребивалишта и провери разлоге због којих се не налази у бирачком списку. Уколико испуњава све прописане услове, бирач треба да буде уписан у бирачки списак.

Од почетка примене Закона 2012. године до краја новембра 2019. године извршено је 14.238.828 упита преко портала Министарства државне управе и локалне самоуправе.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
ЈЕДИНСТВЕНИ БИРАЧКИ СПИСАК
Посетите сајт
https://upit.birackispisak.gov.rs
или градску/општинску управу
уколико сте уписани
уколико нисте уписани
Проверите исправност података
уколико су неисправни
Поднесите захтев општинској/градској управи за упис
уколико сте уписани
МОЖЕТЕ ДА ГЛАСАТЕ

V ПОСТУПАК ВОЂЕЊА И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ДО РАСПИСИВАЊА ИЗБОРА

1. Органи надлежни за вођење бирачког списка

Законом је прописано да бирачки списак води министарство надлежно за послове управе. Вођење бирачког списка од стране министарства надлежног за послове управе обухвата: анализирање података из бирачког списка и предузимање мера ради обезбеђења њихове међусобне усклађености и тачности, вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) након закључења бирачког списка и обављање других послова, у складу са овим законом.

Део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе ажурира општинска, односно градска управа, као поверен посао. Ажурирање дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе од стране општинске, односно градске управе обухвата вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) по службеној дужности или на захтев грађана до закључења бирачког списка и друге послове, у складу са овим законом (члан 2).

Ажурирање бирачког списка може вршити једно или више лица, која морају имати овлашћење руководиоца органа и квалификовани електронски сертификат издат од овлашћеног сертификационог тела (даље у тексту: лице овлашћено за ажурирање бирачког списка).

Број лица овлашћених за ажурирање бирачког списка у општинској, односно градској управи утврђује руководилац органа у зависности од броја бирача и броја промена у бирачком списку (тачка 4. Упутства).

Због могућности одсуства запослених по разним основама (годишњи одмор, боловање и др.), потребно је да руководилац органа овласти најмање два лица са квалификованим електронским сертификатом да би се обезбедио континуитет у раду и ажурирање бирачког списка на дневном нивоу.

2. Чињенице о бирачу које се уписују у бирачки списак

Законом је прописано да се бирач уписује у бирачки списак према месту пребивалишта, с тим што се, на захтев бирача, у бирачки списак може уписати и његово боравиште у земљи, у складу са овим законом. Бирач који има боравиште у иностранству уписује се у бирачки списак према последњем пребивалишту пре одласка у иностранство, односно последњем пребивалишту једног од његових родитеља, с тим што се у бирачки списак уписују и подаци о његовом боравишту у иностранству. Интерно расељено лице уписује се у бирачки списак према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице (члан 6).

У бирачки списак уписује се: име и презиме бирача, име једног од родитеља бирача, бирачев јединствени матични број грађана, датум и место рођења бирача, пол бирача, место пребивалишта и адреса бирача, јединица локалне самоуправе у којој бирач има место пребивалишта, страна држава у којој бирач има боравиште, место боравишта и адреса бирача у иностранству и место боравишта за интерно расељена лица. Име и презиме бирача који је припадник националне мањине двојако се уписује: прво ћириличким писмом према правопису српског језика, а потом писмом и према правопису припадника националне мањине (члан 7. Закона).

3. Промене у бирачком списку

Свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу: решењу о упису бирача у бирачки списак, решењу о брисању бирача из бирачког списка или на решењу о измени, допуни или исправци неке чињенице о бирачу. Решење на коме се заснива промена у бирачком списку доноси се по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама. О тим решењима се води евиденција према прописима о канцеларијском пословању (члан 9. Закона).

За сваку врсту промене орган је дужан да по службеној дужности прибави потребне доказе, а ако то није у могућности дужан је да их достави подносилац захтева (тачка 6. Упутства).

3.1. Органи надлежни за доношење решења о променама

Решења на којима се заснивају промене у бирачком списку до закључења бирачког списка доноси општинска, односно градска управа, а од закључења бирачког списка па све до 72 часа пре дана избора – министарство надлежно за послове управе.

Решење на коме се заснивају промене у бирачком списку које се односе на бирача који има боравиште у иностранству и који поднесе захтев за промену у бирачком списку непосредно општинској, односно градској управи или преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, доноси општинска, односно градска управа по месту његовог пребивалишта у земљи.

Решења из става 1. члана 10, као и решења из става 2. овог члана за интерно расељена лица до закључења бирачког списка доноси општинска, односно градска управа према месту у коме је лице пријављено као интерно расељено лице.

Решење на коме се заснива измена у бирачком списку спроводи, по службеној дужности, орган који је решење донео (члан 10. Закона).

За сваку врсту промене доноси се одговарајуће решење које се доставља лицу на које се промена односи у складу са законом којим се уређује општи управни поступак (тачка 7. Упутства).

3.2. Промене по захтеву странке

Сваки грађанин може општинској, односно градској управи или министарству надлежном за послове управе кад је оно надлежно за вршење промена у бирачком списку, поднети захтев за промену у бирачком списку ако он или други грађанин није уписан у бирачки списак или је уписан, а нема бирачко право или нема бирачко право на подручју јединице локалне самоуправе у којој је уписан у бирачки списак или ако неки од података из бирачког списка није правилно уписан. Надлежни орган о захтеву за промену у бирачком списку одлучује у року од 24 часа од пријема захтева (члан 12. Закона).

За сваку врсту промене орган је дужан да по службеној дужности прибави потребне доказе, а ако то није у могућности, дужан је да их достави подносилац захтева (тачка 6. Упутства).

3.3. Промене по службеној дужности

Орган који води службену евиденцију о грађанима дужан је да сваки податак који утиче на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достави у року од три дана од дана настале промене органу који је надлежан за

доношење решења на коме се заснивају промене у бирачком списку, а од дана када се распишу избори па до 72 часа пре дана избора, органи све промене достављају одмах, а најкасније наредног дана од дана када су промене настале (члан 11. став 1. Закона).

3.4. Промене по захтеву подносиоца изборне листе

Од проглашења изборне листе право на подношење захтева за промену у бирачком списку има и подносилац те изборне листе или лице које он овласти и то на исти начин и по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтев се прилажу законом прописани докази за вршење промене, а ако захтев не подноси подносилац проглашене изборне листе и дато пуномоћје оверено у складу са законом (тачка 5. Упутства).

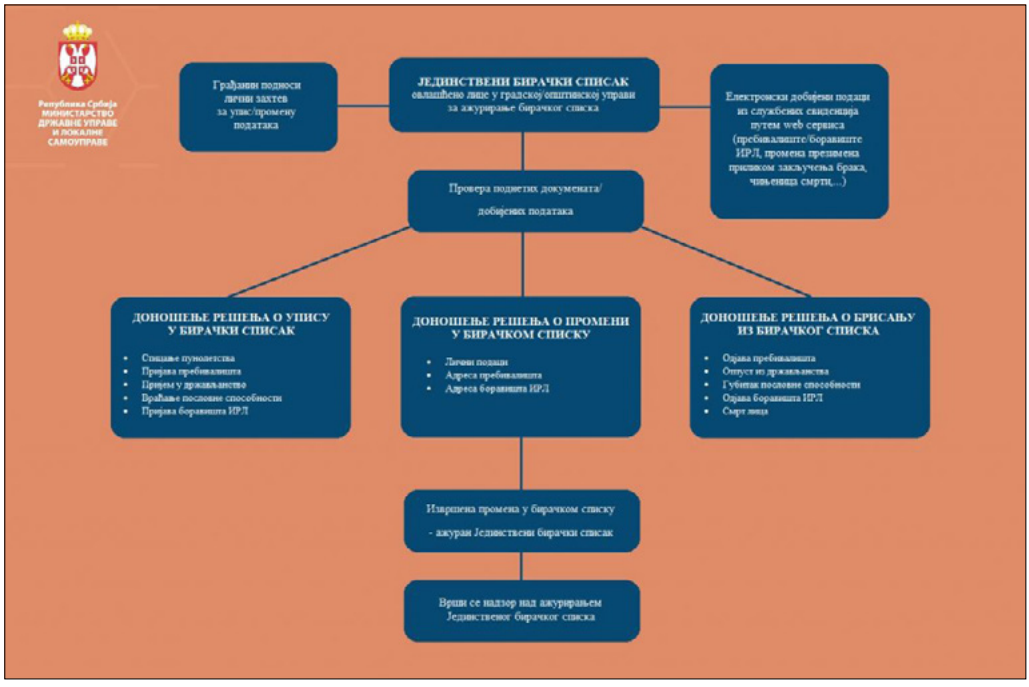

4. Врсте промена у бирачком списку

4.1. Упис у бирачки списак

4.1.1. Упис по основу пријаве пребивалишта

Законом је прописано да министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку доставља електронским путем непосредно министарству надлежном за послове управе (члан 11. став 2).

Упутством је прописано да министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку, разврстане по врстама промена и јединицама локалне самоуправе, електронским путем доставља министарству надлежном за послове управе, које их даље разврстава по врстама промена и доставља општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у роковима утврђеним законом (члан 14).

По добијању податка о пријави, односно промени пребивалишта потребно је да надлежни орган по месту новог пребивалишта одмах, а најкасније следећег дана донесе решење о упису бирача у бирачки списак по овом основу.
У систему бирачког списка јединице локалне самоуправе у којој је бирач имао претходно пребивалиште аутоматски се формира решење о брисању бирача по основу одјаве пребивалишта.
На овај начин обезбеђује се то да не постоји могућност да исти бирач буде уписан на два бирачка места.
Оба решења се достављају бирачу на кога се промене односе.

Видети Прилог 3: Решење о упису у бирачки списак по основу пријаве пребивалишта.

4.1.2. Упис боравишта за интерно расељена лица

Законом је прописано да се интерно расељено лице уписује у бирачки списак према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице (члан 7).

Упутством је прописано да министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку, разврстане по врстама промена и јединицама локалне самоуправе, електронским путем доставља министарству надлежном за послове управе, које их даље разврстава по врстама промена и доставља општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у роковима утврђеним законом (тачка 14).

По добијању податка о пријави, односно промени боравишта бирача који има статус интерно расељеног лица потребно је да надлежни орган јединице локалне самоуправе по месту новог боравишта одмах, а најкасније следећег дана донесе решење о упису бирача у бирачки списак по овом основу.
У систему бирачког списка јединице локалне самоуправе у којој је бирач имао претходно боравиште аутоматски се формира решење о брисању бирача по основу одјаве боравишта интерно расељеног лица.
На овај начин обезбеђује се то да не постоји могућност да исти бирач буде уписан на два бирачка места.
Оба решења се достављају бирачу на кога се промене односе.

Видети Прилог 4: Решење о упису у бирачки списак боравишта за интерно расељено лице.

4.1.3. Упис по основу стицања пунолетства

Законом је прописано да се у бирачки списак уписују лица која имају бирачко право (члан 4). Да би се лице по основу стицања пунолетства уписало у бирачки списак, оно мора да испуњава и остале услове за стицање изборног права (пословна способност и држављанство Републике Србије).

Пре уписа лица у бирачки списак по основу стицања пунолетства неопходно је за сва лица проверити адресу пребивалишта (преко Система за размену података) и податке који се уписују у матичне књиге (пословна способност, држављанство, смрт, промена личног имена и др.). Тек након ове провере може се извршити упис у бирачки списак.

Видети Прилог 5: Решење о упису у бирачки списак по основу стицања пунолетства.

4.1.4. Упис по основу враћања пословне способности

Законом о ванпарничном поступку[7] прописано је да у решењу којим је одлучио о лишењу пословне способности суд одређује рок у коме ће се проверити да ли постоје разлози за даље трајање изречене мере, а који не може бити дужи од три године (члан 40. став 2).

Лица која су по основу лишавања пословне способности избрисана из бирачког списка, а којима је на основу одлуке надлежног основног суда враћена пословна способност, уписују се у бирачки списак по месту пребивалишта.

С обзиром на то да се решењем суда одређује рок за проверавање разлога за даље трајање мере лишавања пословне способности, потребно је да лица овлашћена за ажурирање бирачког списка најмање једном месечно затраже од надлежног основног суда и центра за социјални рад податке о лицима којима је враћена пословна способност.

7 „Службени гласник СРС", бр. 25/82, 48/88, и „Службени гласник РС", бр. 46/95 – др. закон, 18/05 – др. закон, 85/12, 45/13 – др. закон, 55/14, 6/15 и 106/15 – др. закон.

Решење суда се, поред осталих, доставља и матичару, и ова чињеница се уписује у матичну књигу рођених.

Видети Прилог 6: Решење о упису у бирачки списак по основу враћања пословне способности.

4.1.5. Упис по основу пријема у држављанство

Лица која су по основу одлуке надлежног органа примљена у држављанство Републике Србије, а која испуњавају и остале услове за стицање бирачког права, уписују се у бирачки списак по месту пребивалишта.

Потребно је да лица овлашћена за ажурирање бирачког списка најмање једном месечно затраже од Министарства унутрашњих послова податке о лицима која су примљена у држављанство Републике Србије.

Видети Прилог 7: Решење о упису у бирачки списак по основу пријема у држављанство.

4.2. Брисање из бирачког списка

4.2.1. Брисање по основу смрти

Ради постизања што веће ажурности бирачког списка, изменама и допунама прописа у 2018. години створен је правни основ да се електронском разменом података, поред промена које су се односиле на пријаву и одјаву пребивалишта, по истој методологији врше промене које се евидентирају кроз матичне књиге (смрт, промена личних података и др).

Наиме, Законом о матичним књигама („Службени гласник РС”, бр. 20/09, 145/14 и 47/18) прописано је да Министарство преузима податке из Регистра матичних књига потребне за редовно ажурирање службених евиденција које се воде као електронске базе података из надлежности министарства, као и ради обраде, анализе података и израде извештаја потребних за обављање послова из своје надлежности.

Министарство преузима податке из Регистра матичних књига који се односе на чињеницу смрти, као и друге податке од значаја за ажурирање, односно вршење промена по службеној дужности у јединственом бирачком списку.

Ажурирање односно вршење промена по службеној дужности из става 2. члана 35б спроводи се у поступку утврђеном законом којим се уређује јединствени бирачки списак и упутством министра (члан 35б).

Упутством за спровођење Закона о јединственом бирачком списку прописано је да Министарство преузима податке из Регистра матичних књига који се односе на чињеницу смрти, као и друге податке од значаја за ажурирање, односно вршење промена по службеној дужности у јединственом бирачком списку.

Чињенице и подаци који су уписани у Регистар матичних књига, а који утичу на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достављају

се електронским путем општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у року утврђеном законом (тачка 16а).

На основу добијених података надлежни орган доноси решење о брисању бирача из бирачког списка по основу смрти.

Неопходно је да лица овлашћена за ажурирање бирачког списка кроз матичну књигу умрлих и даље наставе да врше провере статуса бирача у погледу чињенице смрти настале пре успостављања електронске размене ових података.

Видети Прилог 8: Решење о брисању из бирачког списка по основу смрти.

4.2.2. Брисање по основу одјаве пребивалишта

Законом је прописано да се бирач уписује у бирачки списак према месту пребивалишта (члан 6).

Упутством је прописано да бирач гласа на бирачком месту на коме је уписан у извод из бирачког списка (тачка 11).

Министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку, разврстане по врстама промена и јединицама локалне самоуправе, доставља електронским путем министарству надлежном за послове управе, које их даље разврстава по врстама промена и доставља општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у роковима утврђеним законом (тачка 14. Упутства).

По добијању податка од Министарства унутрашњих послова да бирач по било ком основу нема више пребивалиште на територији Републике Србије, а да му није одређено ново пребивалиште, односно док се поново не одреди пребивалиште, бирач ће решењем бити избрисан из бирачког списка. Решење доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе по последњем месту пребивалишта.
Доношењем овог решења бирач не губи бирачко право и може га остварити поновним уписом у бирачки списак по основу пријаве пребивалишта.

Видети Прилог 9: Решење о брисању из бирачког списка по основу одјаве пребивалишта.
Видети Прилог 10: Решење о брисању из бирачког списка по службеној дужности.

По добијању податка од Министарства унутрашњих послова да бирач који има статус интерно расељеног лица по било ком основу нема више пребивалиште на територији Републике Србије, а да му није одређено ново пребивалиште, односно док се поново не одреди пребивалиште, бирач ће решењем бити избрисан из бирачког списка. Решење доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе према месту у коме је бирач уписан као интерно расељено лице. Доношењем овог решења бирач не губи бирачко право и може га остварити поновним уписом у бирачки списак по основу пријаве пребивалишта.

4.2.3. Брисање података о боравишту за интерно расељена лица

По добијању податка да бирач који има статус интерно расељеног лица више нема боравиште на територији Републике Србије, овај податак се брише из бирачког списка. Решење доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе по последњем месту боравишта интерно расељеног лица.

Бирач који има статус интерно расељеног лица губитком боравишта не брише се из бирачког списка већ остаје уписан по месту свог пребивалишта.

Видети Прилог 11: Решење о брисању података о боравишту за интерно расељено лице.

4.2.4. Брисање по основу лишавања пословне способности

Пословна способност стиче се, по правилу, пунолетством (члан 37. Устава), али се у одређеним случајевима може одузети или ограничити. О лишавању пословне способности одлучује суд према пребивалишту, односно боравишту лица у односу на које се води поступак.

О покретању поступка обавештава се и матичар који води матичну књигу рођених за то лице.

Суд доноси решење којим у потпуности или делимично лишава лице пословне способности. У решењу о одузимању пословне способности се такође одређује и рок у ком ће се проверити да ли постоје разлози за даље трајање изречене мере.

Решење суда се, поред осталих, доставља и матичару, и ова чињеница се уписује у матичну књигу рођених.

С обзиром на то да је пословна способност један од услова за стицање изборног права, потпуним или делимичним лишавањем пословне способности (ако се односи на право да на изборима бира или буде биран), лице губи изборно право, па се то лице брише из бирачког списка.

Лице које је потпуно лишено пословне способности брише се из бирачког списка.
У случају када је лицу делимично одузета пословна способност поступа се у складу са одлуком, односно решењем суда.

Потребно је да лица овлашћена за ажурирање бирачког списка најмање једном месечно затраже од надлежног основног суда и центра за социјални рад податке о лицима која су лишена пословне способности.

Видети Прилог 12: Решење о брисању бирача из бирачког списка по основу лишавања пословне способности.

4.2.5. Брисање по основу отпуста из држављанства

Држављанство Републике Србије је један од услова за стицање изборног права. Отпустом из држављанства грађанин губи изборно право, па се по овом основу и брише из бирачког списка.

Потребно је да лица овлашћена за ажурирање бирачког списка најмање једном месечно затраже од Министарства унутрашњих послова податке о лицима за која су донета решења о отпусту из држављанства Републике Србије.

Видети Прилог 13: Решење о брисању бирача из бирачког списка по основу отпуста из држављанства Републике Србије.

4.3. Измене и допуне података у бирачком списку

4.3.1. Промене података по службеној дужности

Поред података из службених евиденција Министарства унутрашњих послова о пребивалишту и боравишту грађана (члан 11. став 2. Закона) и података из Матичне књиге умрлих (тачка 16а Упутства), Упутством је прописано да Министарство преузима податке из Регистра матичних књига који се односе на чињеницу смрти, као и друге податке од значаја за ажурирање, односно вршење промена по службеној дужности у јединственом бирачком списку.

Чињенице и подаци који су уписани у Регистар матичних књига, а који утичу на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достављају се електронским путем општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у року утврђеном законом (тачка 16а).

Почетком 2019. године успостављена је електронска размена података између Матичне књиге венчаних и бирачког списка.

Податак о промени презимена уписан у Матичну књигу венчаних доставља се лицима овлашћеним за ажурирање бирачког списка и основ је да се по службеној дужности изврши промена овог податка у бирачком списку.

Видети Прилог 14: Решење о промени личних података по службеној дужности.

4.3.2. Промене података по захтеву странке

Законом је прописано да сваки грађанин може општинској, односно градској управи, или министарству надлежном за послове управе, кад је оно надлежно за вршење промена у бирачком списку, поднети захтев за промену у бирачком списку ако он или други грађанин није уписан у бирачки списак или је уписан, а нема бирачко право или нема бирачко право на подручју јединице локалне самоуправе у којој је уписан у бирачки списак или ако неки од података из бирачког списка није правилно уписан. Надлежни орган о захтеву за промену у бирачком списку одлучује у року од 24 часа од пријема захтева (члан 12).

Од проглашења изборне листе, право на подношење захтева за промену у бирачком списку има и подносилац изборне листе или лице које он овласти, по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтеве се прилажу овлашћење и потребни докази (члан 21. Закона).

Уз сваки захтев за промене у бирачком списку поднет од стране подносиоца изборне листе неопходно је да се приложи доказ да то лице има статус подносиоца изборне листе. Уз сваки захтев који подноси овлашћено лице неопходно је да се приложи овлашћење и доказ да је овлашћење дао подносилац изборне листе.

Видети Прилог 15: Решење о промени личних података на лични захтев.

VI ПОСТУПАК АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ОД РАСПИСИВАЊА ИЗБОРА ДО ЗАКЉУЧЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА

1. Обавештавање грађана о начину увида у бирачки списак

Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе излаже део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе на увид грађанима и то оглашава преко средстава јавног информисања и, по потреби, на други начин, и обавештава грађане да од општинске, односно градске управе могу до закључења бирачког списка захтевати доношење решења на којима се заснивају промене у бирачком списку (члан 14. Закона).

Упутством је прописано да се део бирачког списка излаже на тај начин што се путем рачунарске опреме у седишту јединице локалне самоуправе грађанима, уношењем јединственог матичног броја грађанина, омогућава провера да ли су уписани у бирачки списак и да ли су уписани подаци тачни.

Општинске, односно градске управе су обавезне да о овом праву грађане обавесте преко средстава јавног информисања, истицањем писменог обавештења на огласним местима органа, предузећа, установа или служби (тачка 10).

2. Обавештавање грађана о остваривању права за гласање по месту боравишта у земљи

Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе обавештава грађане да надлежној општинској, односно градској управи могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи (члан 15. Закона).

Гласање по месту боравишта у земљи бирачи могу остварити само када су расписани избори за председника Републике или народне посланике у Народној скупштини Републике Србије.

Видети Прилог 16: Обавештење јединице локалне самоуправе.

3. Обавештавање грађана о начину гласања по месту боравишта у иностранству

Дан после расписивања избора, дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије обавештавају бираче који имају боравиште у иностранству да преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати у иностранству.

Министарство надлежно за послове управе у обавези је да одмах по расписивању избора ту чињеницу објави на сајту министарства.

О захтеву из става 1. члана 16. решава општинска, односно градска управа по месту пребивалишта бирача у земљи (члан 16. Закона).

Гласање по месту боравишта у иностранству бирачи могу остварити само када су расписани избори за председника Републике или народне посланике у Народној скупштини.

Видети Прилог 17: Обавештење Министарства.

4. Упис лица која стичу пунолетство на дан избора

Законом је прописано да се након доношења одлуке о расписивању избора у бирачки списак уписују и малолетна лица која бирачко право стичу најкасније на дан избора (члан 4).

Након расписивања избора јединицама локалне самоуправе преко веб сервиса достављају се спискови лица која стичу пунолетство на дан избора.

Пре уписа лица у бирачки списак по основу стицања пунолетства на дан избора неопходно је за сва лица проверити адресу пребивалишта (преко Система за размену података) и податке који се уписују у матичне књиге (пословна способност, држављанство, смрт, промена личног имена и др.). Тек након ове провере може се извршити упис у бирачки списак.

5. Решавање по захтевима за гласање по месту боравишта у иностранству

Законом је прописано да се у бирачки списак уписује и податак да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у иностранству. Упис овог податка врши се почев од дана после расписивања избора, а најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка (члан 7).

Решење на коме се заснивају промене у бирачком списку које се односе на бирача који има боравиште у иностранству и који поднесе захтев за промену у бирачком списку непосредно општинској, односно градској управи или преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, доноси општинска, односно градска управа по месту његовог пребивалишта у земљи.

С обзиром на то да у Упутству није довољно разрађен овај поступак, у пракси су се стварали одређени проблеми који су за последицу имали то да одређен број захтева није био на адекватан начин достављан јединицама локалне самоуправе, односно да бирачи нису увек имали повратну информацију да ли је њихов захтев прихваћен. Из ових разлога, изменама и допунама Упутства из 2018. године поступак остваривања права бирача да гласају по месту боравишта у иностранству прецизније је разрађен.

Упутством (тачка 8) прописано је да се захтев за гласање у иностранству подноси дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије. Овлашћена лица дипломатско-конзуларних представништава ***прослеђују захтеве са потребним доказима*** надлежној општинској, односно градској управи овлашћеној за одлучивање по захтеву за гласање у иностранству ***преко посебне странице у оквиру система***.

Захтев за остваривање овог права обавезно мора да садржи следеће податке о бирачу: име, презиме и име једног родитеља; јединствени матични број грађана; општину, односно град и адресу пребивалишта; као и податке о општини, односно граду и адреси боравишта у земљи, односно иностранству, према којој ће бирач гласати на предстојећим изборима и потпис подносиоца захтева.

Сви захтеви се евидентирају кроз попис аката. Предмет се формира као попис аката у коме се евидентирају сви захтеви у складу са прописима о канцеларијском пословању. ***О сваком захтеву се одлучује у року од 24 часа од пријема захтева***.

Уписивање податка да је бирач поднео захтев да жели да гласа према месту боравишта у иностранству, врши на основу решења општинска, односно градска управа на чијој територији бирач има пребивалиште у земљи, односно боравиште за интерно расељено лице.

Пре решавања по захтеву за остваривање овог права, лице овлашћено за ажурирање бирачког списка у обавези је да провери да ли је подносилац захтева уписан у бирачки списак према последњем пребивалишту пре одласка у иностранство, односно последњем пребивалишту једног од његових родитеља.

Уколико бирач није уписан у бирачки списак на исти начин и по истом поступку, бирач се обавештава да је неопходно да поднесе захтев за упис у бирачки списак и достави све потребне доказе и, ако се на основу достављених доказа утврди да лице испуњава прописане услове, бирач се уписује у бирачки списак и наставља се поступак одлучивања о остваривању права гласања по месту боравишта у иностранству.

Решењем се одбија захтев за остваривање права гласања по месту боравишта у иностранству уколико бирач не испуњава услове за упис у бирачки списак. Решење се доставља бирачу на прописани начин.

Уколико је бирач уписан у бирачки списак орган јединице локалне самоуправе по месту пребивалишта бирача у земљи, односно месту боравишта за интерно расељено лице, доноси решење да је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству, које се доставља бирачу на прописани начин.

Видети Прилог 18: Решење да је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству.

Након одређивања бирачких места за гласање у иностранству од стране Републичке изборне комисије за гласање на изборима за народне посланике Народне скупштине, односно на изборима за председника Републике, орган јединице локалне самоуправе по месту пребивалишта бирача у земљи, односно месту

боравишта за интерно расељено ***лице доноси решење да ће бирач гласати по месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати.***

По доношењу решења о уписивању податка да ће ***бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и упису тог податка у бирачки списак, бирач се не уписује у извод из бирачког списка по месту његовог пребивалишта, односно месту боравишта за интерно расељено лице већ се само уписује у извод из бирачког списка по месту боравишта у иностранству.***

Преко посебне странице надлежна општинска, односно градска управа доставља решења дипломатско-конзуларном представништву које је проследило захтев ради обавештавања бирача.

Податак да ће бирач гласати према месту боравишта у иностранству не може се мењати до окончања изборног поступка.

Након одржаних избора овај податак брише се по службеној дужности из бирачког списка у року од 30 дана од одржаних избора (члан 7. став 5. Закона).

Видети Прилог 19: Решење да ће бирач гласати по месту боравишта у иностранству.

Уколико није одређено бирачко место на коме је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству, надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси решење да нису испуњени услови за гласање и доставља га бирачу на прописан начин.

Бирач остаје уписан у извод из бирачког списка по месту његовог пребивалишта, а интерно расељено лице по месту боравишта и бирачко право може да остварује у земљи.

Видети Прилог 20: Решење да нису испуњени услови да бирач гласа по месту боравишта у иностранству.

6. Решавање по захтевима за гласање по изабраном месту гласања у земљи

Упутством (тачка 8) уређен је поступак остваривања права бирача ***да на изборима за народне посланике Народне скупштине, односно на изборима за председника Републике гласа по месту боравишта у земљи (изабрано место гласања).***

Захтев за остваривање овог права, након расписивања избора, па најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, подноси се општинској, односно градској управи на чијој територији ће бирач боравити у земљи на дан гласања. Општинска, односно градска управа је, пре одлучивања, у обавези да провери

да ли је подносилац захтева уписан у бирачки списак по месту пребивалишта и након тога решењем одлучује по захтеву.

На основу донетог решења бирач неће бити уписан у извод из бирачког списка по месту пребивалишта, већ ће бити уписан само у извод из бирачког списка по месту боравка у земљи.

Након одржаних избора овај податак брише се по службеној дужности из бирачког списка у року од 30 дана од одржаних избора (члан 7. став 5. Закона).

Изабрано место гласања не може бити на територији јединице локалне самоуправе на којој бирач има пребивалиште, односно боравиште за интерно расељено лице и не може се мењати до окончања изборног поступка.

Бирач се не уписује у извод из бирачког списка по месту његовог пребивалишта, односно боравишта за интерно расељено лице, већ се уписује само у извод из бирачког списка по изабраном месту гласања у земљи.

Видети Прилог 21: Решење да ће бирач гласати по месту боравишта у земљи.

7. Прибављање података од Министарства унутрашњих послова, надлежних основних судова и центара за социјални рад

Ради ажурног вођења бирачког списка, од Министарства унутрашњих послова потребно је прибавити податке о лицима која су примљена у држављанство Републике Србије или су отпуштена из држављанства.

Од надлежног основног суда и центра за социјални рад потребно је затражити податке о лицима која су лишена пословне способности, односно којима је враћена пословна способност.

VII ПОСТУПАК АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ОД ЗАКЉУЧЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА ДО 72 ЧАСА ПРЕ ДАНА ИЗБОРА

1. Обавезе јединица локалне самоуправе

1.1. Пријем захтева за промене у бирачком списку

Законом је прописано да, од закључења бирачког списка па све до 72 часа пре дана избора, решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси министарство надлежно за послове управе (члан 10).

Захтеви за вршење промена у бирачком списку подносе се Министарству или општинској, односно градској управи по месту пребивалишта подносиоца захтева, односно по месту боравишта за интерно расељена лица (тачка 3. Упутства).

Да би се грађанима омогућило да остваре своја права, а с обзиром на изузетно кратке рокове, потребно је да органи јединица локалне самоуправе захтеве примају и достављају Министарству и ван радног времена (нпр. до 19 часова), као и нерадним данима (субота, недеља, државни празници).

1.2. Достављање комплетних захтева за промене у бирачком списку Министарству државне управе и локалне самоуправе

Када је захтев поднет општинској, односно градској управи, лице овлашћено за ажурирање бирачког списка поднети захтев са прилозима, електронским путем, доставља Министарству без одлагања, а најкасније следећег дана уколико је захтев примљен непосредно пре истека радног времена.

Потребно је да органи јединица локалне самоуправе Министарству достављају само оне захтеве уз које су приложени сви докази за промене у бирачком списку.

2. Обавезе Министарства државне управе и локалне самоуправе

2.1. Закључење бирачког списка и штампање извода из бирачког списка

Министарство надлежно за послове управе решењем закључује бирачки списак 15 дана пре дана избора и у решењу утврђује укупан број бирача у Републици Србији, у свакој јединици локалне самоуправе и на сваком бирачком месту. Решење о закључењу бирачког списка доставља се Републичкој изборној комисији најкасније у року од 24 часа од часа његовог доношења (члан 17. Закона).

Министарство надлежно за послове управе припрема и оверава штампане изводе из бирачког списка разврстане по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и у иностранству и доставља их Републичкој изборној комисији у року од 48 часова од када је донело решење о закључењу бирачког списка.

Изводи из бирачког списка за свако бирачко место садрже све чињенице о бирачу које садржи бирачки списак и место за својеручни потпис бирача.

Бирач који гласа према боравишту у земљи, односно у иностранству, не уписује се у извод из бирачког списка према месту пребивалишта.

Ако се истовремено одржава више избора, припрема се онолико извода из бирачког списка колико се пута гласа.

Бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, односно бирачи који су на извршењу заводских санкција или у притвору, уписују се у посебне изводе из бирачког списка (члан 19. Закона).

Штампани изводи из бирачког списка разврстани по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и иностранству оверавају се на тај начин што се на последњој страници извода штампа редни број бирача са којим је закључен извод, потпис Министра или овлашћеног лица и отисак печата Министарства (тачка 13. Упутства).

Министарство надлежно за послове управе закључује део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе за коју су расписани избори, односно делове бирачког списка за подручја јединица локалне самоуправе са територије аутономне покрајине кад су расписани покрајински избори, у складу са законом.

2.2. Достављање извода из бирачког списка надлежним изборним комисијама

Министарство надлежно за послове управе доставља оверене штампане изводе надлежним изборним комисијама, у складу са законом.

Одредбе овог закона сходно се примењују на изборе за органе аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, као и на изјашњавање грађана на референдуму (члан 24. Закона).

Неопходно је да се лице које преузима изводе из бирачког списка решењем легитимише да је члан изборне комисије или да презентује овлашћење председника изборне комисије за преузимање извода из бирачког списка.

2.3. Решавање по захтевима за промене у бирачком списку

О непосредно поднетом захтеву за вршење промене у бирачком списку Министарство на начин прописан законом и по поступку прописаном законом доноси решење одмах, а најкасније у року од 24 часа од пријема уредног захтева.

О захтеву поднетом општинској, односно градској управи Министарство на начин прописан законом и по поступку прописаном законом доноси решење одмах, а најкасније у року од 24 часа од пријема уредног захтева (тачка 3. Упутства).

VIII ЖАЛБА НА РЕШЕЊЕ О ПРОМЕНАМА У БИРАЧКОМ СПИСКУ И УПРАВНИ СПОР

Законом је прописано да сваки грађанин може општинској, односно градској управи, или министарству надлежном за послове управе, кад је оно надлежно за вршење промена у бирачком списку, поднети захтев за промену у бирачком списку ако он или други грађанин није уписан у бирачки списак или је уписан, а нема бирачко право или нема бирачко право на подручју јединице локалне самоуправе у којој је уписан у бирачки списак или ако неки од података из бирачког списка није правилно уписан.

Надлежни орган о захтеву за промену у бирачком списку одлучује у року од 24 часа од пријема захтева (члан 12).

Подносилац захтева може на решење општинске, односно градске управе поднети жалбу министарству надлежном за послове управе у року од 24 часа од дана када је решење примио.

Министарство надлежно за послове управе у року од 48 часова доноси решење на жалбу из става 1. члана 13.

Против решења које је министарство надлежно за послове управе донело у првом степену кад је надлежно за измене у бирачком списку или које је донело по жалби, може се поднети тужба Управном суду у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

Управни суд по тужби одлучује у року од 48 часова.

Одлука Управног суда је правноснажна и извршна и против ње није допуштено подношење захтева за ванредно преиспитивање судске одлуке нити за понављање поступка (члан 13).

IX ПОСЕБНА ЕВИДЕНЦИЈА БИРАЧКИХ МЕСТА

Уз бирачки списак води се посебна евиденција бирачких места, која садржи број, адресу, опис и седиште бирачког места (члан 8. Закона).

Посебна евиденција бирачких места, као електронска база података, садржи назив јединице локалне самоуправе, назив, број, адресу, опис и седиште бирачког места.

Посебну евиденцију бирачких места, као електронску базу података, по одлукама органа за спровођење избора, води Министарство за територију Републике Србије и посебно за територију сваке јединице локалне самоуправе.

Ажурирање посебне евиденције бирачких места врши се на основу аката органа за спровођење избора, који се достављају општинској односно градској управи, односно Министарству одмах након доношења.

Ажурирање посебне евиденције бирачких места за територију јединице локалне самоуправе врши лице овлашћено за ажурирање бирачког списка градске, односно општинске управе.

Општинске, односно градске управе дужне су да у року од 24 часа писмено обавесте министарство о промени неког податка у посебној евиденцији бирачких места за јединицу локалне самоуправе. Уз обавештење, доставља се и акт органа за спровођење избора.

Разврставање бирача на бирачка места за јединицу локалне самоуправе врше општинске, односно градске управе до момента закључења бирачког списка.

По закључењу бирачког списка разврставање бирача на бирачка места за све јединице локалне самоуправе врши Министарство, уз техничку и другу помоћ градских и општинских управа (тачка 12. Упутства).

Неопходно је да органи јединица локалне самоуправе, у оквиру адресног регистра јединственог бирачког списка, воде евиденцију старих и нових назива улица и кућних бројева све док бирач не промени податак о новом називу улице или кућног броја у личном документу, као и да се на бирачка места придруже стари и нови назив улице или кућног броја.

X НАДЗОР НАД ВОЂЕЊЕМ БИРАЧКОГ СПИСКА

Надзор над спровођењем прописа о бирачком списку утврђен је Законом о јединственом бирачком списку, Законом о управној инспекцији и Упутством за спровођење закона о јединственом бирачком списку.

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да министарство надлежно за послове управе, преко управне инспекције, надзире ажурирање бирачког списка и вршење других послова који су, према овом закону, поверени општинским, односно градским управама. Министарство надлежно за послове управе при томе има сва општа и посебна овлашћења која према закону којим се уређује државна управа има надзорни орган државне управе кад надзире рад ималаца јавних овлашћења (члан 22).

Упутством за спровођење закона о јединственом бирачком списку прописано је да надзор над вођењем бирачког списка и ажурирањем дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе врши управна инспекција преко управних инспектора кроз редовне и ванредне инспекцијске надзоре, у складу са законом. Редовни инспекцијски надзори се врше по годишњем програму рада Управног инспектората. Управни инспектор, у вршењу надзора над вођењем бирачког списка, овлашћен је да приступањем централном систему изврши проверу да ли се ажурно извршавају све обавезе у погледу вођења јединственог бирачког списка утврђене законом. Надзор над ажурирањем дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе врши се непосредно у општинској, односно градској управи увидом и приступањем електронском систему за вођење дела бирачког списка и провером свих података о бирачима, свих службених евиденција, као и доказа на основу којих се врше промене у бирачком списку и посредним надзором увидом у акте, евиденције, податке и документацију који се односе на део бирачког списка јединице локалне самоуправе. Ванредни инспекцијски надзор обавезан је и врши се у години у којој се одржавају редовни избори, односно када се распишу ванредни избори (тачка 17).

Законом о управној инспекцији[8] прописано је да Управна инспекција обавља инспекцијски надзор, поред осталог, и над применом закона и других прописа о бирачким списковима у органима надлежним за вођење бирачких спискова (члан 20. став 1. тачка 3).

Руководилац надзираног органа дужан је да управном инспектору омогући несметано спровођење инспекцијског надзора. Руководилац надзираног органа дужан је да обезбеди адекватан радни простор за рад управног инспектора и да, на захтев управног инспектора, одреди једно или више службених лица која ће учествовати у инспекцијским радњама на утврђивању чињеница и у ту сврху управном инспектору обезбеди неопходна акта, евиденције и другу документацију. Руководилац надзираног органа и службена лица дужни су да поступају по захтевима управног инспектора, да му благовремено достављају потпуне и тачне податке, и да му, у случају немогућности поступања, доставе писано образложење, а нарочито да, на тражење управног инспектора, пруже усмено односно писано изјашњење о чињеницама и доказима који су изнесени, односно утврђени у поступку инспекцијског надзора (члан 26).

8 „Службени гласник РС", број 87/11.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да ће се новчаном казном од 25.000 до 250.000 динара казнити за прекршај одговорно лице у органу надлежном за ажурирање бирачког списка, ако не обезбеди његову тачност и ажурност (члан 25).

Кривичним закоником[9] прописано је да ко другог, у намери да му онемогући вршење права гласања, противзаконито не упише у списак гласача, избрише из тог списка или га на други противправан начин спречи или омете да гласа, казниће се новчаном казном или затвором до једне године (члан 155. став 1).

Законом о управној инспекцији, која, поред осталог, врши и надзор над ажурношћу бирачког списка прописана је прекршајна одговорност одговорног лица и то да ће се:

- новчаном казном за прекршај у износу од 50.000 до 150.000 динара казнити одговорно лице у надзираном органу: ако не изврши односно не обезбеди спровођење извршења решења управног инспектора, као и ако управном инспектору онемогући или му знатно отежа несметано обављање инспекцијског надзора, теже наруши ред или повреди интегритет управног инспектора у обављању инспекцијског надзора (члан 39. Закона);
- новчаном казном за прекршај у износу од 20.000 до 100.000 динара казнити одговорно лице у надзираном органу: ако управном инспектору у одређеном року не достави тражене податке или му достави непотпуне или нетачне податке, као и ако у року одређеном решењем управног инспектора не обавести управног инспектора о спровођењу наложених мера (члан 40. Закона).

9 „Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19.

XII РАД У АПЛИКАЦИЈИ *ЈЕДИНСТВЕНИ БИРАЧКИ СПИСАК*

1. Опште информације

Упутство за коришћење апликације *Јединствени бирачки списак* има циљ да крајњим корисницима система пружи све информације потребне за једноставно и ефикасно коришћење система. Упутство је организовано кроз следећа поглавља:

- Предуслови коришћења – поглавље које указује на све аспекте припреме клијентског окружења за рад са системом,
- Почетни кораци – поглавље које описује начин приступа систему и промену параметара приступа,
- Упис бирача у бирачки списак – поглавље које описује начин рада при упису бирача у бирачки списак,
- Промена података о бирачима – где су прецизирани поступци при промени података о бирачима,
- Брисање бирача из бирачког списка – са описом процедура при брисању података,
- Организација избора – поглавље које садржи опис поступака при организацији избора.

2. Предуслови коришћења

Предуслови за коришћење апликације су следећи:

- поседовање интернет конекције и рачунара са интернет претраживачем
- додељена смарт картица за рад са системом
- корисник је додат на систем.

3. Пријављивање на систем

Приликом покретања апликације подразумева се да је на рачунару са којег се покреће апликација правилно инсталиран читач картице према упутству сертификационог тела које издаје сертификат за корисника.

Апликација се покреће из веб претраживача. У веб претраживачу се приказује дијалог са избором сертификата корисника за аутентификацију. Корисник бира један од инсталираних сертификата.

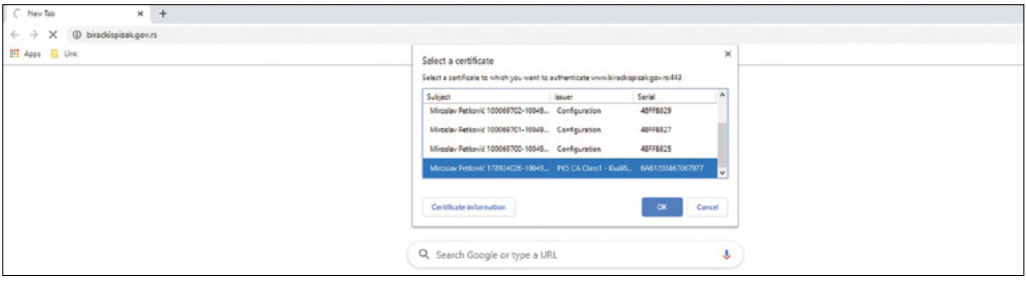

Слика 1: Бирање сертификата

Да бисте знали који је ваш сертификат за електронски потпис, потребно је да се кликне на дугме *Certificate Information*, где у табу *Details* треба проверити атрибут *Key Usage*. *Key Usage* је код сертификата за аутентификацију ***Digital Signature, Key Encipherment,*** а код сертификата за електронски потпис ***Digital Signature, Non-Repudiation***.

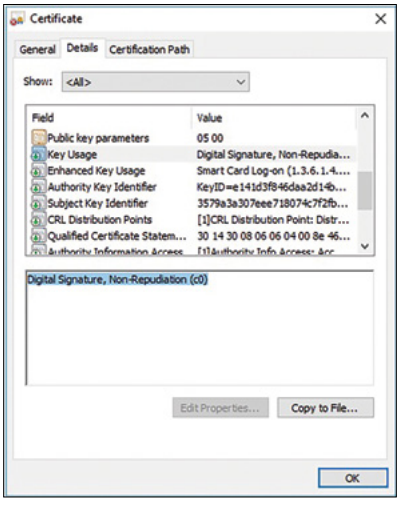

Слика 2: *Key Usage*

Након избора сертификата потребно је унети *PIN* сертификата, који се добија уз смарт картицу.

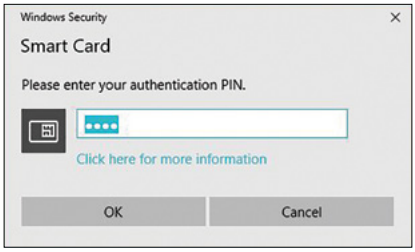

Слика 3: Екран за унос *PIN*-а

Уколико смарт картица није правилно постављена у читач картица, у веб претраживачу појавиће се порука као на слици (или другачија, у зависности од произвођача читача картице), са поруком да се повеже читач картица на рачунар и правилно убаци картица у читач.

Слика 4: Порука за повезивање

Напомена:

- Уколико је *PIN* код погрешан, приказује се порука о неуспешном пријављивању. При уносу корисничких параметара треба обратити пажњу на унос великих и малих слова (на пример, укључена типка *Caps Lock* на тастатури) како би се тачно укуцао *PIN* код.
- Уколико се *PIN* код погрешно куца 3 пута заредом, картица се ***блокира***. У том случају картица се мора послати сертификационом телу које је издавалац картице на деблокирање, што значи да корисник неће имати приступ апликацији док се картица не одблокира.
- Када се инсталира адекватна (новија) верзија драјвера за читач картица, у зависности од произвођача, приликом уноса погрешног *PIN*-а систем враћа поруку о преосталом броју покушаја за унос *PIN*-а пре него што се картица блокира погрешним уносом *PIN*-а.
- Уколико после уноса исправног *PIN*-а систем и даље захтева аутентификацију корисничким сертификатом, потребно је изабрати други сертификат из листе понуђених сертификата приликом покретања апликације. У овом

случају је изабран сертификат за дигитални потпис уместо сертификата за аутентификацију корисника.

⚠ Уколико се приликом логовања јави порука „*403 – Forbbiden: Accesis denied*" може се покушати отварање апликације у другом претраживачу. У овом случају потребно је проверити да ли је сертификат правилно инсталиран према упутству сертификационог тела које је издавалац сертификата.

4. Елементи почетног екрана

Након успешног пријављивања у систем, кориснику се приказује почетна страна.

Почетни екран чине:

- Заглавље
  - Назив апликације – горњи, леви угао апликације: Јединствени бирачки списак
  - Подаци о кориснику – горњи, десни угао апликације
    - Јединица локалне самоуправе којој припада корисник
    - Име и презиме корисника
    - Улога корисника
    - Дугме *Одјава* – дугме за одјаву рада из апликације
    - Дугме *Помоћ*
- Главни мени
  - Претрага бирачког списка
    - Поље за претрагу бирачког списка по ЈМБГ-у бирача
  - Јединствени бирачки списак
    - Захтеви
    - Бирачки списак
    - Извештаји
  - Размена података
    - МУП Подаци
    - МКУ Подаци
    - МКВ Подаци
    - ДКП Захтеви
  - Организација избора
    - Избори
    - Бирачка места
    - Преузимање
  - Администрација
    - Адресни регистар

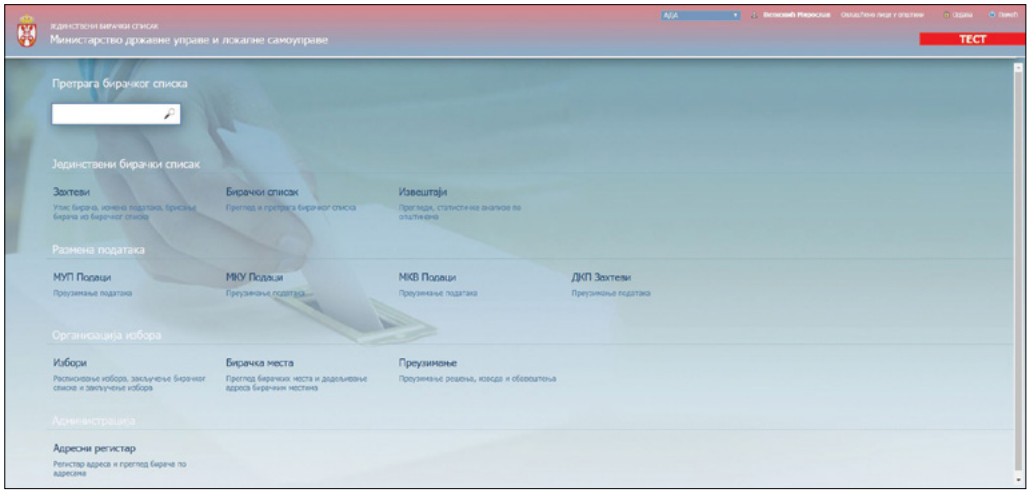

Слика 5: Почетна страна апликације

5. Претрага бирачког списка по ЈМБГ-у бирача

- Ова активност представља могућност брзе претраге бирача у систему по ЈМБГ-у, са почетног екрана. Претрага се изводи спровођењем следећих корака:
- Након пријаве у апликацију, на главном екрану, у пољу *Претрага бирачког списка* треба унети жељени ЈМБГ бирача.
- Потврдити претрагу по унетом критеријуму кликом на *ентер* на тастатури.
- Резултати претраге:
  - Преглед резултата претраге – У случају да за унети ЈМБГ постоји запис у систему, кориснику се даје приказ података о пронађеном бирачу.

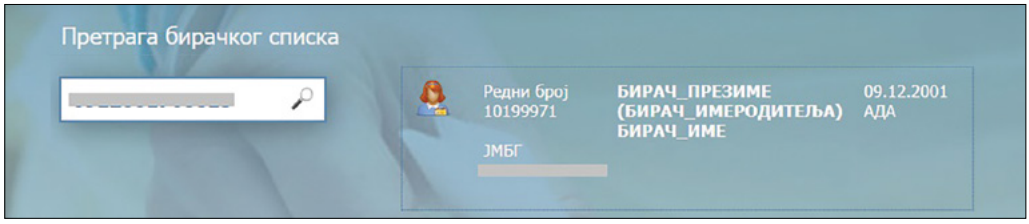

Слика 6: Преглед резултата претраге

  - Нема резултата претраге – У случају да нема резултате претраге, систем даје поруку кориснику да за унете критеријуме не постоји бирач у систему или одговарајућу поруку о валидацији ЈМБГ-а.

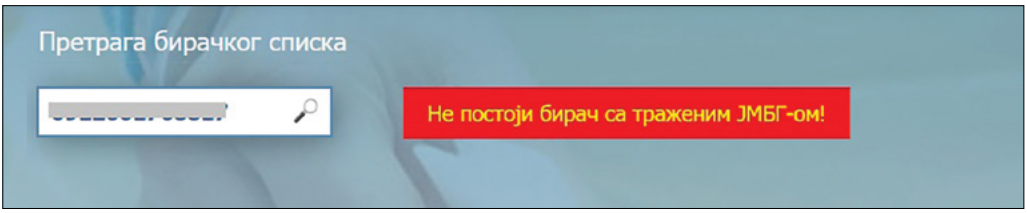

Слика 7: Преглед поруке о непостојању корисника

6. *Јединствени бирачки списак*

Јединствени бирачки списак представља скуп активности које се односе на рад са функционалностима везаним за администрацију захтева: упис, измена, брисање, претрага захтева, као и на преглед бирачких спискова и извештаја.

Обухваћене активности:
- Рад са захтевима
- Бирачки списак
- Извештаји

6.1. Рад са захтевима

Рад са захтевима представља скуп активности које се односе на администрацију захтева кроз систем. Појам *администрације* у овом контексту обухвата активности попут уноса захтева, измене података о захтеву, брисања захтева, доношења и штампања решења, као и филтрирања података о захтеву.

Обухваћене активности:
- Приступ екрану *Захтеви* и преглед елемената на екрану
- Филтрирање и преглед захтева
- Израда захтева
- Измена података о захтеву
- Брисање захтева
- Доношење решења по захтеву
- Штампа решења

6.1.1. Приступ екрану Захтеви и преглед елемената на форми

Активност приступа екрану *Захтеви* изводи се применом следећих корака:

- Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Јединствени бирачки списак*, треба кликнути на ставку *Захтеви*.
- Кликом на ставку *Захтеви*, отвара се екран *Захтеви*, који чине следећи елементи:
  - Поља за филтрирање захтева
    - *ЈМБГ*, број захтева, презиме, име – уноси се вредност у поље
    - *Захтеви* – бира се вредност из листе
    - *Врста промене* – бира се вредност из листе
    - *Датум од* – уноси се вредност у поље
    - *Датум до* – уноси се вредност у поље
    - Дугме *Прикажи* поред поља за филтрирање (по уносу параметра)
    - Акције за унос, промену и брисање захтева
    - Потврде
    - Штампа решења

    Табела са приказом листе бирача састоји се од следећих колона:
    - Број захтева/решења/датум захтева
    - Лични захтев
    - ЈМБГ
    - Презиме (име родитеља) име, Адреса пребивалишта/боравишта/гласања
    - Датум, место рођења, пол
    - Штампано

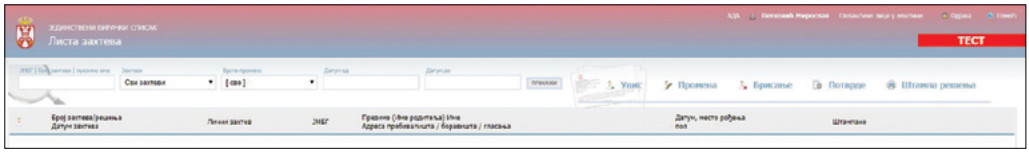

Слика 8: Екран Листа захтева

  - Унос захтева

    Ставке за унос захтева:
    - Стицање пунолетства
    - Пријава пребивалишта
    - Пријем у држављанство
    - Враћање пословне способности
    - Пријава боравишта интерно расељеног лица

    Ставке за унос захтева када су расписани избори (ставке испод црте):
    - Упис за гласање према месту боравишта у земљи

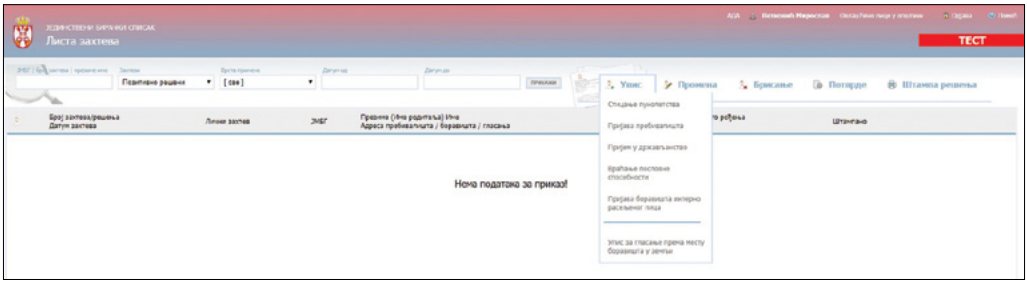

Слика 9: Мени за унос захтева

– Промена захтева

Ставке за промену захтева:

- Лични подаци
- Адреса пребивалишта
- Адреса боравишта интерно расељеног лица

Ставке за промену захтева када су расписани избори (ставке испод црте):

- Промена места гласања према месту боравишта у земљи

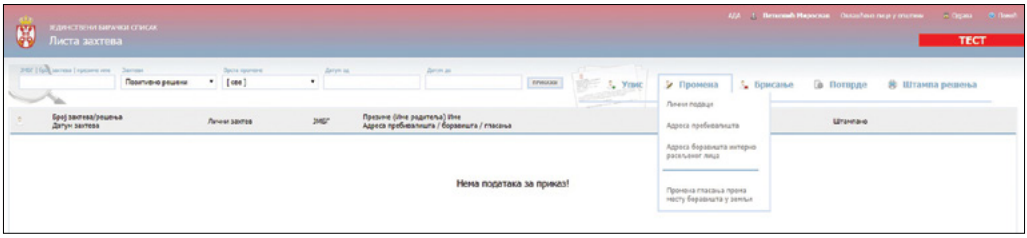

Слика 10: Мени за промену захтева

– Брисање захтева

Ставке за брисање захтева:

- Отпуст из држављанства
- Дупли упис
- Одјава пребивалишта
- Губитак пословне способности
- Смрт лица
- Одјава боравишта интерно расељеног лица
- Брисање по службеној дужности

Ставке за брисање захтева када су расписани избори (ставке испод црте):

- Брисање гласања према месту боравишта у земљи

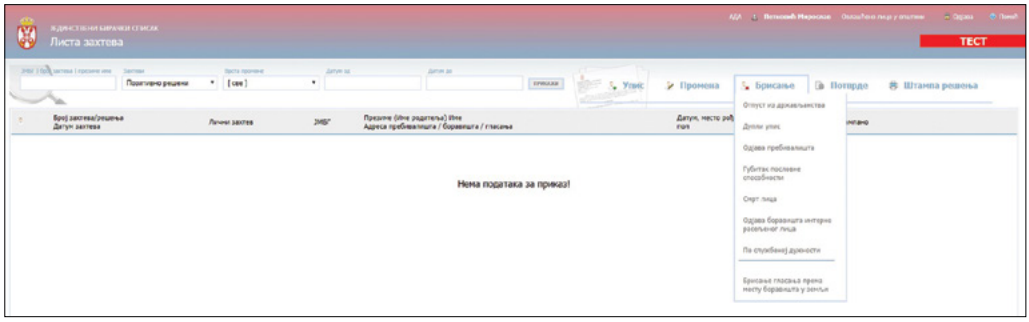

Слика 11: Мени за брисање захтева

– Потврде
  - Потврда о упису у бирачки списак
  - Потврда о изборном праву
  - Потврда о изборном праву кандидата за одборнике

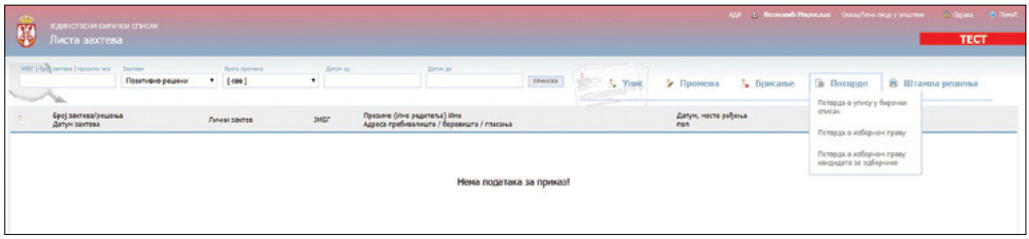

Слика 12: Мени – Потврде

– Штампа решења
  - Масовна штампа решења

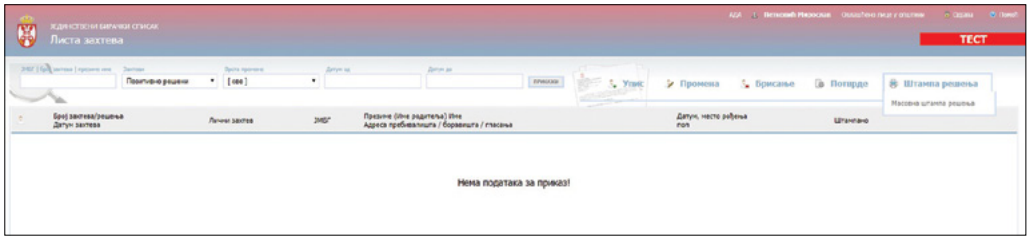

Слика 13: Мени – Штампа решења

Напомена:

⚠ Ставке менија испод црте видљиве су само када су расписани избори.

⚠ Систем ће податке о овим бирачима након спроведених избора аутоматски брисати.

Објашњење појединачних колона:

- Иконица – сликовит приказ као ознака да ли се ради о захтеву за упис, брисање или промену података.
- Упис: иконица са зеленим плусићем (направљен је захтев за упис у бирачки списак)
- Измена: иконица са оловком (направљен је захтев за измену података о бирачу)
- Брисање: иконица са црвеним крстићем (направљен је захтев за брисање).

Напомена:

- Уколико се позиционира миш на иконицу, може се добити информација о конкретном типу захтева. Уколико се ради о захтевима за промену, косом цртом (/) одвојен је подтип промене, односно да ли је врста промене упис, допуна или брисање.
- Број захтева/решења, Датум захтева – Уколико се захтев креира у општини, а решење доноси у Министарству, онда систем приказује оба броја. Датум даје податак о датуму када је захтев креиран.
- Лични захтев – У овој колони се уписује датум личног захтева, уколико је захтев поднет лично. Ако није поднет лично, у овом пољу нема ничега.
- ЈМБГ, Име и презиме, Датум и место рођења, Пол – интуитивна поља, говоре сама за себе.

Објашњење различито обојених редова у табели:

- Бели – необрађени захтеви
- Засивљени – поништени захтеви
- Зелени – позитивно решени
- Црвени – негативно решени
- Плави – позитивно решени захтеви за потврду
- Розе – позитивно решени захтеви за исправку техничке грешке
- Жути – необрађени захтеви, направљени у време закључења избора.

Када се захтев обрађује између општине и Министарства у време закључења избора (захтев који се направи у време када су закључени избори, решења по захтеву доноси Министарство):

- Захтев из општине који се направи у време када су закључени избори, у општини се види као бео, у Министарству као жут.
- Када се у Министарству овај захтев промени (рецимо, дода неки документ), он се у општини види као жут, а у Министарству постаје бео.

Ова промена боје служи томе да се направи визуелни „алерт” – да онај ко види жуте захтеве треба даље да обради налог.

6.1.2. Преглед и филтрирање захтева

Активности филтрирања, односно претраге захтева врше се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа екрану *Захтеви*, могуће је извршити филтрирање захтева по једном од критеријума:
   – Филтрирање по ЈМБГ-у, броју захтева, имену и презимену

   Напомена:
   ⚠ Могуће је при претрази као вредност овог поља проследити само једну од назначених вредности.

   – Филтрирање по статусу захтева
     - Достављени Министарству
     - Негативно решени
     - Необрађени захтеви
     - Неодштампани захтеви
     - Нови захтеви
     - Одштампани
     - Позитивно решени
     - Сви захтеви
   – Филтрирање по врсти промене
     - Упис по основу стицања пунолетства
     - Упис по основу пријаве пребивалишта
     - Упис по основу пријема у држављанство
     - Упис по основу враћања пословне способности
     - Упис по основу пријаве боравишта интерно расељеног лица
     - Промена личних података
     - Промена адресе пребивалишта
     - Промена адресе боравишта интерно расељеног лица
     - Брисање по основу отпуста из држављанства
     - Брисање по основу дуплог уписа
     - Брисање по основу одјаве пребивалишта
     - Брисање по основу губитка пословне способности
     - Брисање по основу смрти лица
     - Брисање боравишта интерно расељеног лица
     - Упис за гласање по месту боравишта у земљи
     - Упис за гласање по месту боравишта у иностранству
     - Промена места гласања по месту боравишта у земљи
     - Промена места гласања по месту боравишта у иностранству
     - Потврда о упису у бирачки списак
     - Потврда о гласачком праву
     - Исправка техничке грешке

- Потврда о изборном праву кандидата за одборнике
- Брисање по службеној дужности
- Брисање гласања по месту боравишта у земљи
- Брисање гласања по месту боравишта у иностранству

– Филтрирање по „Датуму од”
– Филтрирање по „Датуму до”.

2. Након уноса критеријума за претрагу, кликнути на дугме *Прикажи* или *ентер* на тастатури.

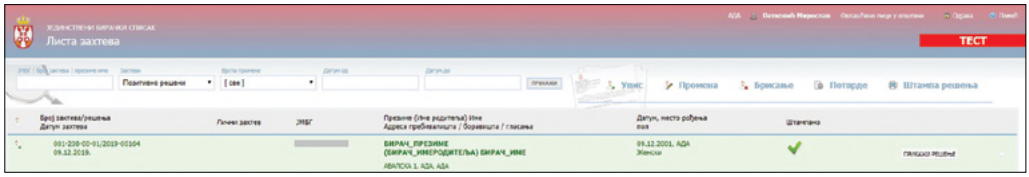

Слика 14: Пример резултата претраге

Резултати претраге:

- Преглед резултата претраге – У случају да за прослеђене критеријуме филтрирања постоји бар један захтев у систему који задовољава унете критеријуме, у табели са листом захтева дају се само они захтеви који у потпуности задовољавају унете критеријуме претраге.

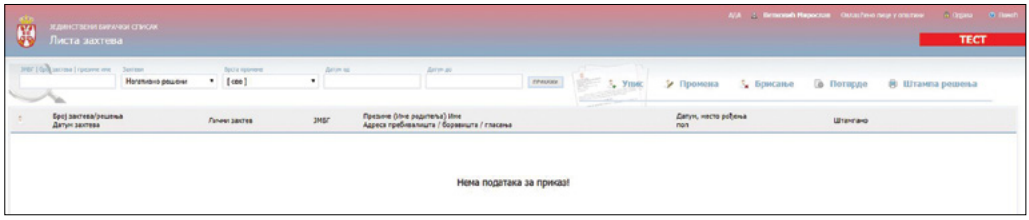

Слика 15: Нема података по унетим критеријумима

Напомена:

⚠ Поља означена црвеним означавају невалидан ЈМБГ или невалидан пол који је систем прерачунао из контроле матичног броја.

⚠ Нема резултата претраге – У случају да нема резултате претраге, систем даје поруку кориснику да за унете критеријуме не постоји ниједан захтев у систему.

6.1.3. Израда захтева

Под активностима израде захтева подразумевају се активности уноса захтева, при чему систем омогућава унос захтева из три опште групе захтева – за унос, измену и брисање, односно реч је о изради захтева за упис бирача, изради захтева за измену података о бирачу и изради захтева за брисање бирача из бирачког списка.

Обухваћене активности:

- Израда захтева за упис бирача у бирачки списак
- Израда захтева за измену података о бирачу из бирачког списка
- Израда захтева за брисање бирача из бирачког списка

6.1.3.1. Израда захтева за упис бирача у бирачки списак

Представља скуп активности које се односе на израду захтева за упис бирача у бирачки списак.

Напомена:

- Израда захтева не значи промену у бирачком списку, све док се не донесе решење!
- Тек са доношењем решења по неком захтеву, врши се промена у бирачком списку.
- За ову групу захтева систем омогућава унос једног од типова захтева за упис и то:
  - Упис по основу стицању пунолетства
    Са ове форме се ради захтев за упис у бирачки списак лица који су стекла пунолетство, као и лица која имају пребивалиште у АП Косово и Метохија, а пунолетство стичу по месту боравишта (интерно расељена лица).
    Код уноса захтева за ИРЛ лица, када се „чекира" опција ИРЛ, појавиће се и поља за унос адресе боравишта, као обавезног података за лица из АП Косово и Метохија.
  - Упис по основу пријаве пребивалишта
    Са ове форме се ради захтев за упис у бирачки списак лица која пријавом пребивалишта на другу општину стичу право на упис у бирачки списак на територији те општине. Апликација ће аутоматски одјавити лице са општине на којој је лице раније имало пребивалиште.
  - Упис по основу пријема у држављанство
    Са ове форме се ради захтев за упис у бирачки списак лица која су стекла држављанство Републике Србије.
  - Упис по основу враћања пословне способности
    Са ове форме се ради захтев за упис у бирачки списак лица која су некада изгубила пословну способност, па им је поново враћена.
  - Упис по основу пријаве боравишта интерно расељеног лица
    На овој форми се ради захтев за упис лица из АП Косово и Метохија које се пријављује по адреси боравишта, односно лица које стиче статус интерно расељеног лица (ИРЛ).
    Такође, за лица из АП Косово и Метохија која нису уписана у бирачки списак по адреси пребивалишта, на овом захтеву је могуће да се упише и адреса пребивалишта из АП Косово и Метохија и адреса боравишта.

- Упис за гласање када су расписани избори:
  Упис за гласање према месту боравишта у земљи – овај захтев креира општина у којој бирач жели да се пријави по адреси боравишта.

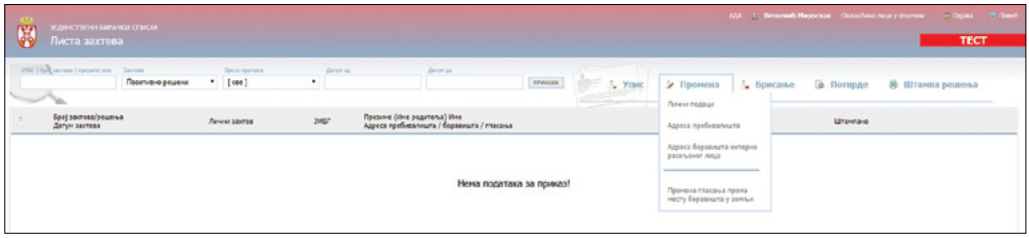

Слика 16: Мени за упис захтева

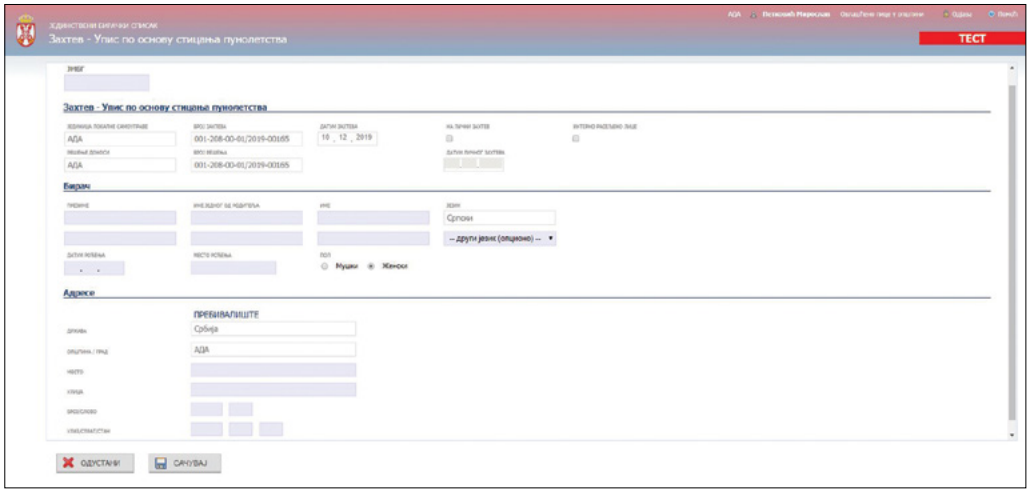

Слика 17: Захтев по основу стицања пунолетства

Активности израде захтева изводе се применом следећих корака:

1. Након приступа апликацији и делу *Захтеви*, са менија *Упис* треба изабрати жељени тип захтева.
2. На новоприказаном екрану, извршити унос жељених података о захтеву.
   - Унос основних података:
     - ЈМБГ: Обавезан унос (само код оних захтева за упис који подразумевају да бирач никада није уписан у бирачки списак)
     - На лични захтев: „Чекирати" ако је захтев поднет лично. Ако се ово поље не „чекира", подразумева се да се захтев подноси по службеној дужности.
     - Датум личног захтева: Обавезно поље уколико је „чекирано" поље *На лични захтев*.
     - Интерно расељено лице: „Чекирати" уколико се ради о лицу које је ИРЛ, а стекло је пунолетство.

- Број захтева: Не постоји могућност измене уноса, аутоматски се генерише. Број захтева се састоји од следећег:
  ЈЈЈ-208-00-НН/ГГГГ-БББББББ
  где је:
  ЈЈЈ – шифра општине у којој се прави решење
  208 – 00 – предефинисан број
  НН – врста налога 01,02,...16, ...
  ГГГГ – година из датума налога
  БББББББ – редни број (6 цифара са водећим нулама)
  јединствен у оквиру претходна три дела броја (Н, ГГГГ, ЈЈЈ).
- Број решења: Не постоји могућност измене уноса, аутоматски се генерише. Овај број се састоји од следећег:
  ЈЈЈ-208-00-НН/ГГГГ-БББББББ
  где је:
  ЈЈЈ – шифра Министарства / шифра општине
  у којој се креира решење.
- Датум захтева: Не постоји могућност измене, аутоматски се „сетује" текући, системски датум.
- Јединица локалне самоуправе (ЈЛС): Систем аутоматски „повлачи" ЈЛС у којој се налази референт који ради на апликацији.
- Решење доноси: Систем аутоматски „повлачи" ЈЛС у којој се налази референт који ради на апликацији или доноси Министарство као ЈЛС у којој се креира решење, уколико постоје закључени избори.

– Подаци о бирачу:
  - Презиме: Обавезан податак
  - Име једног од родитеља: Обавезан податак
  - Име: Обавезан податак
  - Три поља испод: Презиме, име једног од родитеља и име: У случају ажурирања имена и презимена бирача припадника националних мањина, на основу другог писма или језика, у овим пољима се врши унос тих података:
    1. Из листе се изабере језик (ради могућности писања неких посебних карактера специфичних за језик одабран са листе)
    2. Након избора, ажурирати вредности поља
  - Датум рођења: Обавезан податак. Унос датума у формату: ДД.ММ.ГГГГ.
  - Место рођења: Обавезан податак. Унос вредности у пољу.
  - Пол: Обавезан податак. Избор пола одабиром *Мушки* или *Женски*.

– Адресни подаци:
  - Подаци о пребивалишту: Обавезни подаци за унос
  - Земља: Постављена је вредност *Република Србија*, не постоји могућност измене.
  - Место: Обавезан унос. Ажурирање места пребивалишта.

- Улица: Обавезан податак. Ажурирање улице пребивалишта бирача.
- Број/слово: Обавезан податак. Унос кућног броја, броја зграде или објекта где станује бирач, као и словне ознаке, уколико постоји. Обавезан податак адресе: бројчани део, а такође и словни део уколико постоји у адреси!
- Улаз/спрат/стан: Ажурирање вредности у случају да бирач живи у згради или објекту где се могу назначити и неки од података типа број улаза, спрата и стана. Улаз: Обавезан податак адресе уколико постоји!

Подаци о боравишту: Обавезан податак уколико се пријављује интерно расељено лице из АП Косово и Метохија. Начин ажурирања: као и код података о пребивалишту.

6.1.3.2. *Израда захтева за измену података о бирачу који постоји у бирачком списку*

Представља скуп активности које се односе на израду захтева за измену података о бирачу који се налази у бирачком списку.

За сваки тип ових врста захтева за промену података о бирачима, најпре се изабере ЈМБГ за лице за које се ради промена, а потом систем „повуче" податке о лицу. На овим формама је битно да корисник из падајуће листе изабере једну од опција – допуна, измена или исправка.

За ову групу захтева, систем омогућава унос једног од типова захтева за упис, и то:

Захтев за измену личних података
На овом захтеву се могу мењати сви подаци осим адресе.

Захтев за измену адресе пребивалишта
На овом захтеву се може мењати адреса пребивалишта само у оквиру исте општине.

Захтев за измену адресе боравишта интерно расељеног лица
На овом захтеву се може мењати адреса боравишта ИРЛ уколико је нова адреса боравишта из општине којој припада референт.

Промена места гласања
Промена места гласања према месту боравишта у земљи

Напомена:

Овај захтев (Промена места гласања) корисник доноси када су расписани избори до 5 дана до закључења избора, односно само тада су му ове опције видљиве.

Овде је могуће радити само промену адресе боравишта, као и код уписа по овим врстама промене у бирачком списку.

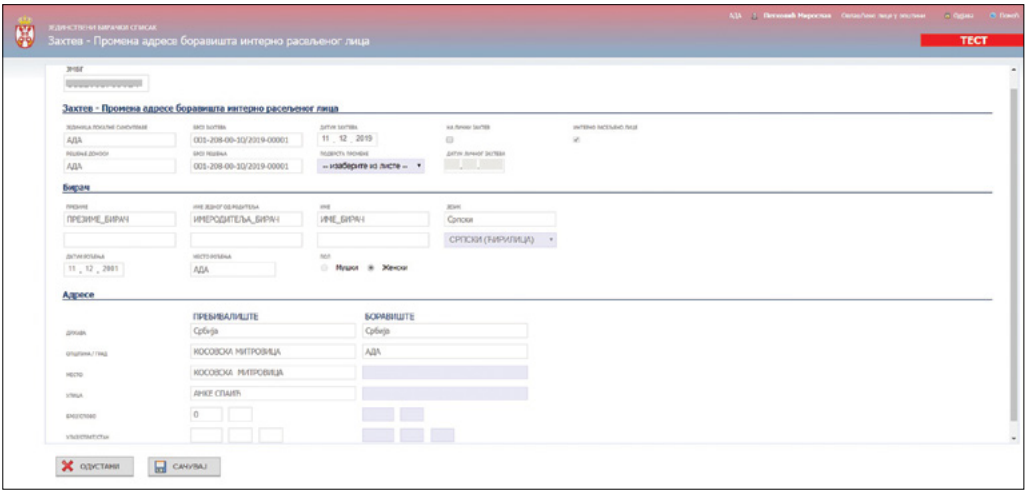

Слика 18: Промена адресе боравишта интерно расељеног лица

Активности измене захтева су идентичне онима описаним у делу *Израда захтева за упис бирача у бирачки списак*.

1. Након приступа апликацији и делу *Захтеви*, са менија *Промена* треба изабрати жељени тип захтева.
2. На новоприказаном екрану, извршити претрагу бирача за кога се жели спровести израда захтева за измену.
3. Унети ЈМБГ бирача и кликнути на *Пронађи*.
   У случају да постоји бирач са тим ЈМБГ-ом, покреће се екран за измену захтева.
   У случају да нема резултата, систем даје поруку кориснику „Не постоји бирач са унетим ЈМБГ-ом".

Промена захтева: Активности уписа података на захтеву су идентичне онима описаним у делу *Израда захтева за упис бирача у бирачки списак*. Подаци који се могу ажурирати су наведени у приложеној напомени испод.

Напомена:

- Код уноса података на захтеву за измену података о бирачу, корисник може да ажурира само оне податке чије је ажурирање дозвољено у зависности од одабраног типа захтева:
  - Захтев за измену личних података:
    - ЈМБГ
    - Презиме
    - Име једног од родитеља
    - Име
    - Датум рођења
    - Место рођења
    - Пол

- Захтев за измену адресе пребивалишта:
  - Место
  - Улица
  - Број/слово
  - Улаз/спрат/стан
- Захтев за измену адресе боравишта интерно расељеног лица:
  - Место
  - Улица
  - Број/слово
  - Улаз/спрат/стан

6.1.3.3. Израда захтева за брисање бирача из бирачког списка

Представља скуп активности које се односе на израду захтева за брисање бирача који се налази у бирачком списку.

За ову групу захтева, систем омогућава унос једног од типова захтева за упис и то:

- Захтев за брисање по основу отпуста из држављанства
- Захтев за брисање по основу дуплог уноса
- Захтев за брисање по основу одјаве места пребивалишта
- Захтев за брисање по основу губитка пословне способности
- Захтев за брисање по основу смрти лица
- Захтев за брисање по основу одјаве боравишта интерно расељеног лица
- Захтев за брисање по службеној дужности.

1. Након приступа апликацији и делу *Захтеви*, са менија *Брисање* треба изабрати жељени тип захтева.
2. На новоприказаном екрану, извршити претрагу бирача за кога се жели спровести израда захтева за брисање.
3. Унети ЈМБГ и кликнути на *Пронађи*.

Напомена:

- Брисање је могуће за лице које се налази по адреси пребивалишта или боравишта на општини из које се ради брисање.
- У случају да постоји бирач са тим ЈМБГ, покреће се екран за унос захтева.
- У случају да нема резултата, систем даје поруку кориснику „Не постоји бирач са унетим ЈМБГ-ом”.

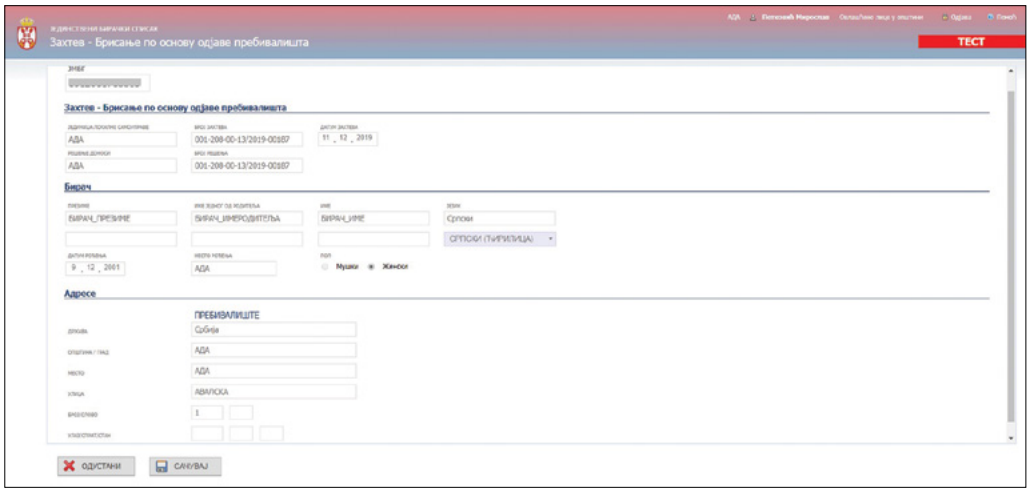

Слика 19: Захтев за брисање по основу одјаве пребивалишта

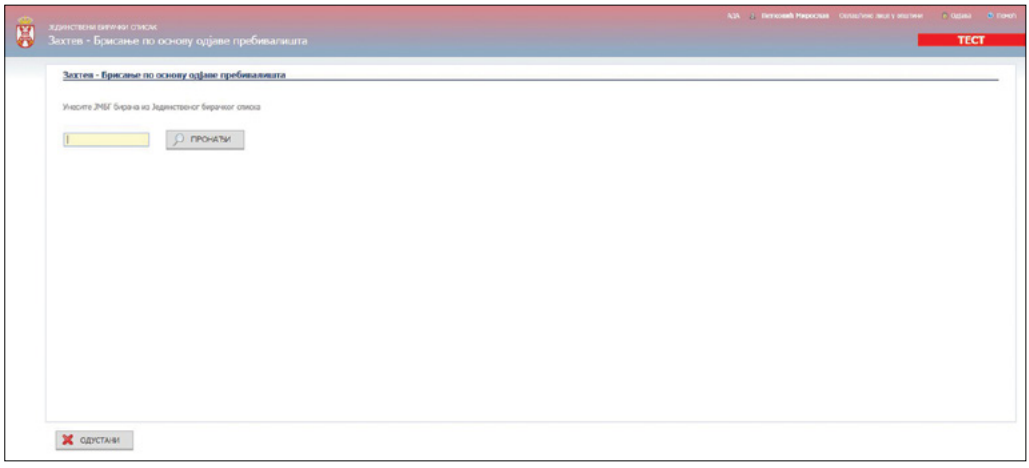

Слика 20: Брисање по основу одјаве пребивалишта – Унос ЈМБГ-а

Унос захтева: Спроводи се тако што систем прикаже податке о бирачу за којег се креира захтев за брисање. Након тога корисник треба да кликне на дугме *Сними*. Корисник нема право измене података на маскама за унос захтева за брисање.

Активности уписа података на захтеву су идентичне онима описаним у делу *Израда захтева за упис бирача у бирачки списак*. Подаци који се могу ажурирати наведени су у приложеној напомени испод.

Напомена:

- Код уноса података на захтеву за брисање бирача, корисник не може да ажурира податке, они су засивљени.
- Редни број бирача се проналази у бирачком списку на претрази.

6.1.3.4. Издавање потврда о изборном праву

Постоје три врсте потврда о изборном праву:

1. Потврда о упису у бирачки списак
2. Потврда о изборном праву
3. Потврда о изборном праву кандидата за одборнике.

Потврда о упису у бирачки списак се издаје невезано од тога да ли су расписани избори.

Систем аутоматски генерише овакве захтеве и решења, одмах након уноса ЈМБГ-а лица за које се ради потврда.

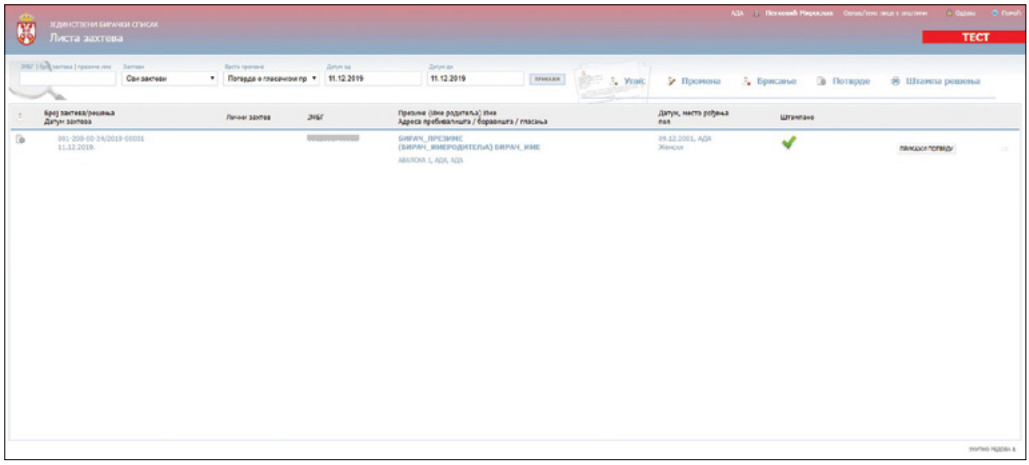

Слика 21: Издавање потврда о изборном праву

Дакле, не отвара се форма у којој корисник треба да уноси податке о бирачу, него се овај корак прескаче јер систем сам направи захтев за жељену потврду и аутоматски креира потврду по том захтеву.

Напомена:

⚠ Ови захтеви су ***плаве боје*** у листи захтева.

6.1.4. Измена података о захтеву

Односи се на активности измене података о захтеву који је претходно унет у систем, а за који још није донето решење.

Напомена:

⚠ Захтеви за које су ***донета решења*** не подлежу изменама.

⚠ Дугме *Измени* уопште неће бити видљиво за такве захтеве у листи захтева.

Измена података о захтеву врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији, треба приступити делу *Захтеви*.
2. За захтев из листе захтева за који корисник жели да покрене измене, кликнути на дугме *Измени*.
3. Приказује се екран са прегледом података о захтеву.
4. Извршити жељене измене.
5. Сачувати начињене измене кликом на дугме *Сачувај*.

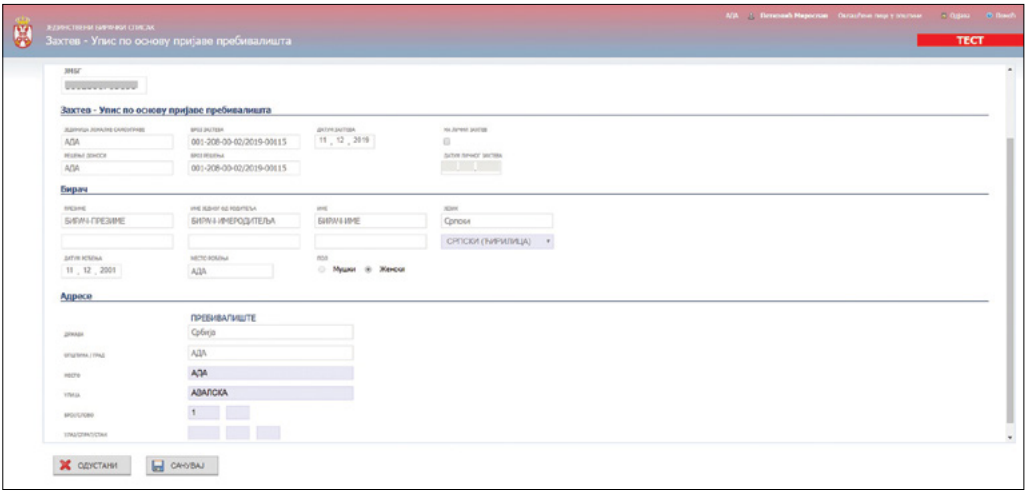

Слика 22: Пример измене захтева – Упис по основу пријаве пребивалишта

Резултати снимања:

- *Успешно снимање података* – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на Сачувај затвара се екран за измену података.
- *Неуспешно снимање података* – У случају да није наведен неки од обавезних података, исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

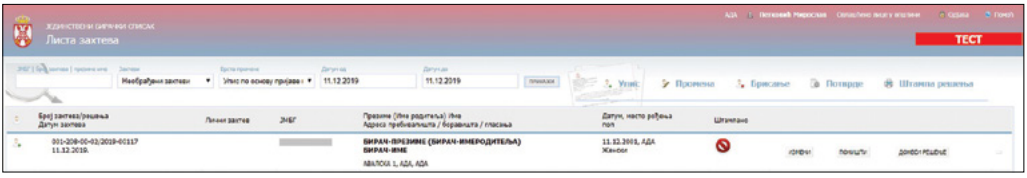

Слика 23: Покретање измена

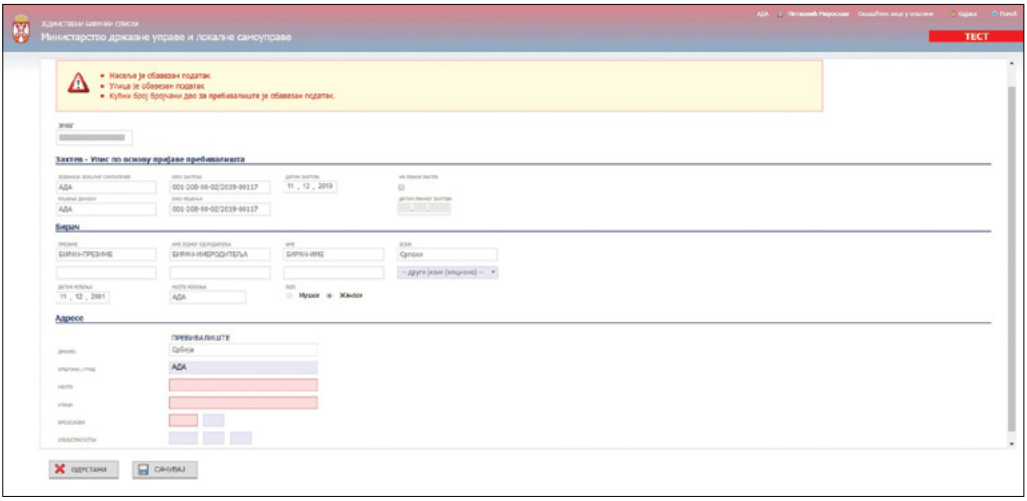

Слика 24: Пример прегледа порука о валидацији при покушају снимања

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

Напомена:

- При измени података о захтеву могуће је вршити измену само оних података чије је ажурирање могуће у току уноса захтева – специфично за захтеве из групе захтева за *измену података о бирачу*.
- На *захтеву за брисање* могуће је мењати податке који се могу ажурирати при самом уносу таквог захтева. Подаци који су подложни изменама су назначени у делу *Израда захтева за брисање бирача*.

6.1.5. Поништавање захтева

Односи се на поништавање захтева који је претходно унет у систем, а за који још није донето решење.

Напомена:

- Захтеви за које су *донета решења* не подлежу брисању, као ни они који су одобрени од стране Министарства.
- Дугме *Поништи* за такве захтеве уопште неће бити видљиво у листи захтева.

Брисање захтева врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији, треба приступити делу *Захтеви*.
2. За захтев из листе захтева за који корисник жели да обрише кликнути на дугме *Поништи*.
3. Јавља се порука кориснику ради потврђивања операција брисања:
   - Потврда брисања: Клик на *ОК* врши брисање захтева. Захтев се више не приказује у листи захтева.

– Отказивање брисања: Клик на *Cancel* врши отказивање процеса брисања захтева. Захтев остаје приказан и доступан у листи захтева.

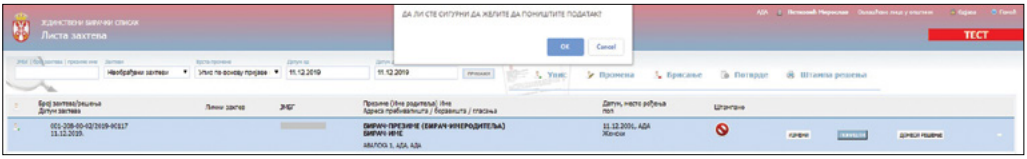

Слика 25: Клик на дугме *Поништи* и покретање брисања потврдом на *ОК*

6.1.6. Доношење решења по захтеву

Обухвата активности које се односе на доношење решења по захтеву. Активност доношења решења врши се спровођењем следећих корака:

1. Приступити апликацији.
2. Након приступа, кликнути на линк *Захтеви*.
3. Из листе захтева, за захтев кликнути на линк *Донеси решење*:
   - Отвара се форма *Решење – По ком основу се доноси...*
   - Или се даје валидациона порука, уколико захтев није добро направљен.
4. Са форме, ажурирати податке у делу *Образложење* и *Доноси се решење*, и то:
   - **Изабрати**: Избор вредности селекцијом *Позитивно* или *Негативно*.
   – Уколико се „чекира” позитивно решење, изглед форме је зелене боје.

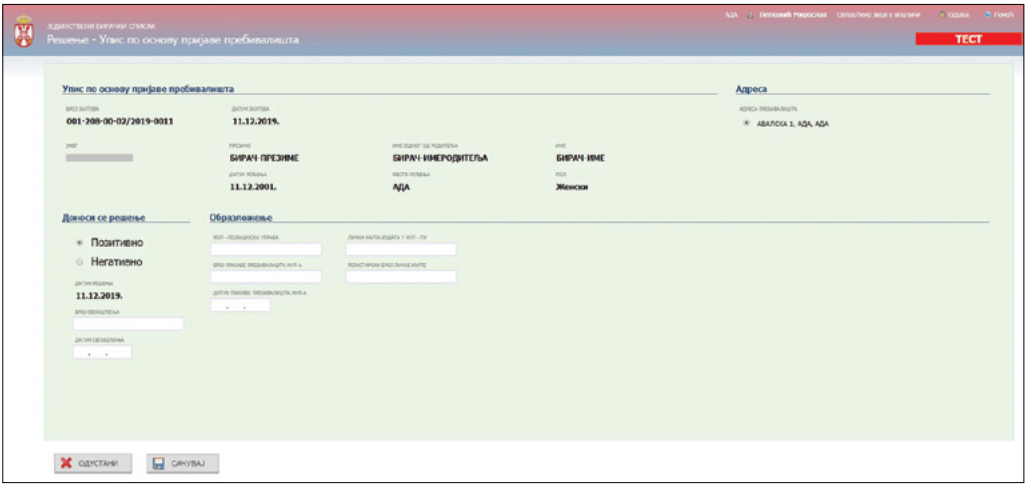

Слика 26: Приказ позитивног решења

– Уколико се „чекира” негативно решење, изглед форме се мења у црвену боју.

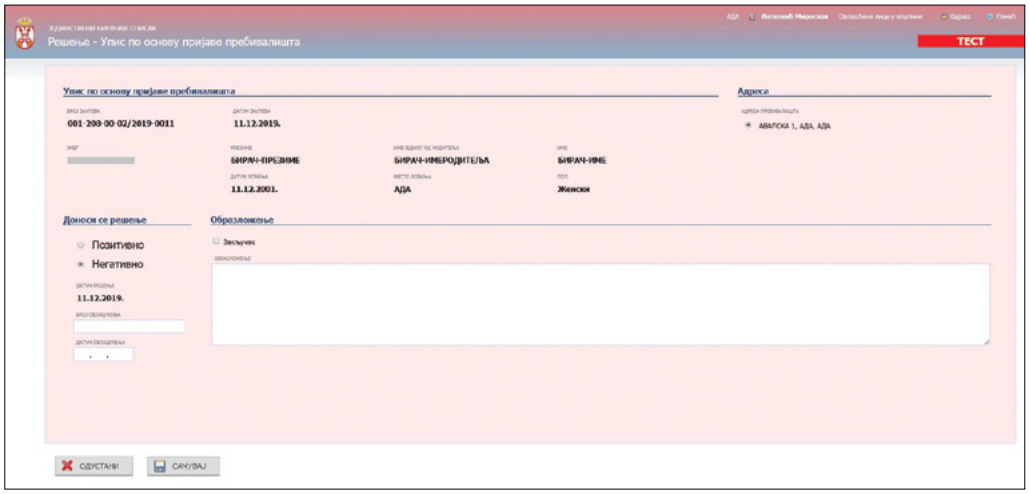

Слика 27: Приказ негативног решења

Попунити поља образложења (Напомена): Код различитих врста решења по типу промене, систем доноси и различита поља за попуњавање као што су:
Број акта МУП-а, Датум акта МУП-а, МУП издао личну карту, Број личне карте, Датум личне карте, Град/Општина, Матична књига, Матично подручје, Текући број, Година, Суд, Број решења суда, Датум решења, Управа, Број решења управе, Датум решења управе итд.

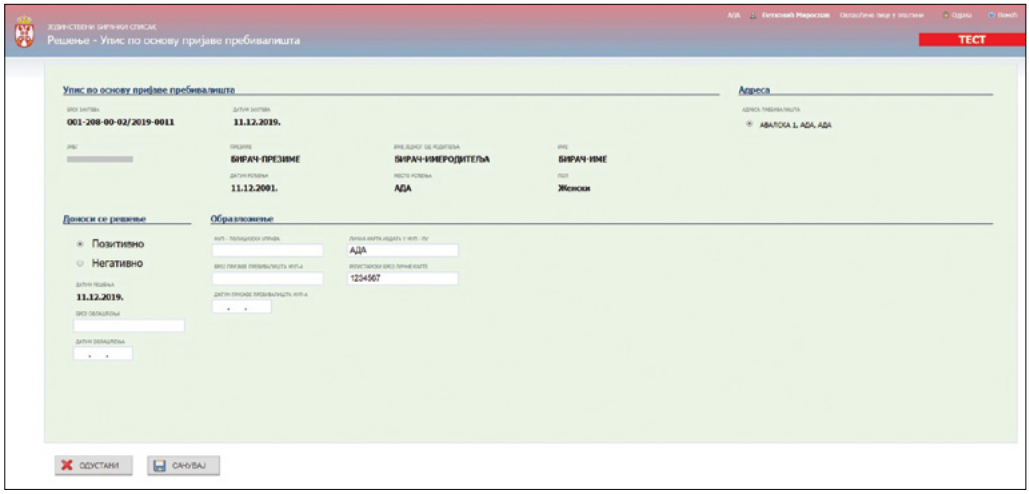

Слика 28: Приказ донетог решења

Напомена:

- У случају да за унете адресне податке не постоји ажурирана адреса у адресном регистру, даје се порука о валидацији на екрану за доношење решења.
- У том случају није могуће донети решење јер се адресни податак сматра обавезним податком и потребно је додати адресу кроз адресни регистар.

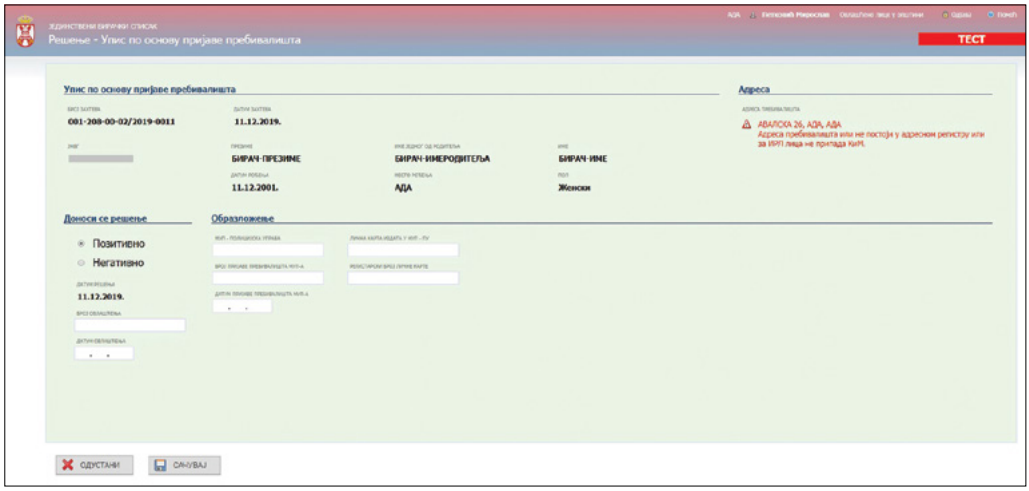

Слика 29: Адреса пребивалишта не постоји у адресном регистру (решење неће бити могуће донети уколико се адреса не исправи)

5. Кликнути на *Сачувај*.

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на *Сачувај* затвара се екран са прегледом података о захтеву.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података, исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима и/или очекиваним параметрима.

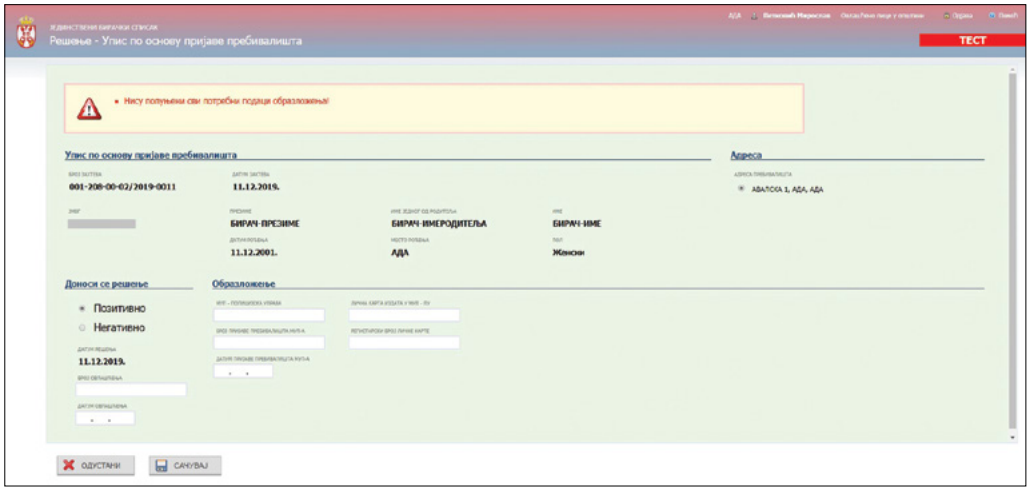

Слика 30: Нису попуњени сви потребни подаци образложења – није могуће донети решење

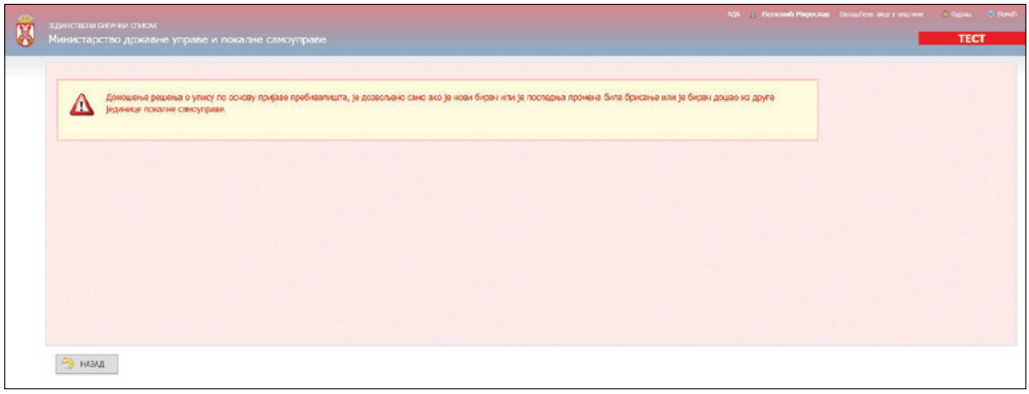

Слика 31: Доношење решења није могуће (пример 1)

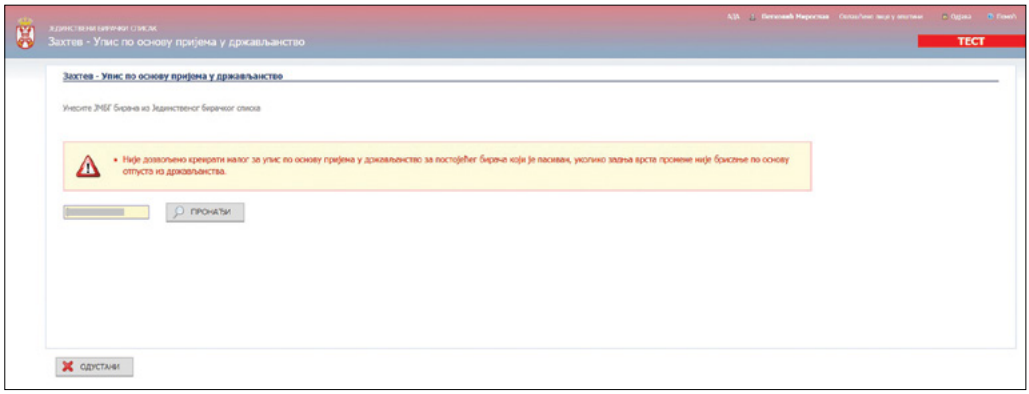

Слика 32: Доношење решења није могуће (пример 2)

6.1.6.1. Исправка техничке грешке

Овај захтев (*Исправка техничке грешке*) доноси се са форме *Решења* кликом на дугме *Исправка техничке грешке*, само онда када је већ донето решење, а *корисник апликације је својом грешком направио некоректан податак*.

Исправка поља се односи само на она поља за која је у претходном решењу била омогућена промена. Тако на пример, уколико је претходно решење било по основу стицања пунолетства, систем дозвољава да се сва поља, укључујући и ЈМБГ, исправе на исправну вредност.

Напомена:

⚠ Исправка техничке грешке се може доносити смо по последњем решењу!

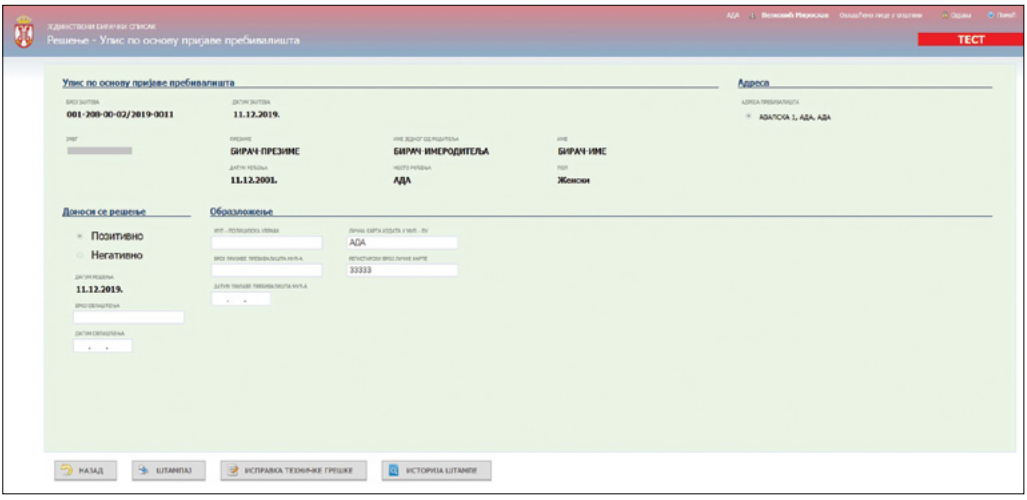

Слика 33: Исправка техничке грешке – за решење које је претходно донето

6.1.7. Штампа решења и решења о исправци техничке грешке

Обухвата активности које се односе на штампу претходно успешно донетог решења или закључка о техничкој грешци на решењу.

Штампа решења или закључка о техничкој грешци врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији, треба кликнути на део *Захтеви* са почетног екрана.
2. За један од захтева из листе, кликнути на дугме *Донеси решење* или *Прикажи решење* (уколико је захтев раније позитивно решен).
3. Ажурирати податке о решењу и спровести снимање.
4. Кликнути на дугме *Штампа*.

Овим је документ спреман за штампу, систем врши генерисање прегледа решења за штампу.

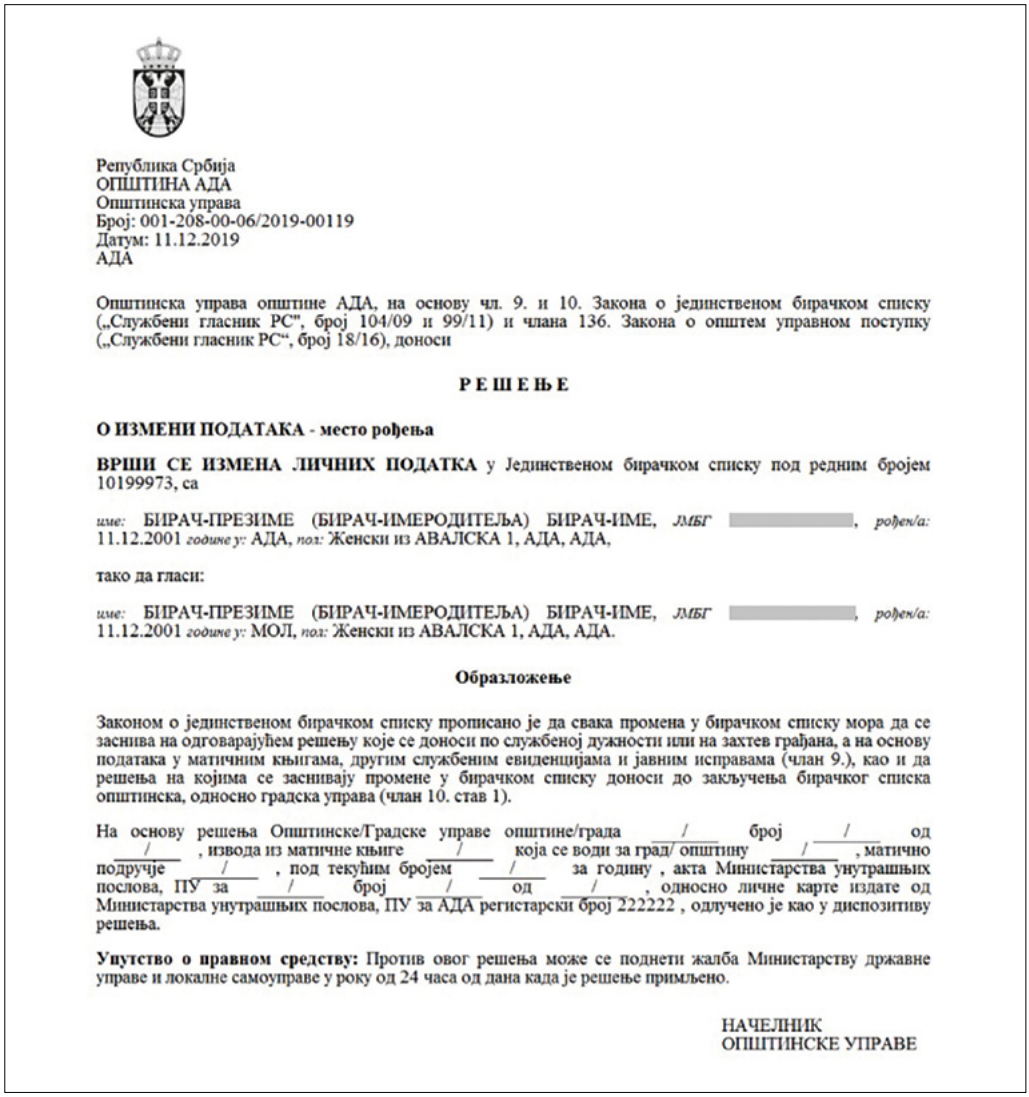

Република Србија
ОПШТИНА АДА
Општинска управа
Број: 001-208-00-06/2019-00119
Датум: 11.12.2019
АДА

Општинска управа општине АДА, на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", број 18/16), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

О ИЗМЕНИ ПОДАТАКА - место рођења

ВРШИ СЕ ИЗМЕНА ЛИЧНИХ ПОДАТКА у Јединственом бирачком списку под редним бројем 10199973, са

име: БИРАЧ-ПРЕЗИМЕ (БИРАЧ-ИМЕРОДИТЕЉА) БИРАЧ-ИМЕ, *ЈМБГ* [redacted], *рођен/а:* 11.12.2001 *године у:* АДА, *пол:* Женски из АВАЛСКА 1, АДА, АДА,

тако да гласи:

име: БИРАЧ-ПРЕЗИМЕ (БИРАЧ-ИМЕРОДИТЕЉА) БИРАЧ-ИМЕ, *ЈМБГ* [redacted], *рођен/а:* 11.12.2001 *године у:* МОЛ, *пол:* Женски из АВАЛСКА 1, АДА, АДА.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу решења Општинске/Градске управе општине/града ___/___ број ___/___ од ___/___, извода из матичне књиге ___/___ која се води за град/ општину ___/___, матично подручје ___/___, под текућим бројем ___/___ за годину , акта Министарства унутрашњих послова, ПУ за ___/___ број ___/___ од ___/___, односно личне карте издате од Министарства унутрашњих послова, ПУ за АДА регистарски број 222222 , одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Слика 34: Изглед решења – Решење о промени личних података

Напомена:

⚠ Изглед самог генерисаног документа за штампу може да се разликује у односу на тип захтева за који се врши припрема штампе, као и на врсту промена:

1. По личном захтеву/службеној дужности (уколико су захтеви за промену и упис у бирачки списак)
2. По статусу општине (општина или град) у којој се доноси решење
3. По врсти промене по којој се доноси решење – измена, допуна или исправка.

Република Србија
ОПШТИНА АДА
Општинска управа
Број: 001-208-00-25/2019-00003
Датум: 11.12.2019
АДА

Општинска управа општине АДА, на основу члана 144. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16), доноси

РЕШЕЊЕ
О ИСПРАВЦИ ГРЕШКЕ У РЕШЕЊУ

У Решењу Општинске управе општине АДА број 001-208-00-06/2019-00119 од 11.12.2019, уместо датум и место рођења 11.12.2001, МОЛ, , треба да стоји датум и место рођења 11.12.2001, АДА, .

Ова исправка има правно дејство од дана од којег правно дејство има наведено решење.

Образложење

Општинска управа општине АДА донела је Решење број: 001-208-00-06/2019-00119 од 11.12.2019, у истом је направљена наведена грешка.

Како се ради о очигледној грешци насталој приликом израде решења, па је исту, у смислу члана 144. Закона о општем управном поступку, потребно исправити, са правним дејством од дана од кога производи правно дејство решење које се исправља, а у случају ако је исправка неповољна по странку, од када странка буде обавештена о исправци, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Слика 35: Приказ решења о исправци техничке грешке

6.2. Бирачки списак

Обухвата скуп активности које се односи на претрагу бирача у оквиру бирачког списка, као и преглед података о бирачу.

6.2.1. Приступ екрану Бирачки списак *и преглед делова на екрану*

Активности приступа екрану *Бирачки списак* врше се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Јединствени бирачки списак*, треба кликнути на ставку *Бирачки списак*.
2. Кликом на *Бирачки списак* добија се екран *Бирачки списак*, који чине следећи елементи:
   – ЈМБГ / Редни број – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   – Тип претраге – представља обавезан податак (бира се вредност из листе)
   – Дугме *Прикажи*

– Дугме *Напредна претрага*
– Табела са листом бирача.

Табела са приказом листе бирача састоји се од следећих колона:

- Редни број
- ЈМБГ
- Презиме (име родитеља) име
- Адреса пребивалишта/боравишта
- Датум и место рођења
- Пол

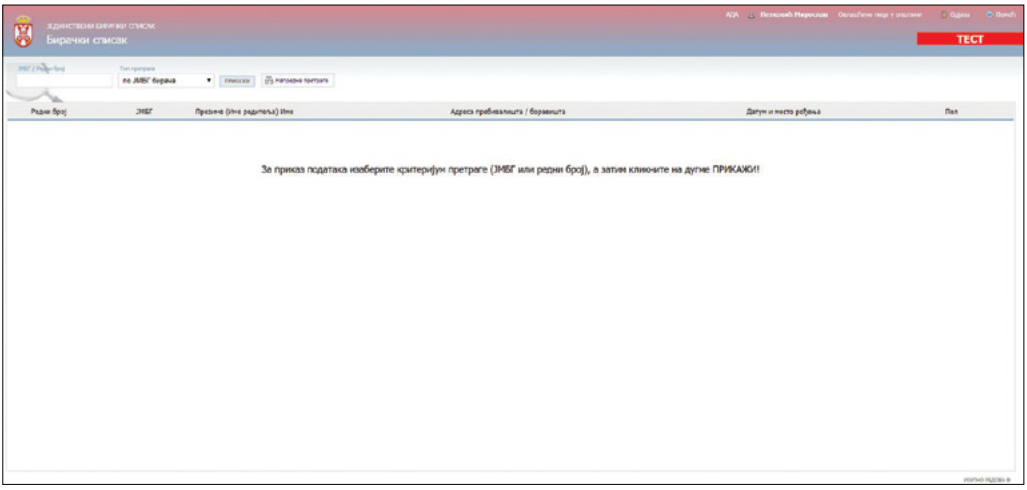

Слика 36: Екран Бирачки списак

6.2.2. Претрага бирачког списка

Обухвата активности које се односе на претрагу бирачког списка по неком од критеријума. Систем омогућава брзу претрагу по ЈМБГ-у и редном броју или напредну претрагу (дугме *Напредна претрага*) са више опција претраге.

6.2.2.1. Основна претрага

Претрага бирача врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Јединствени бирачки списак*, треба кликнути на ставку *Бирачки списак*.
2. У пољу *ЈМБГ / Редни број* проследити један од параметра претраге:
   – ЈМБГ
   – Редни број
3. Потврдити претрагу кликом на дугме *Прикажи*.

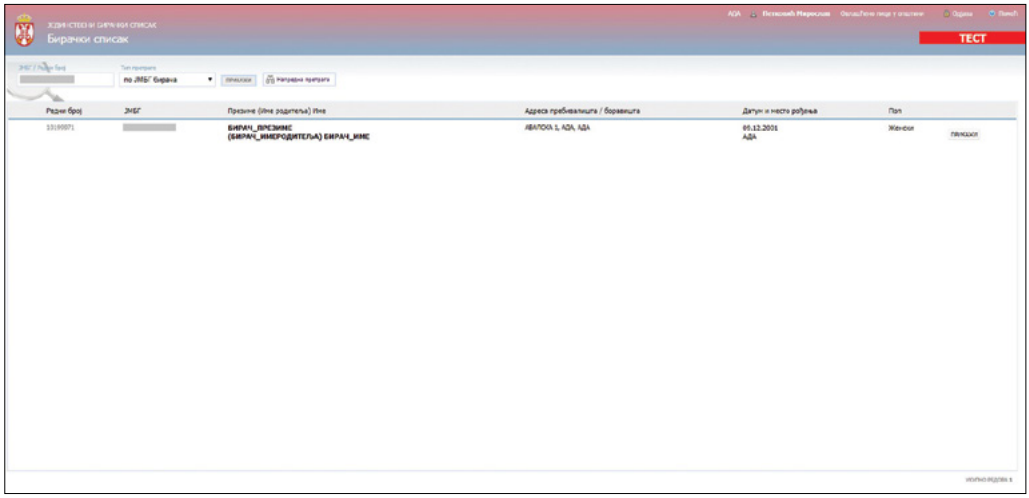

Слика 37: Претрага бирачког списка по ЈМБГ-у

Напомена:

При уносу параметара претраге треба обратити пажњу на унос ћириличних и латиничних вредности.

Резултати претраге:

- Преглед резултата претраге – У случају да за прослеђене критеријуме филтрирања постоји бар један бирач у систему који задовољава унете критеријуме, у табели се даје преглед бирача који задовољавају унете критеријуме претраге.
- Нема резултата претраге – У случају да нема резултате претраге, систем даје поруку кориснику да за унете критеријуме не постоји ниједан бирач у систему. Даје се порука „Нема података за приказ!"

6.2.2.2. Напредна претрага

Напредна претрага омогућава вишекритеријумску претрагу ЈБС. Приступ напредној претрази се обавља са стране претраге у бирачком списку, избором опције *Напредна претрага*.

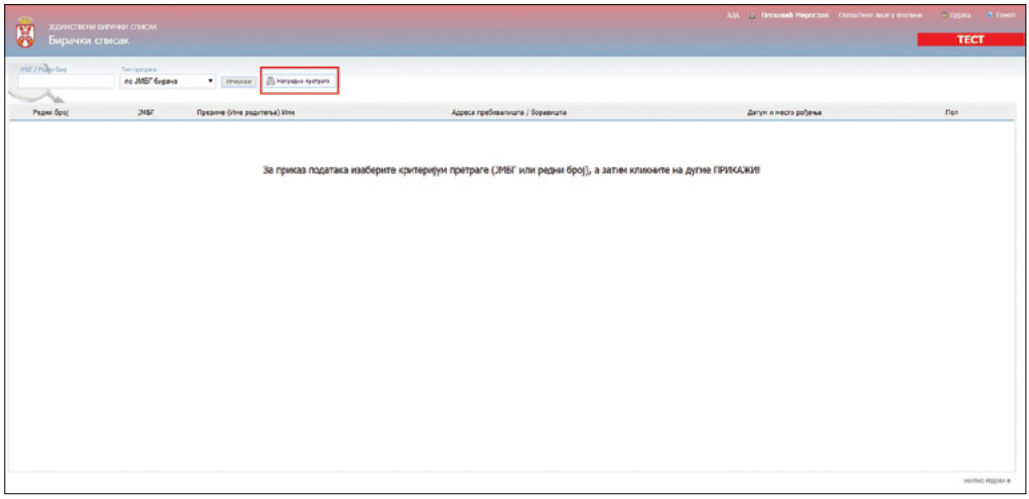

Слика 38: Покретање напредне претраге

Након покретања, приказује се следећи екран:

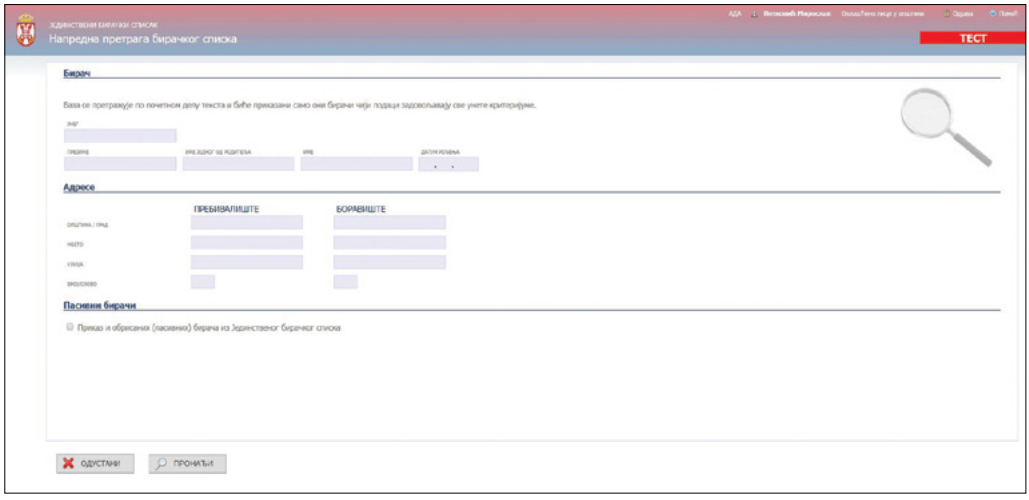

Слика 39: Почетни екран напредне претраге

Напомена:

⚠ Претрага обрисаних бирача се врши само у оквиру *Напредне претраге* и то тако што се „чекира" опција *Приказ и обрисаних (пасивних) бирача из Јединственог бирачког списка*.

У горњем делу екрана, налазе се поља за претрагу. Претрагу је могуће вршити по свим критеријумима који су груписани на интуитиван начин:

- ЈМБГ
- Име
- Презиме
- Име једног родитеља
- Датум рођења
- Пребивалиште (општина/град, место, улица, број/слово)
- Боравиште (општина/град, место, улица, број/слово)

Да би се претрага извршила, потребно је унети податке за претрагу и кликнути на дугме *Пронађи*. Кликом на дугме *Пронађи* отвара се екран са резултатима претраге.

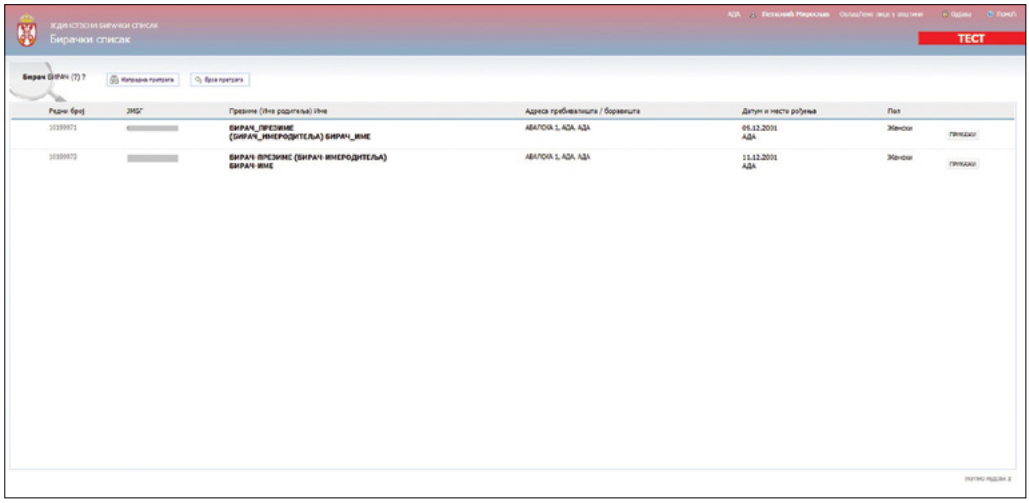

Слика 40: Пример напредне претраге

Резултати претраге:

- Преглед резултата претраге – У случају да за прослеђене критеријуме филтрирања постоји бар један бирач у систему који задовољава унете критеријуме, у табели се даје преглед бирача који задовољавају унете критеријуме претраге.
- Нема резултата претраге – У случају да нема резултате претраге, систем даје поруку кориснику да за унете критеријуме не постоји ниједан бирач у систему. Даје се порука “Нема података за приказ!”.

6.2.3. Преглед података о бирачу

Обухвата активности прегледа детаља података о бирачу из бирачког списка. Преглед детаља о бирачу врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа делу *Бирачки списак*, из листе бирача треба пронаћи жељеног бирача.
2. Кликом на дугме *Прикажи* даје се преглед података о одабраном бирачу са листе.

Повратак на претходни екран врши се кликом на дугме *Назад*.

Напомена:

На екрану са прегледом података о бирачу није могуће вршити било какву измену података о бирачу већ само преглед.

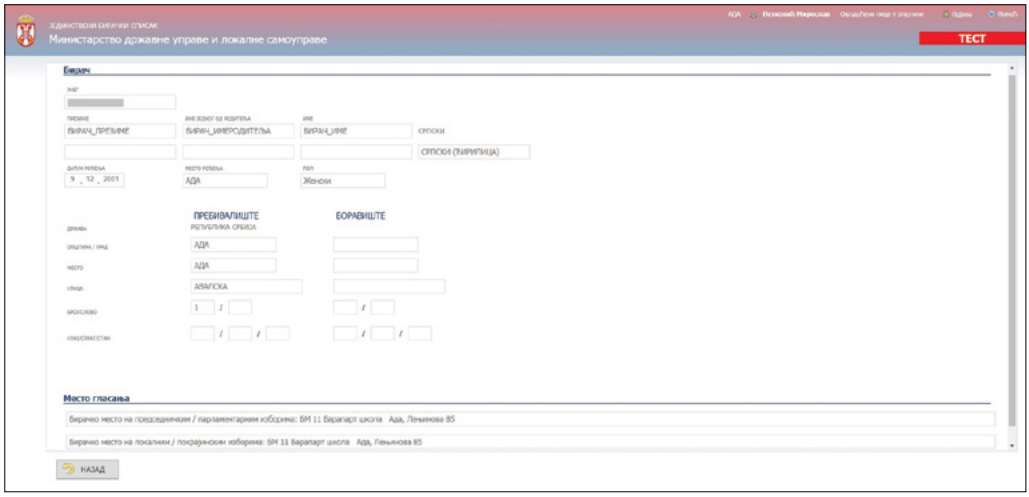

Слика 41: Преглед података о бирачу

6.3. Извештаји

Модул *Извештаји* обухвата извештаје који се могу користити за праћење рада корисника ЈБС и преглед значајних параметара у бази података. Функционалности се приступа избором опције *Извештаји* на насловној страни апликације:

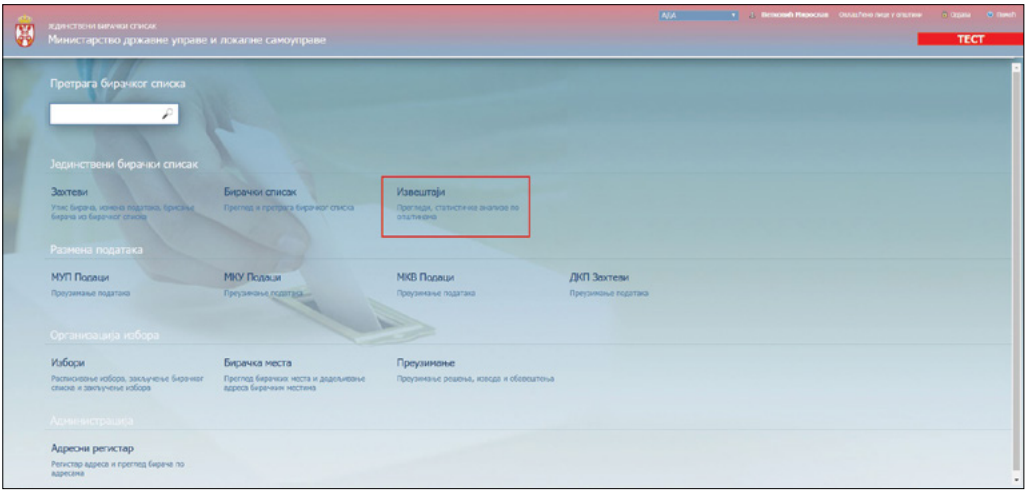

Слика 42: Приступ функционалности *Извештаји*

Код генерисања извештаја, довољно је изабрати жељени извештај и систем ће генерисати *Excel* фајл са одговарајућом структуром и подацима. Рецимо, избором извештаја „Бирачи, захтеви, решења" систем враћа следећи *Excel* фајл.

Извештаји које је могуће генерисати груписани су у следеће категорије:

- Статистички подаци
  - Бирачи, захтеви, решења
  - Попис аката
- Бирачка места
  - Број бирачких места
- Адресе бирачких места
  - Број намапираних адреса
  - Намапиране адресе
  - Ненамапиране адресе
- Активни бирачи
  - Бирачи без имена/презимена
  - Бирачи без ЈМБГ-а
  - Бирачи са неисправним ЈМБГ-ом
  - Бирачи са неправилним ЈМБГ-ом
  - Бирачи без додатних података
  - Бирачи старији од деведесет година
  - Дупло уписани бирачи

7. Размена података

Модул *Размена података* обухвата активности које се односе на преузимање података из МУП-а, као и података из матичне књиге умрлих (МКУ) и матичне књиге венчаних (МКВ).

Обухваћене активности:

- МУП подаци
- МКУ подаци
- МКВ подаци
- ДКП захтеви

7.1. МУП Подаци

Модул *МУП Подаци* обухвата активности које се односе на преузимање података из МУП-а. Активности приступа екрану *МУП Подаци* врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Размена података*, треба кликнути на ставку *МУП Подаци*.
2. Кликом на *МУП Подаци* даје се табела са листом података за сваки дан са колонама:
   - Назив
   - Датум
   - Корисник
   - Преузето
   - Број редова
   - Дугме *Преузми податке*

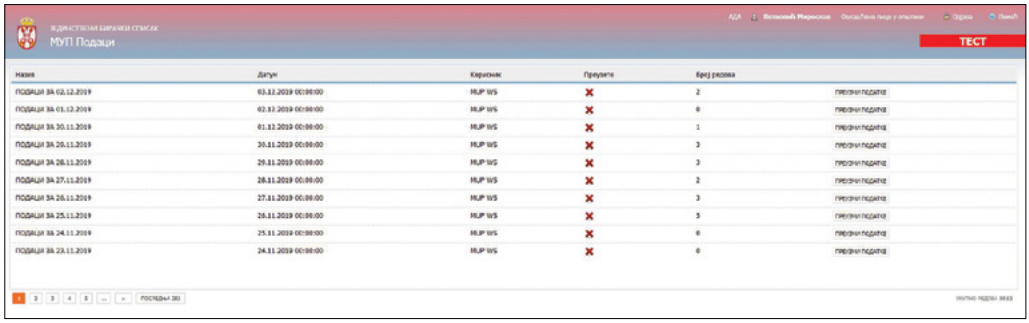

Слика 43: Екран за преузимање МУП података

3. За жељене податке са листе покренути преузимање кликом на дугме *Преузми податке*.
4. Кликом на дугме Преузми податке отвара се *Excel* фајл са подацима из МУП-а.

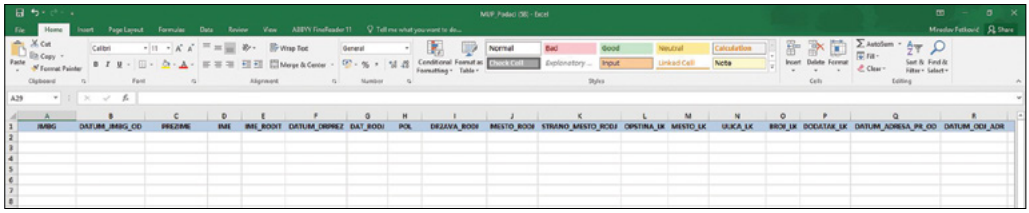

Слика 44: МУП подаци – приказ *Excel* фајла

7.2. МКУ Подаци

Модул *МКУ Подаци* обухвата активности које се односе на генерисање података из матичне књиге умрлих. Активности приступа екрану *МКУ Подаци* врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Размена података*, треба кликнути на ставку *МКУ Подаци*.
2. Кликом на *МКУ Подаци* даје се табела са листом података за сваки дан са колонама:
   - Назив
   - Датум
   - Корисник
   - Преузето
   - Број редова
   - Дугме *Преузми податке*

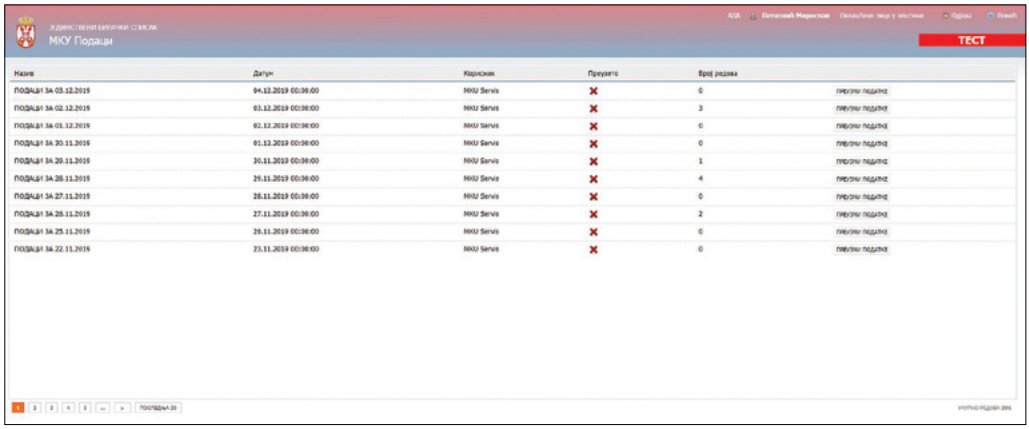

Слика 45: Екран за преузимање података из МКУ

3. За жељене податке са листе покренути преузимање кликом на дугме *Преузми податкe*.
4. Кликом на дугме *Преузми податкe* отвара се *Excel* фајл са подацима из МКУ.

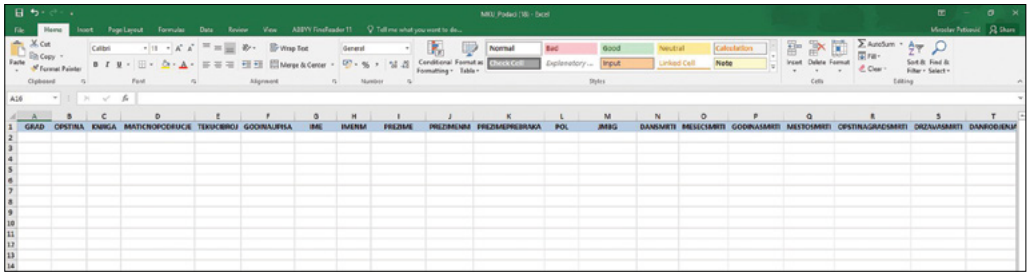

Слика 46: Подаци из МКУ – приказ *Excel* фајла

7.3. МКВ Подаци

Модул *МКВ Подаци* обухвата активности које се односе на генерисање података из матичне књиге венчаних. Активности приступа екрану *МКВ Подаци* врше се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Размена података*, треба кликнути на ставку *МКВ Подаци*.
2. Кликом на *МКВ Подаци* даје се табела са листом података за сваки дан са колонама:
   - Назив
   - Датум
   - Корисник
   - Преузето
   - Број редова
   - Дугме *Преузми податке*

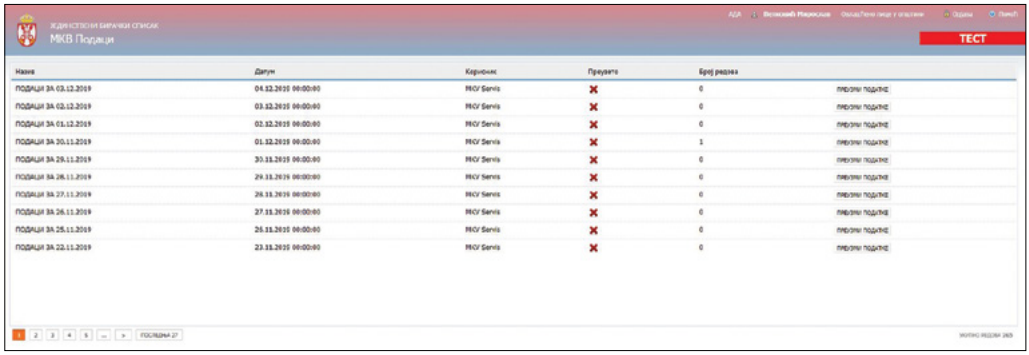

Слика 47: Екран за преузимање података из МКВ

3. За жељене податке са листе покренути преузимање кликом на дугме *Преузми податке*.
4. Кликом на дугме *Преузми податке* отвара се *Excel* фајл са подацима из МКВ.

7.4. ДКП Захтеви

7.4.1. Рад са захтевима

Рад са захтевима представља скуп активности који се односи на администрацију захтева из ДКП кроз систем.

Обухваћене активности:

- Приступ екрану *ДКП захтеви* и преглед елемената на екрану
- Преглед и филтрирање *ДКП захтева*
- Доношење решења за упис бирача у бирачки списак
- Доношење решења за упис бирача по месту боравишта у иностранству
- Доношење решења за промену места за гласање по месту боравишта у иностранству
- Доношење решења за брисање места за гласање по месту боравишта у иностранству

7.4.1.1. Приступ екрану ДКП Захтеви и преглед елемената на екрану

Активност приступа екрану *ДКП Захтеви* изводи се применом следећих корака:

- Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Размена података*, треба кликнути на ставку *ДКП Захтеви*.
- Кликом на *ДКП Захтеви*, отвара се екран *Листа ДКП захтева*, који чине следећи елементи:
  - Поља за филтрирање захтева
    - *ЈМБГ* – уноси се вредност у поље
    - *Листа избора* – бира се вредност из листе
    - *Врста захтева* – бира се вредност из листе
    - *Статус захтева* – бира се вредност из листе
    - *Јединица локалне самоуправе* – бира се вредност из листе
    - *Решење са изабраним местом* – бира се вредност из листе
    - *Решење са бирачким местом* – бира се вредност из листе
    - *Датум од* – уноси се вредност у поље
    - *Датум до* – уноси се вредност у поље
  - Дугме *Прикажи* поред поља за филтрирање (по уносу параметра)

Табела са приказом листе ДКП захтева састоји се од колона:

- ДКП / Врста захтева
- Статус захтева

- Датум захтева
- ЈМБГ
- Презиме (име родитеља) име, Адреса пребивалишта/боравишта/гласања
- Датум, место рођења, пол

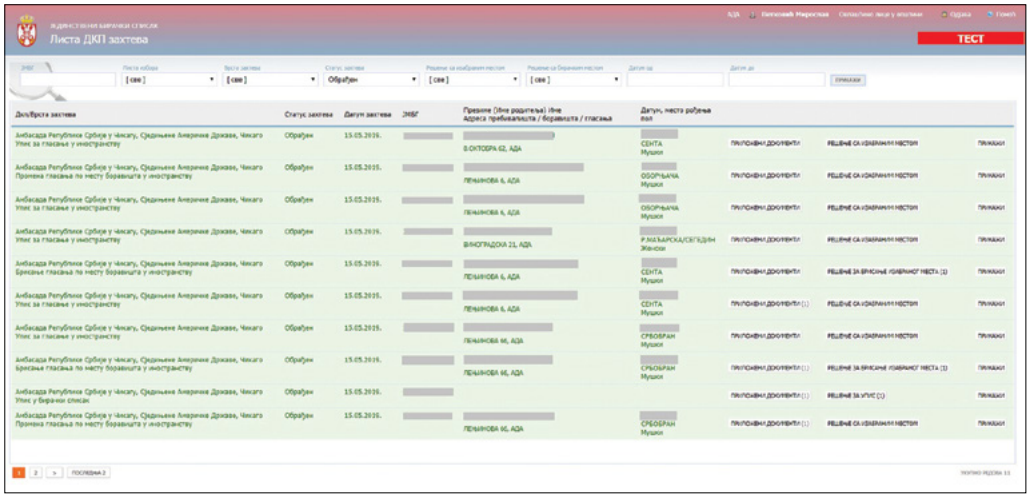

Слика 48: Екран *Листа ДКП захтева*

Објашњење различито обојених редова у табели:

- Бели – необрађени и непотпуни захтеви
- Наранџасти – поништени захтеви
- Зелени – обрађени захтеви
- Црвени – одбијени захтеви
- Жути – необрађени захтеви, направљени у време закључења избора

7.4.1.2. Преглед и филтрирање ДКП захтева

Активности филтрирања, односно претраге захтева врше се спровођењем следећих корака:

- Након приступа екрану *ДКП Захтеви*, могуће је извршити филтрирање захтева по једном од критеријума:
  - Филтрирање по ЈМБГ-у
  - Филтрирање по листи избора
  - Филтрирање по врсти захтева
    - Упис у бирачки списак
    - Упис за гласање у иностранству
    - Промена места гласања по месту боравишта у иностранству
    - Брисање места гласања по месту боравишта у иностранству

  - Филтрирање по статусу захтева
    - Необрађен
    - Обрађен
    - Непотпун
    - Одбијен
    - Поништен
  - Филтрирање по решењу са изабраним местом
    - Приложено
    - Није приложено
  - Филтрирање по решењу са бирачким местом
    - Приложено
    - Није приложено
  - Филтрирање по „Датуму од”
  - Филтрирање по „Датуму до”
- Након уноса критеријума за претрагу, треба кликнути на дугме *Прикажи* или *ентер* на тастатури

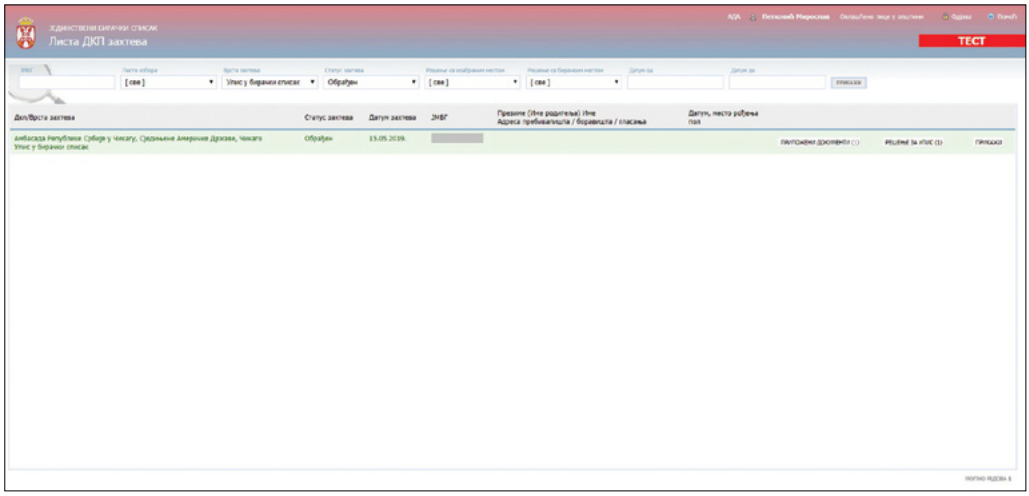

Слика 49: Пример резултата претраге

Резултати претраге:

- Преглед резултата претраге – У случају да за прослеђене критеријуме филтрирања постоји бар један захтев у систему који задовољава унете критеријуме, у табели са листом ДКП захтева дају се само они захтеви који у потпуности задовољавају унете критеријуме претраге.
- Нема резултата претраге – У случају да нема резултате претраге, систем даје поруку кориснику да за унете критеријуме не постоји ниједан захтев у систему.

7.4.1.3. Доношење решења за упис бирача у бирачки списак

Представља скуп активности које се односе на доношење решења за упис бирача у бирачки списак. Да би лице поднело захтев за гласање по месту боравишта у иностранству потребно је да је претходно уписано у јединствени бирачки списак. Уколико није уписано у јединствени бирачки списак, лице може на лични захтев да поднесе захтев за упис по основу пријаве пребивалишта.

Активности доношења решења изводе се применом следећих корака:

- Након приступа апликацији и делу *ДКП Захтеви* отвара се екран са листом ДКП захтева.
- Корисник апликације у *ДКП захтевима* врши обраду захтева кликом на дугме *Прикажи*.

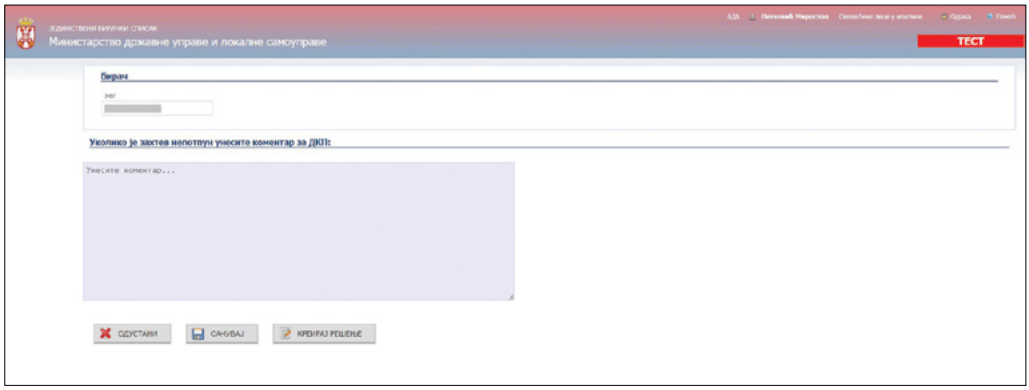

Слика 50: Екран за обраду захтева

- Када корисник апликације утврди да нису приложена потребна документа, може унети коментар и кликом на дугме *Сачувај* мења статус захтева у „непотпун". Након што дипломатско-конзуларно представништво допуни захтев, статус се мења у „необрађен" и могуће је креирати решење кликом на дугме *Креирај решење*.
- Након клика на дугме *Креирај решење* отвара се екран за упис бирача по основу пријаве пребивалишта у делу *Захтеви*, који је већ описан.
  Након доношења решења корисник прилаже скенирано решење у оквиру *ДКП захтева* како би га преузело дипломатско-конзуларно представништво.

Прилагање решења:

- Решење за упис у бирачки списак прилажемо кликом на дугме *Решење за упис* у оквиру модула *ДКП Захтеви*.

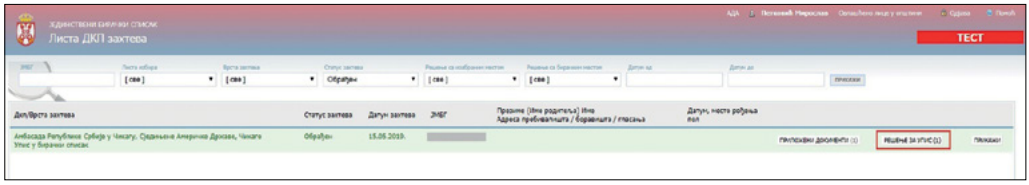

Слика 51: Приказ захтева за упис у бирачки списак у листи ДКП захтева

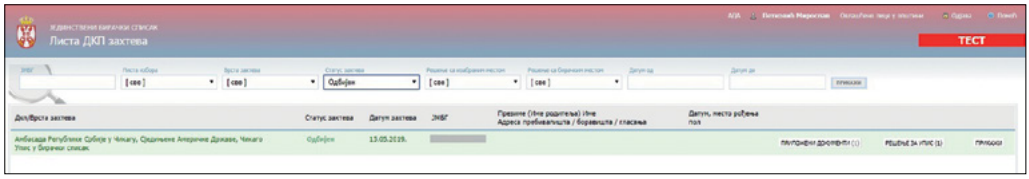

Слика 52: Приказ одбијеног захтева за упис у бирачки списак у листи ДКП захтева

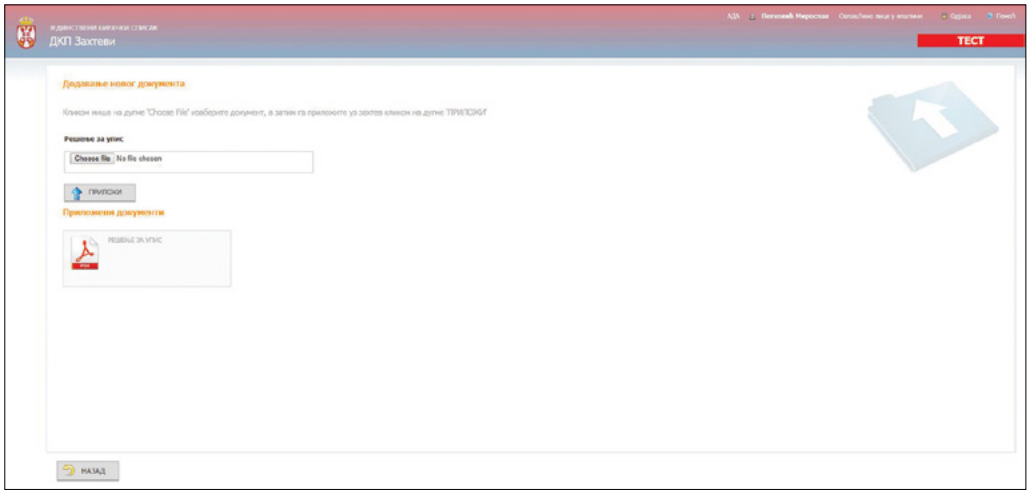

Слика 53: Приложени документи

7.4.1.4. Доношење решења за упис бирача по месту боравишта у иностранству

Представља скуп активности које се односе на доношење решења за упис бирача по месту боравишта у иностранству. Да би се остварило право на гласање по месту боравишта у иностранству, неопходно је да бирач има пребивалиште у Републици Србији и да је уписан у бирачки списак.

- Након приступа апликацији у делу *ДКП Захтеви* отвара се екран са листом ДКП захтева.
- Корисник апликације *ДКП Захтеви* врши обраду захтева кликом на дугме *Прикажи*.

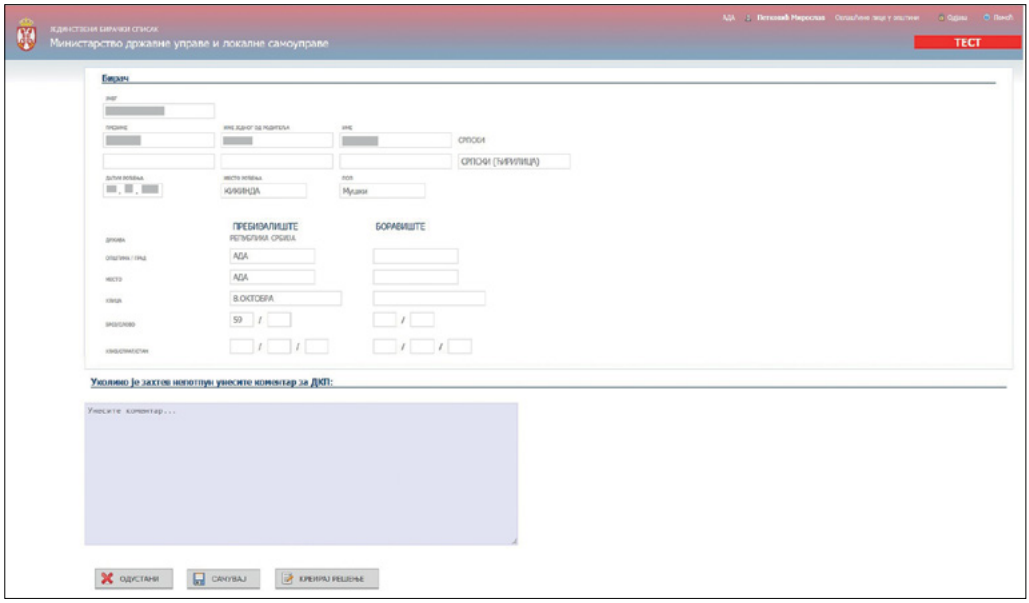

Слика 54: Екран за обраду захтева

- Када корисник апликације утврди да нису приложена потребна документа, може унети коментар и кликом на дугме *Сачувај* мења статус захтева у „непотпун". Након што дипломатско-конзуларно представништво допуни захтев, статус се мења у „необрађен" и могуће је креирати решење кликом на дугме *Креирај решење*.
- Након клика на дугме *Креирај решење* отвара се екран за упис бирача по месту боравишта у иностранству.
- Након доношења решења корисник прилаже скенирано решење у оквиру ДКП захтева како би преузело дипломатско-конзуларно представништво.

Напомена:

Подаци о боравишту се преносе из ДКП апликације, а уколико је потребно, могуће је извршити промену података.

Прилагање решења:

- Решење са изабраним местом прилаже се кликом на дугме *Решење са изабраним местом* у оквиру модула *ДКП Захтеви* (решење да је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству).
- Решење са бирачким местом прилаже се кликом на дугме *Решење са бирачким местом* у оквиру модула *ДКП Захтеви* (решење да ће бирач гласати по месту боравишта у иностранству или решење да нису испуњени услови да бирач гласа по месту боравишта у иностранству).

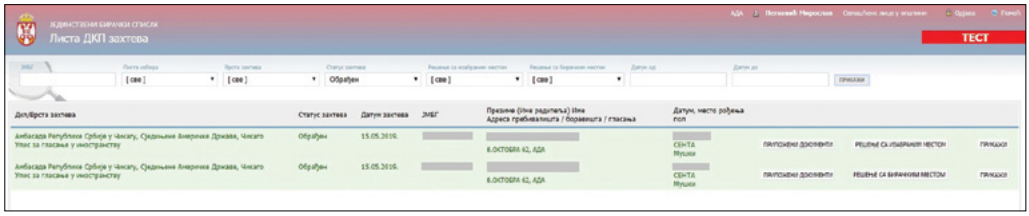

Слика 55: Приказ захтева за упис за гласање у иностранству у листи ДКП захтева

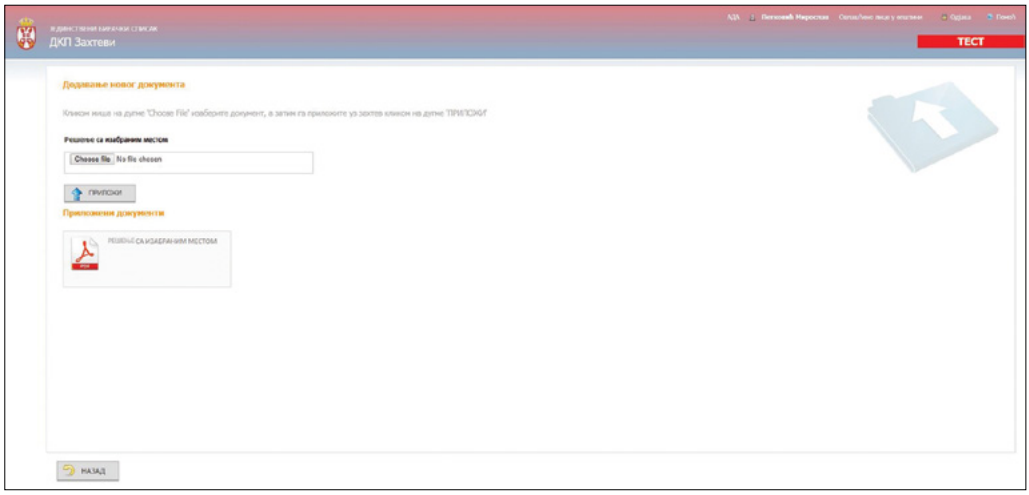

Слика 56: Приложени документи

7.4.1.5. Доношење решења за промену места за гласање по месту боравишта у иностранству

Представља скуп активности које се односе на доношење решења за промену места за гласање по месту боравишта у иностранству. Подразумева се да је лице уписано за гласање по месту боравишта у иностранству. Подношењем захтева за промену лице жели да промени адресу према којој ће гласати у иностранству.

Активности доношења решења изводе се применом следећих корака:

- Након приступа апликацији у делу *ДКП Захтеви* отвара се екран са листом ДКП захтева.
- За креирање решења за одговарајући захтев кликнути на дугме *Прикажи*.
- Када корисник апликације утврди да нису приложена потребна документа, може унети коментар и кликом на дугме *Сачувај* мења статус захтева у „непотпун". Након што дипломатско-конзуларно представништво допуни захтев могуће је креирати решење кликом на дугме *Креирај решење*.

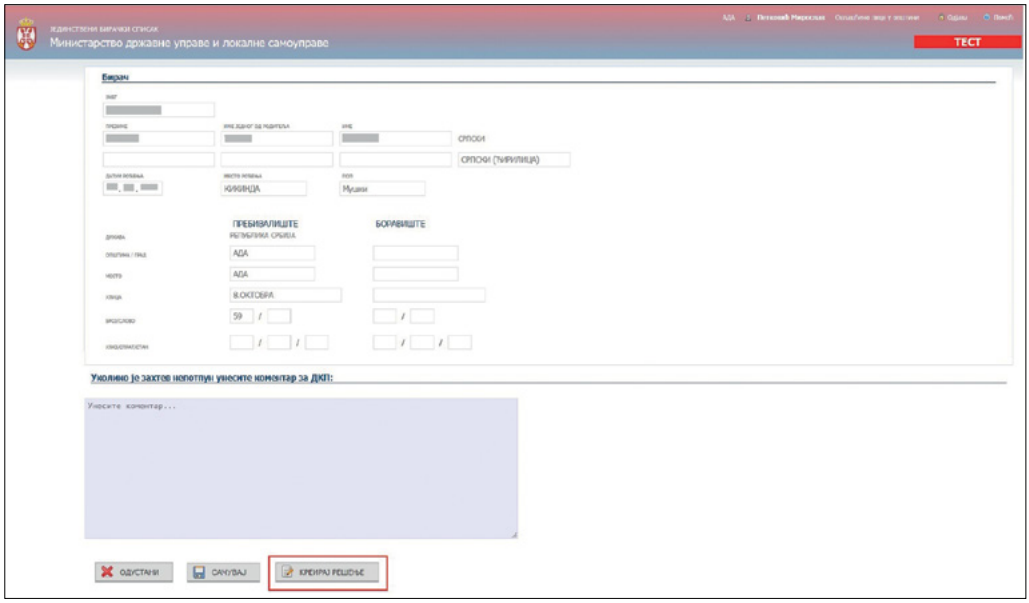

Слика 57: Екран за обраду захтева

- Након клика на дугме *Креирај решење* отвара се екран за промену места за гласање по месту боравишта у иностранству.
- Након доношења решења корисник прилаже скенирано решење у оквиру ДКП захтева како гапреузело дипломатско-конзуларно представништво.

Напомена:

⚠ Подаци о боравишту се преносе из ДКП апликације, а уколико је потребно, могуће је извршити промену података.

Прилагање решења:

- Решење са изабраним местом прилажемо кликом на дугме *Решење са изабраним местом* у оквиру модула *ДКП Захтеви* (решење да је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству).
- Решење са бирачким местом прилажемо кликом на дугме *Решење са бирачким местом* у оквиру модула *ДКП Захтеви* (решење да ће бирач гласати по месту боравишта у иностранству или решење да нису испуњени услови да бирач гласа по месту боравишта у иностранству).

Слика 58: Приказ захтева за промену гласања по месту боравишта у иностранству у листи ДКП захтева

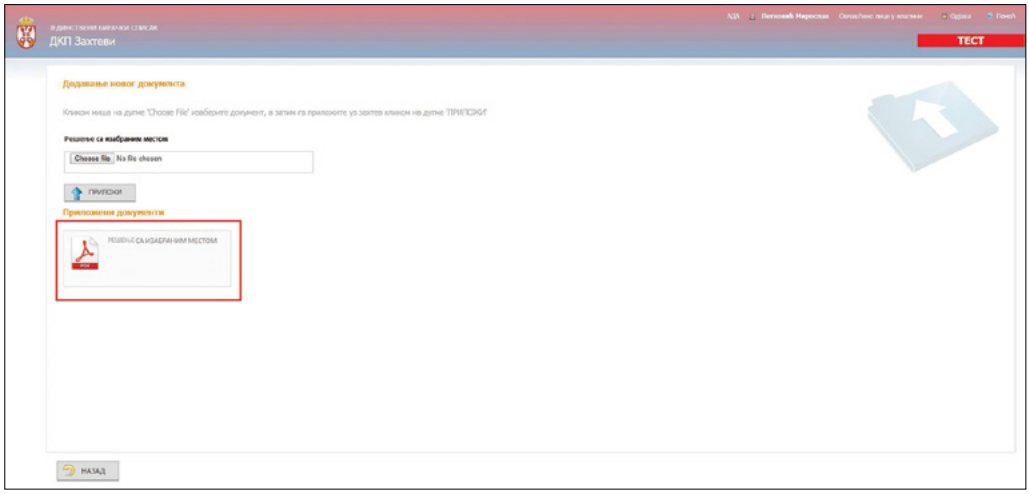

Слика 59: Приложени документи

7.4.1.6. Доношење решења за брисање места за гласање по месту боравишта у иностранству

Представља скуп активности које се односе на доношење решења за брисање места за гласање по месту боравишта у иностранству. Подразумева се да је лице уписано у бирачки списак. Након брисања, његово место за гласање је према месту пребивалишта у Републици Србији.

Активности доношења решења изводе се применом следећих корака:

- Након приступа апликацији и делу *ДКП Захтеви* отвара се екран са листом ДКП захтева.
- За креирање решења за одговарајући захтев кликнути на дугме *Прикажи*.

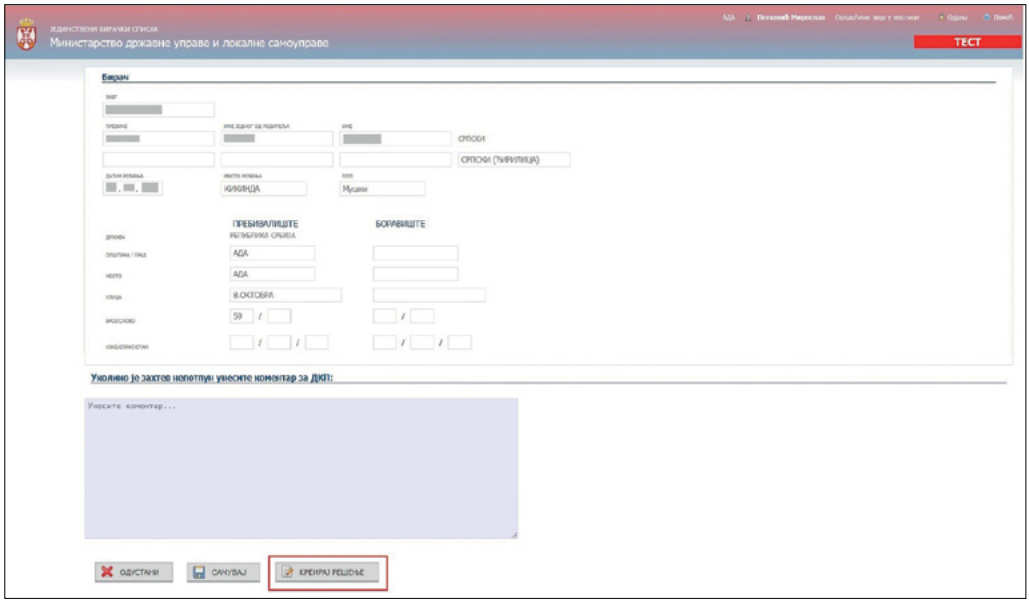

Слика 60: Екран за обраду захтева

- Када корисник апликације утврди да нису приложена потребна документа, може унети коментар и кликом на дугме *Сачувај* мења статус захтева у „непотпун". Након што дипломатско-конзуларно представништво допуни захтев могуће је креирати решење кликом на дугме *Креирај решење*.
- Након клика на дугме *Креирај решење* отвара се екран за брисање места за гласање по месту боравишта у иностранству.
- Након доношења решења корисник прилаже скенирано решење у оквиру ДКП захтева како би га преузело дипломатско-конзуларно представништво.

Прилагање решења:

- Решење за брисање изабраног места прилажемо кликом на дугме *Решење за брисање изабраног места* у оквиру модула *ДКП Захтеви*.

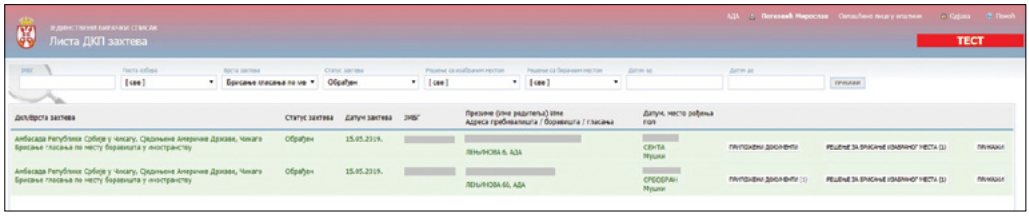

Слика 61: Приказ захтева за брисање гласања по месту боравишта у иностранству у листи ДКП захтева

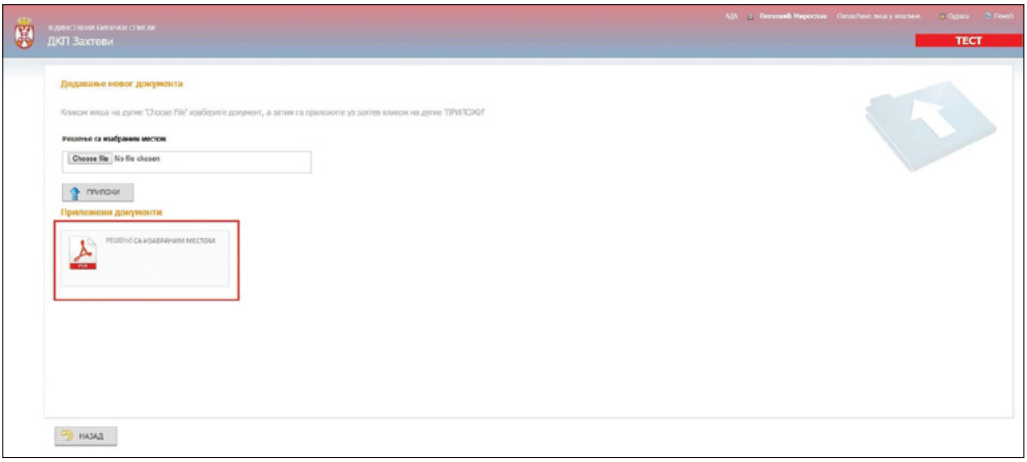

Слика 62: Приложени документи

8. Организација избора

Односи се на скуп активности које се односе на преглед избора, проверу изборних листа, администрацију бирачких места и преузимање докумената.

Обухваћене активности:
- Избори
- Бирачка места
- Преузимање

8.1. Избори

Обухвата скуп активности везаних за преглед постојећих избора у систему и проверу изборних листа.

Обухваћене активности:
- Приступ екрану *Избори* и преглед података на екрану
- Провера изборних листа

8.1.1. Приступ екрану Избори и преглед података на екрану

Активности приступа екрану *Избори* изводе се применом следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Организација избора*, треба кликнути на ставку *Избори*.

2. Кликом на ставку *Избори* добија се екран *Листа избора*, који чине следећи елементи:
   - *Претрага избора*
   - *Тип избора* – бира се вредност из листе
   - *Статус избора* – бира се вредност из листе
   - *Датум од* – уноси се вредност у поље
   - *Датум до* – уноси се вредност у поље
   - Дугме *Прикажи*
3. Табела са приказом избора са колонама:
   - Назив избора
   - Изборни круг
   - Датум одржавања
   - Статус
   - Дугме *Изборне листе*
   - Дугме *Провера*
   - Дугме *Прикажи*

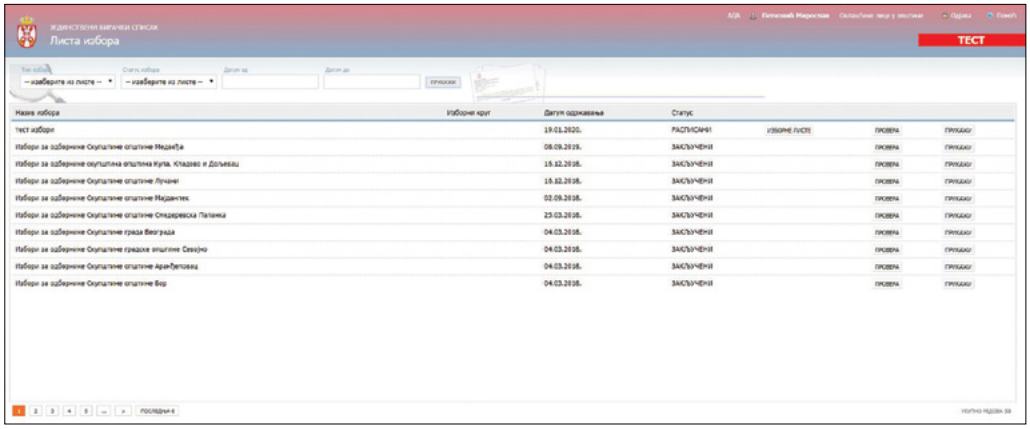

Слика 63: Екран *Листа избора*

8.1.1.1. Провера података о изборима

Обухвата активности провере података о изборима. Провера података о изборима врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа делу *Избори*, за избор са листе покренути преглед података кликом на дугме *Провера*.
2. Приказује се *Excel* фајл са подацима о изборима:
   - ИРЛ бирачи
   - Промена броја бирача
   - Дупле адресе
   - Бирачка места
   - Немапиране адресе

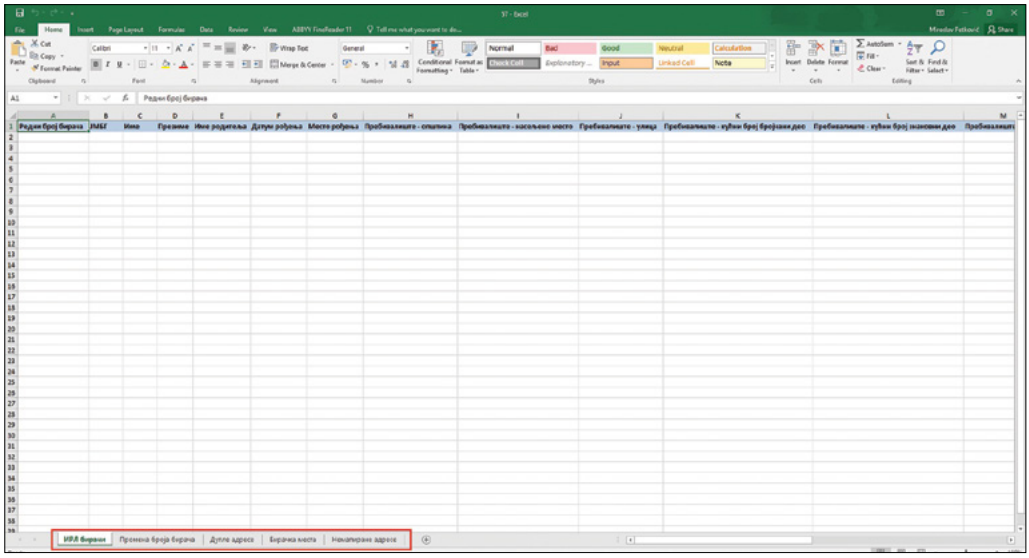

Слика 64: Провера података о избору – *Excel* фајл

8.1.1.2. Приказ избора

Обухвата активности прегледа података о изборима. Преглед података о изборима врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији, и приступа делу *Избори*, за избор са листе треба покренути приказ кликом на дугме *Прикажи*.
2. Приказује се екран са прегледом података о изборима.

Отказивање се врши кликом на дугме *Назад*.

8.1.2. Провера изборних листа

Опис функционалности

Функционалност *Провера изборних листа* је део система *Јединствени бирачки списак*, који омогућава корисницима да изврше проверу бирача који су подржали одређену изборну листу. Проверу је могуће извршити за локалне изборе и расположива је корисницима апликације у ситуацији када предметни избори имају статус „расписани".

Провера изборних листа омогућава проверу на основу датотеке са подацима о бирачима која садржи следеће елементе:

- редни број
- име и презиме, као и ЈМБГ бирача
- адреса бирача

Провером су укључени следећи аспекти валидације бирача који је подржао изборну листу:

- да ли је бирач уписан у бирачки списак
- да ли бирач има статус активног бирача
- да ли је пребивалиште бирача на територији предметне ЈЛС
- да ли је бирач подржао другу изборну листу
- да ли је бирач подржао исту листу два или више пута

Начин рада функционалности

Од пресудне важности за исправно функционисање провере изборних листа је да фајл са подацима буде исправно форматиран, као и да корисници поштују правила за унос података. Припремљен је шаблон-датотека коју корисници користе за унос података.

Датотека садржи следеће колоне:

- редни број бирача
- име и презиме бирача
- ЈМБГ бирача
- адреса бирача

Датотека се формира као *Excel* фајл који, поред заглавља, садржи податке о бирачима који су подржали изборну листу. Целокупна датотека мора бити форматирана као текст.

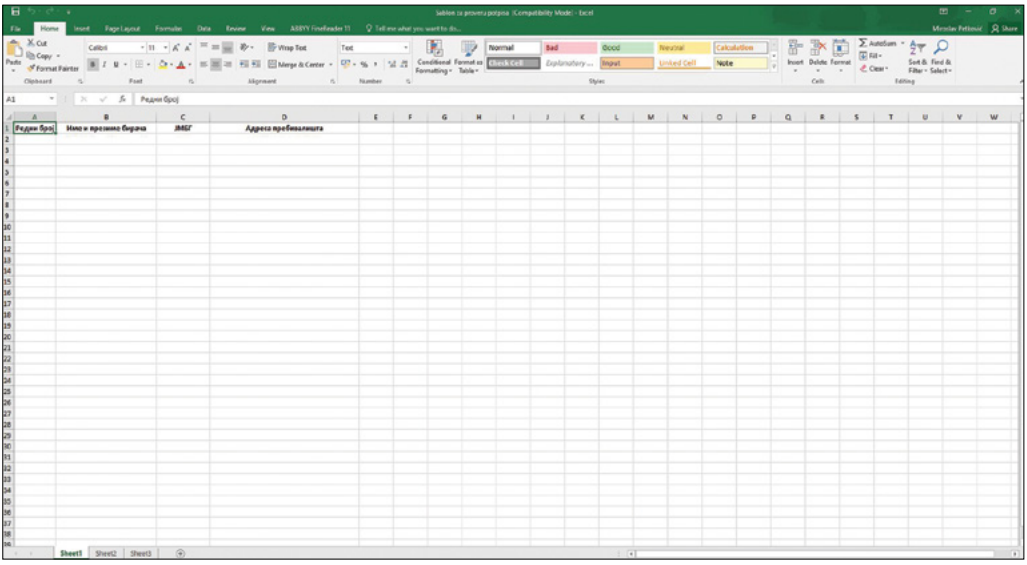

Слика 65: Пример исправног фајла

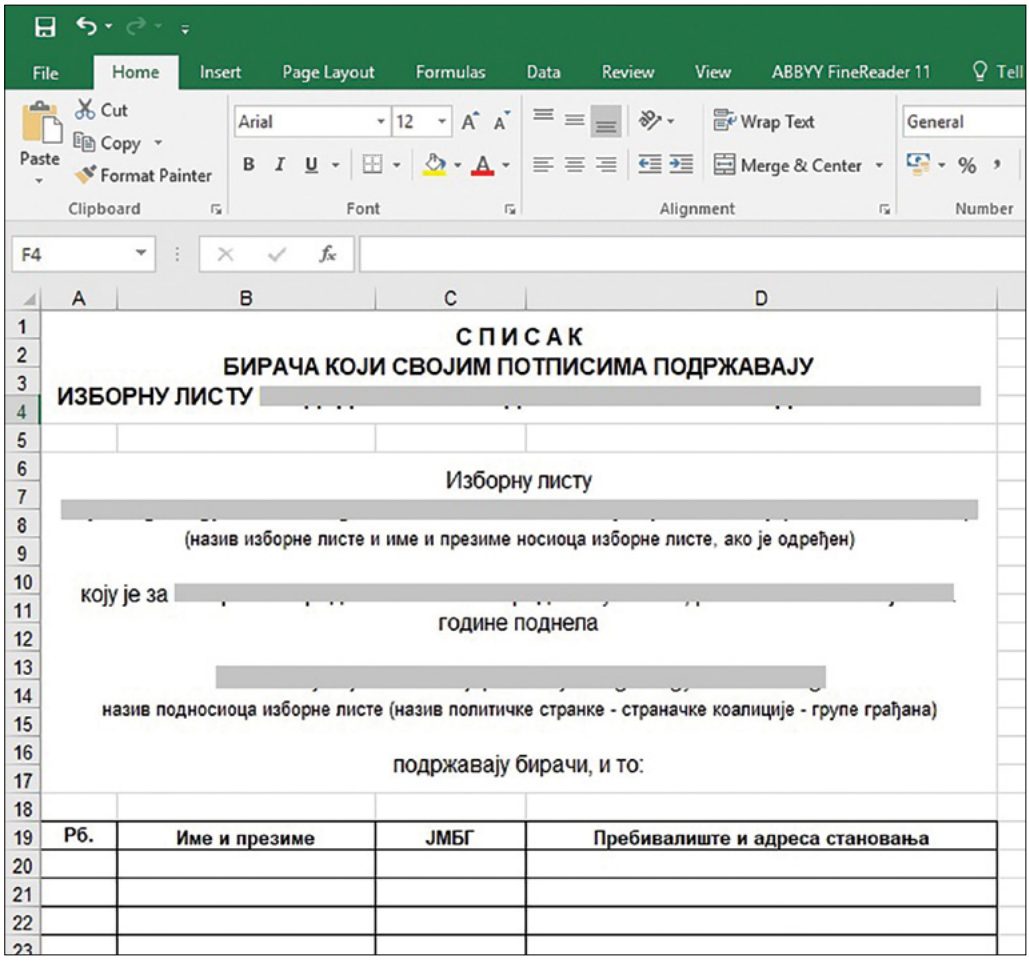

Слика 66: Пример неисправног фајла (разлог: постоје подаци који не спадају у структуру фајла на почетку фајла)

Чест случај је да су корисници у ситуацији да копирају податке из датотеке коју им је доставила политичка организација. У том случају треба поштовати правило да се при копирању података о бирачима користи опција *Копирај вредност* како не би била прекопирана форматирања из другог фајла и тиме нарушено правило да све ћелије у датотеци морају бити форматиране као текст.

Да би се таква ситуација избегла, треба користити опцију *Копирај вредност*.

У случају да се грешком прекопирају форматирања из другог фајла, могуће је вратити форматирање на формат „текст" у неколико корака:

1. Означити цео текст у фајлу (изабрати дугме у горњем левом углу на пресеку редова и колона):

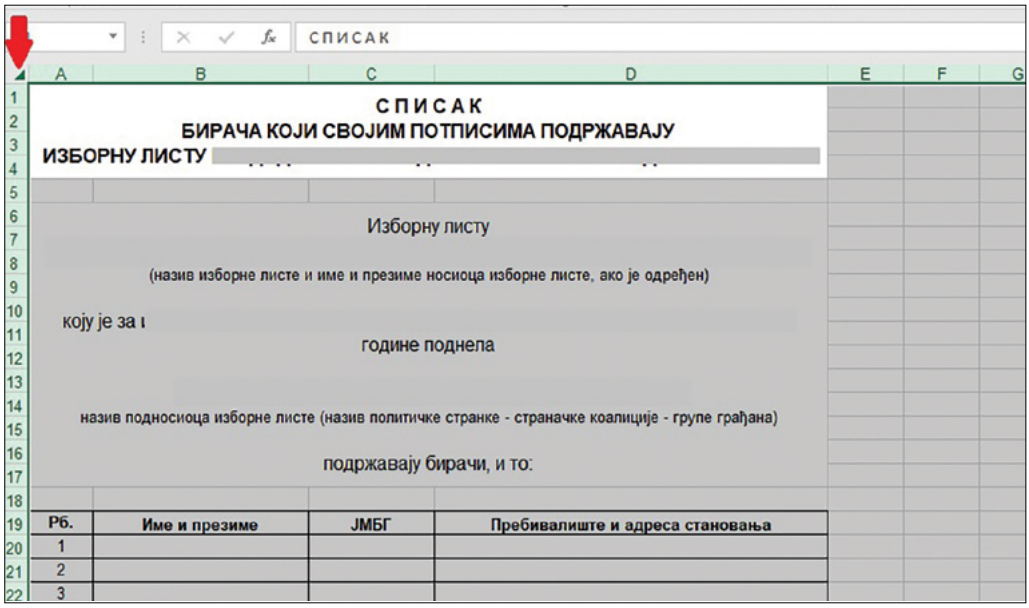

2. Изабрати опцију *Форматирање* кликом на десно дугме на мишу:

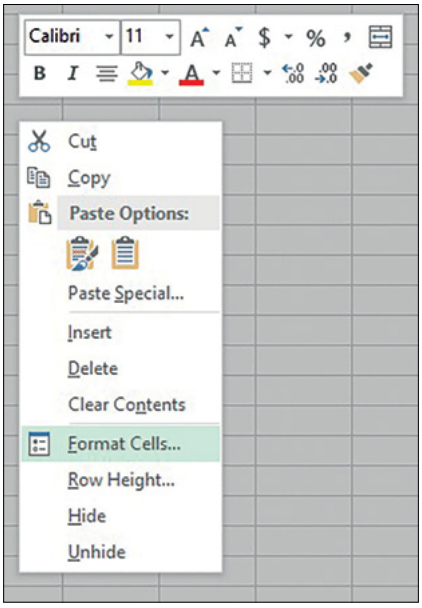

3. На екрану за подешавање форматирања изабрати формат „текст” (*Text*):

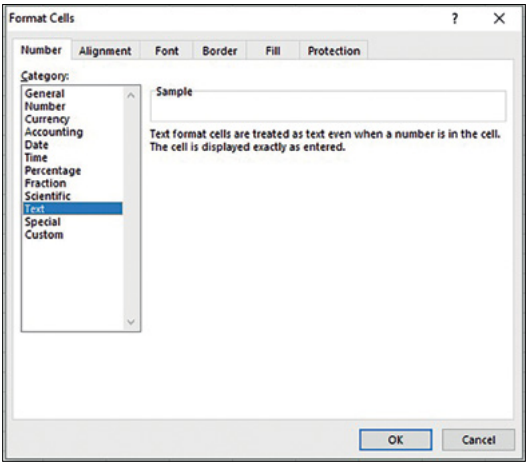

Учитавање фајла

Функционалност је расположива само за изборе који имају статус „расписани” и позива се преко дугмета *Изборне листе*, које се налази на листи избора.

По уласку у систем, корисник треба да изабере опцију *Избори* на насловној страни апликације система *Јединствени бирачки списак*. На листи избора треба идентификовати жељене изборе. Да би функционалност била расположива, односно да би дугме *Изборне листе* било расположиво, потребно је да избори имају статус „расписани”.

Кликом на дугме *Изборне листе*, систем ће приказати екран за преглед изборних листа, док се у горњем делу екрана, изнад листе налази дугме *Унос изборне листе*.

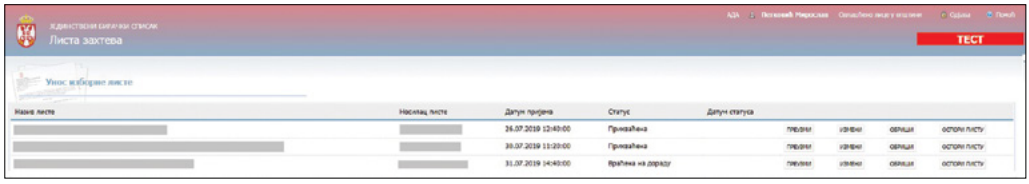

Слика 67: Приказ екрана за унос изборне листе

Избором дугмета *Унос изборне листе* уносе се подаци који се односе на листу:

- број решења
- назив листе
- носилац листе
- датум и време пријема
- број потребних потписа
- дугме за додавање фајла са потписима

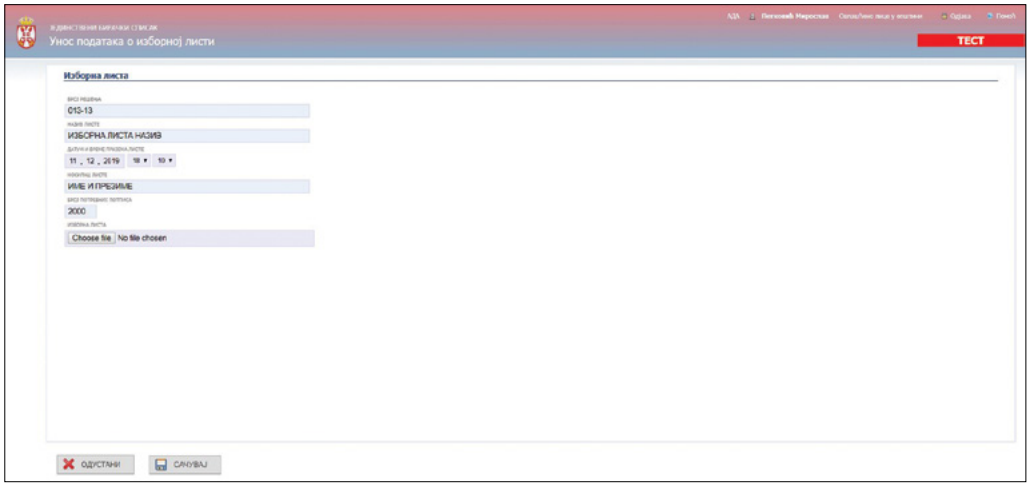

Слика 68: Пример исправно попуњеног екрана

Затим је потребно додати фајл за проверу, што се ради преко дугмета *Изборна листа*. Притиском на дугме, отвара се екран за избор фајла.

Када се дода фајл, треба изабрати опцију *Сачувај*.

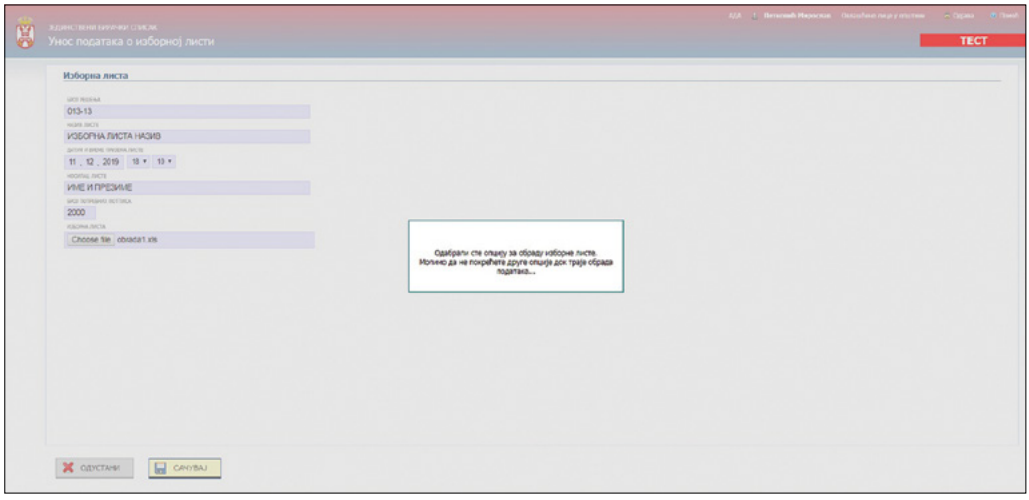

Слика 69: Приказ екрана за случај када се изборна листа снима и започиње њена валидација

Извештај о провери изборне листе може се преузети избором одговарајуће опције.

Структура извештаја

Извештај се састоји од фајла који на почетној страни садржи статистику валидације:

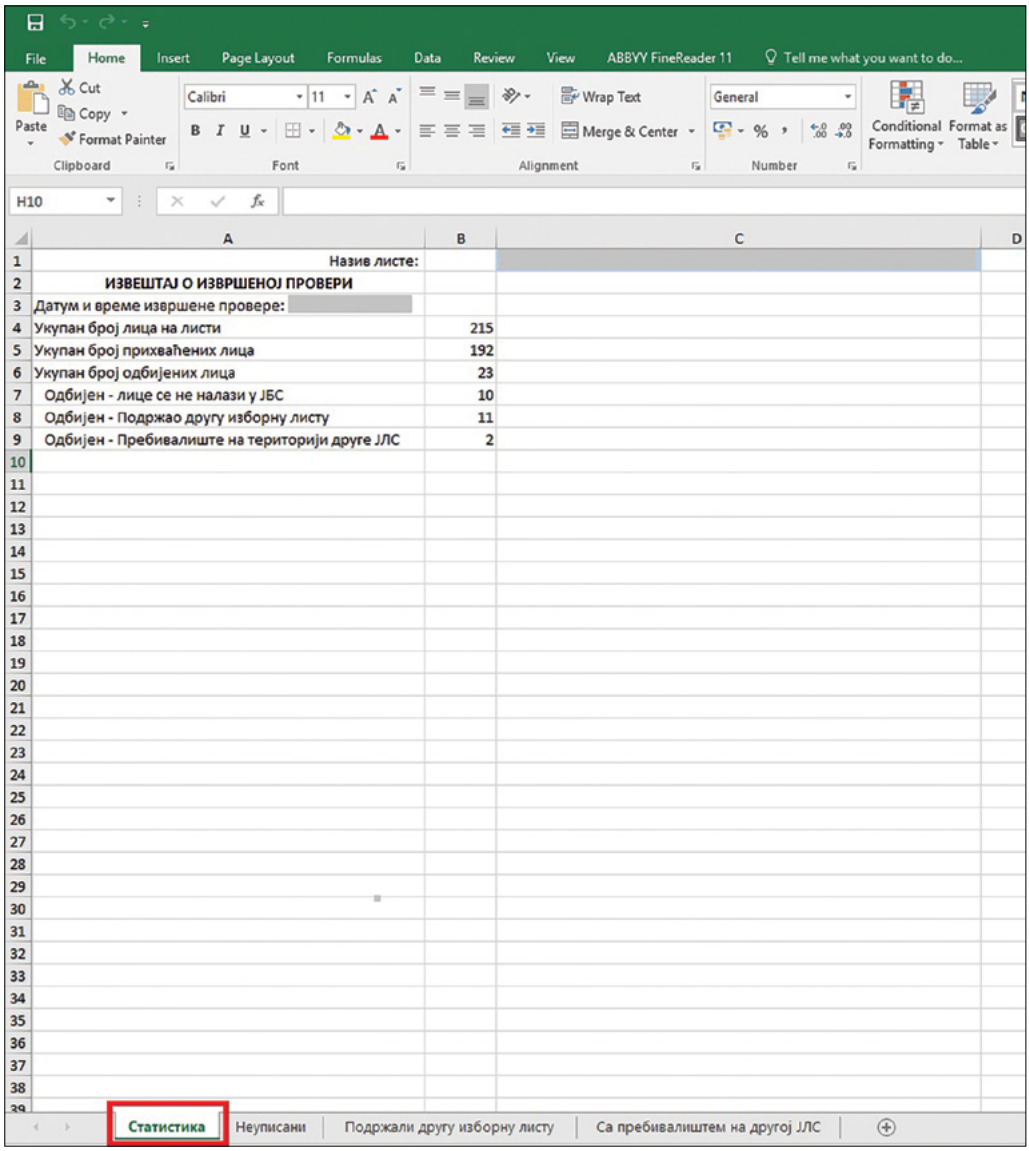

	A	B	C	D
1	Назив листе:			
2	ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ПРОВЕРИ			
3	Датум и време извршене провере:			
4	Укупан број лица на листи	215		
5	Укупан број прихваћених лица	192		
6	Укупан број одбијених лица	23		
7	Одбијен - лице се не налази у ЈБС	10		
8	Одбијен - Подржао другу изборну листу	11		
9	Одбијен - Пребивалиште на територији друге ЈЛС	2		

Фајл ће садржати онолико страна колико има и категорија одбијених бирача. У горњем примеру види се да постоје три категорије одбијених бирача: „Одбијен – лице се не налази у ЈБС”, „Одбијен – подржао другу изборну листу” и „Одбијен – Пребивалиште на територији друге ЈЛС”.

Пример стране са подацима о лицима која су одбијена јер се не налазе у ЈБС:

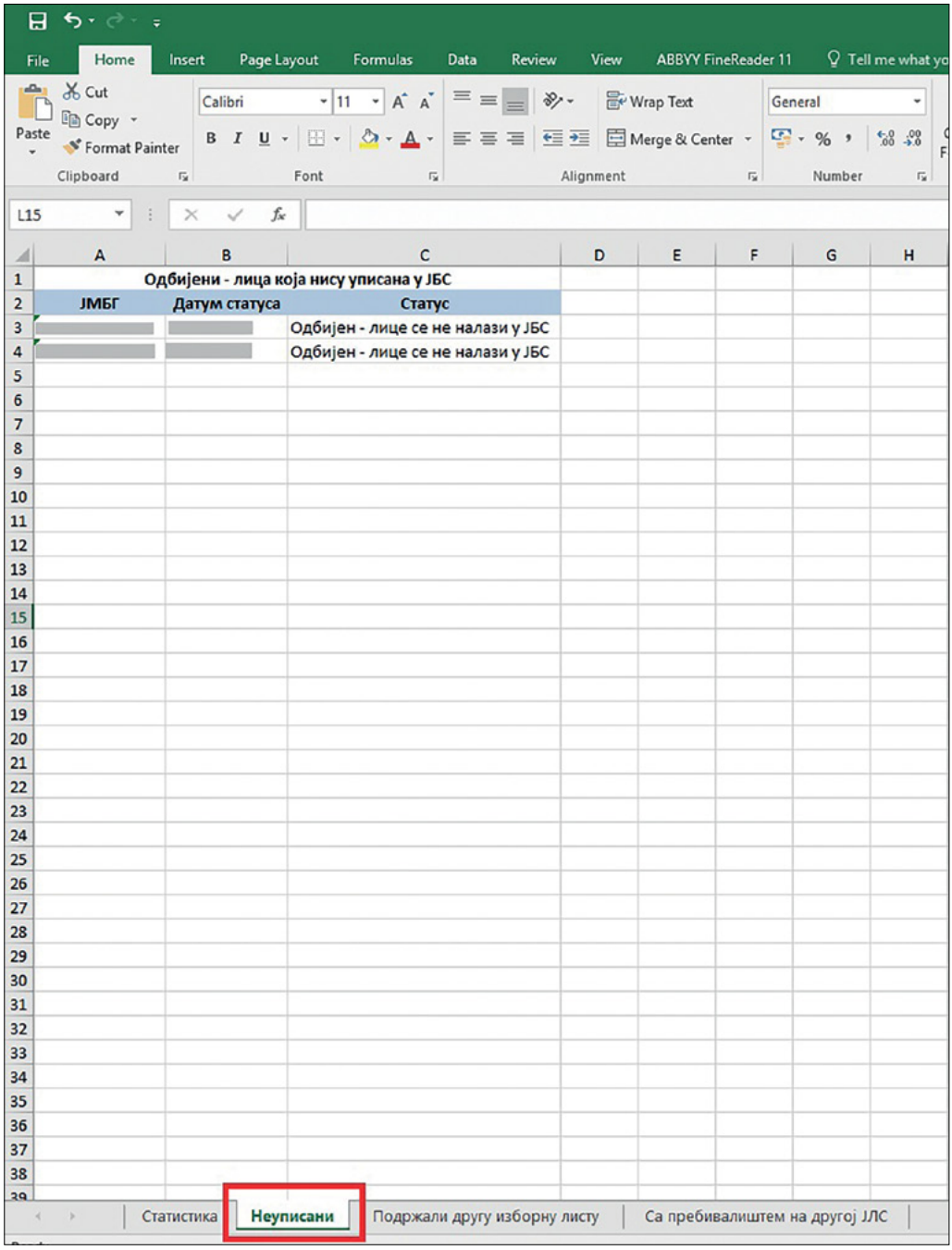

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Одбијени - лица која нису уписана у ЈБС							
2	ЈМБГ	Датум статуса	Статус					
3			Одбијен - лице се не налази у ЈБС					
4			Одбијен - лице се не налази у ЈБС					

Статистика | Неуписани | Подржали другу изборну листу | Са пребивалиштем на другој ЈЛС

Пример листе бирача који су одбијени јер имају пребивалиште на територији друге ЈЛС:

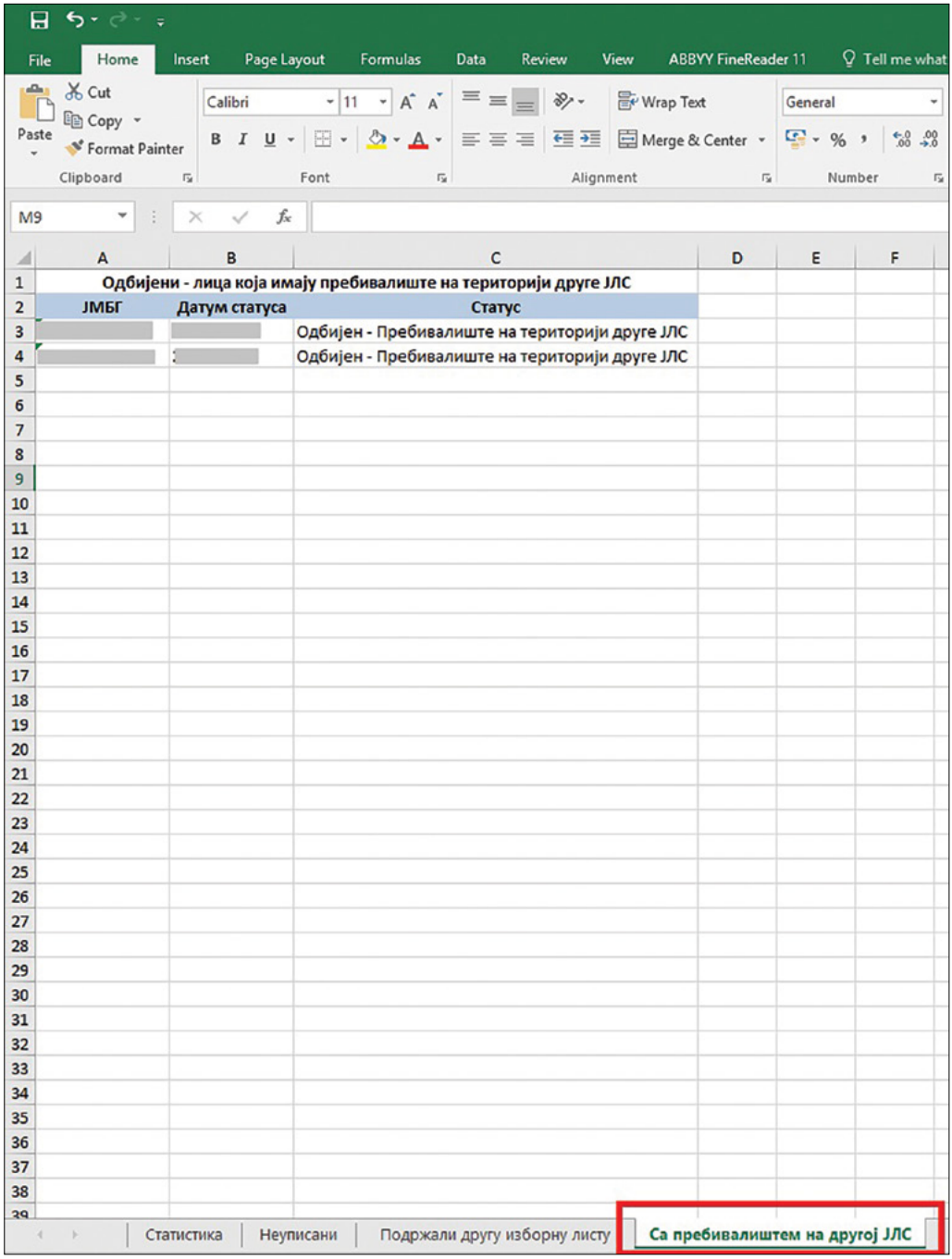

	A	B	C	D	E	F
1	Одбијени - лица која имају пребивалиште на територији друге ЈЛС					
2	ЈМБГ	Датум статуса	Статус			
3			Одбијен - Пребивалиште на територији друге ЈЛС			
4			Одбијен - Пребивалиште на територији друге ЈЛС			

Статистика | Неуписани | Подржали другу изборну листу | Са пребивалиштем на другој ЈЛС

Листа враћена на дораду

У случају када је листа враћена на дораду, избором дугмета *Унос изборне листе* уносе се подаци који се односе на листу тако што у пољу *Назив листе*, поред назива листе, додате реч ДОПУНА, а у пољу *Број потребних потписа* уносите број недостајућих потписа, тј. број потписа који су недостајали у претходној валидацији изборне листе да би она била прихваћена, и учитате нови фајл.

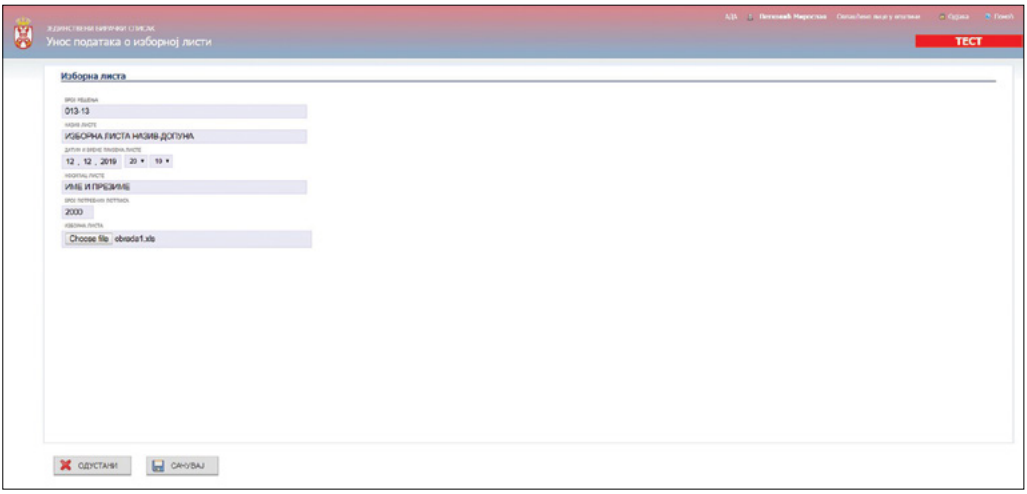

Слика 70: Приказ екрана за случај када је листа враћена на дораду

8.2. Бирачка места

Обухвата скуп активности које се односе на администрацију бирачких места, односно преглед, упис новог, измена и брисање бирачког места. Покретање функционалности се обавља са насловне стране, избором опције *Бирачка места*.

Обухваћене активности:

- Приступ екрану и преглед делова екрана *Бирачка места*
- Претрага и преглед бирачког места
- Упис бирачког места
- Измена бирачког места
- Брисање бирачког места

8.2.1. Приступ екрану и преглед делова екрана Бирачка места

Активности приступа екрану *Бирачка места* врше се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Организација избора*, треба кликнути на ставку *Бирачка места*.
2. Кликом на *Бирачка места* добија се екран *Листа бирачких места* са следећим подацима:
   - Поље за филтрирање изабором вредности из листе јединица локалне самоуправе – подразумевана вредност: *Изаберите вредност из листе*
   - Дугме *Претражи*
   - Дугме *Унос* – дугме за унос новог бирачког места
   - Табела са листом бирачких места

Табела са приказом листе бирачких места састоји се од следећих колона:

- Редни број
- Назив бирачког места
- Седиште
- Опис
- Број бирача на републичким изборима
- Број бирача на локалним изборима

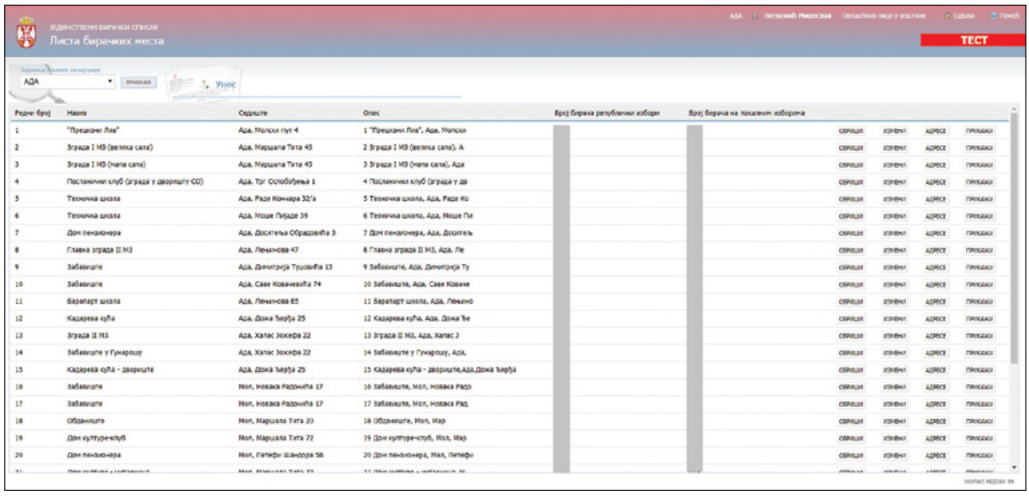

Слика 71: Екран *Листа бирачких места*

8.2.2. Преглед и претрага бирачких места

Односи се на активности филтрирања и прегледа података о бирачком месту:

1. Након приступа екрану *Бирачка места*, могуће је извршити филтрирање бирачких места по једном критеријуму:
   - Филтрирање по Јединици локалне самоуправе – Из листе јединица локалне самоуправе врши се одабир једне локалне самоуправе тако да се прикаже листа оних захтева који као податак о јединици локалне самоуправе имају управо јединицу изабрану са листе.
2. Након уноса критеријума за претрагу, треба кликнути на дугме *Прикажи*.

Резултати претраге:

- Преглед резултата претраге – У случају да за прослеђене критеријуме филтрирања постоји бар једно бирачко место у систему које задовољава унете критеријуме, у табели се даје преглед бирачких места која задовољавају унете критеријуме претраге.
- Нема резултата претраге – У случају да нема резултате претраге, систем даје поруку кориснику да за унете критеријуме не постоји бирачко место у систему. Даје се порука „Нема података за приказ!".

8.2.3. Упис бирачког места

Обухвата активности које се односе на унос новог бирачког места. Додавање новог бирачког места врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Бирачка места*, треба кликнути на дугме *Додај ново бирачко место*.
2. Отвара се екран *Унос бирачког места*.
3. Унети податке о бирачком месту:
   - *Јединица локалне самоуправе* – представља обавезан податак (приказује се Јединица локалне самоуправе за коју корисник има право приступа)
   - *Редни број* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Назив* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Седиште* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Опис* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
4. Треба кликнути на дугме *Сачувај*.

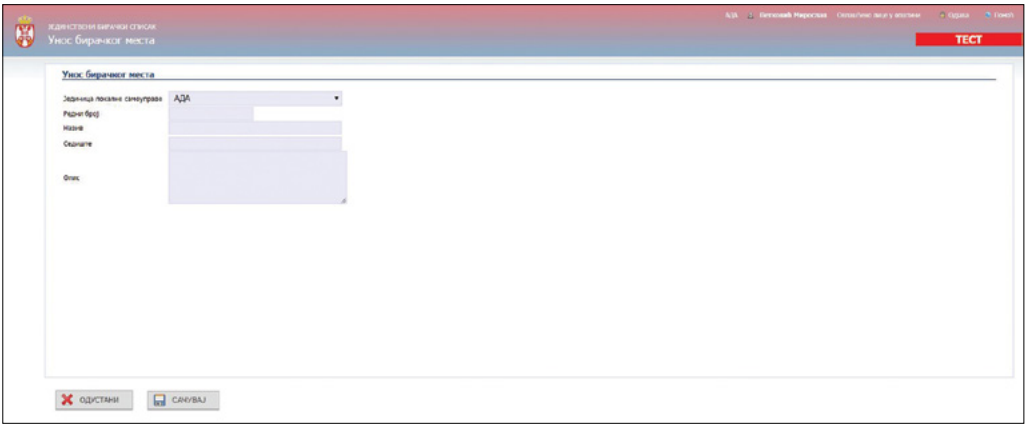

Слика 72: Екран *Унос бирачког места*

Резултати снимања:

- Снимање бирачког места се врши успешно – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за унос бирачког места. Новоунето бирачко место се приказује у листи избора на екрану *Листа бирачких места*.
- При уносу нису наведени сви обавезни подаци и/или нису у очекиваном формату – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу, исписују се поруке о валидацији на тим пољима чија вредност није ажурирана валидним и/или очекиваним параметрима.
- Неки од прослеђених података нису у складу са очекиваним валидацијама – У случају да неки од података, и након њиховог назначавања на екрану, не задовољавају неку од очекиваних валидација при уносу, кориснику се даје листа порука о валидацији са назнакама и упозорењима. Листа порука са напоменама приказана је на самом екрану за унос.

Отказивање уноса врши се кликом на дугме *Назад*.

Детаљно упутство које се односи на ову опцију:

Поља *Редни број*, *Назив* и *Седиште* су подаци који се штампају на изводима из бирачког списка, а поље *Опис* се користи за *SMS* сервис уз помоћ којег ће грађани моћи да провере информацију о уписаности у бирачки списак (уколико се обезбеде услови). Не треба посебно да напомињемо важност исправног попуњавања података. Ова поља се попуњавају на следећи начин:

- Редни број: уписати редни број бирачког места како је прописан од стране изборне комисије. Не треба уносити водеће нуле.
- Назив: Уписати назив бирачког места. Дозвољен је унос максимално 100 знакова. Неопходно је да се уноси Назив идентичан како је прописан од стране изборне комисије.

- Седиште: Адреса бирачког места. Дозвољен је унос максимално 250 знакова. Неопходно је да се уноси Седиште идентично како је прописано од стране изборне комисије.
- Опис: У овом пољу треба да се нађу горе поменути подаци (редни број, назив и седиште), али прилагођени дужини од максимално 130 знакова због слања *SMS* порука. Уколико је укупан број свих ових података превелики, треба податке писати у скраћеном облику.

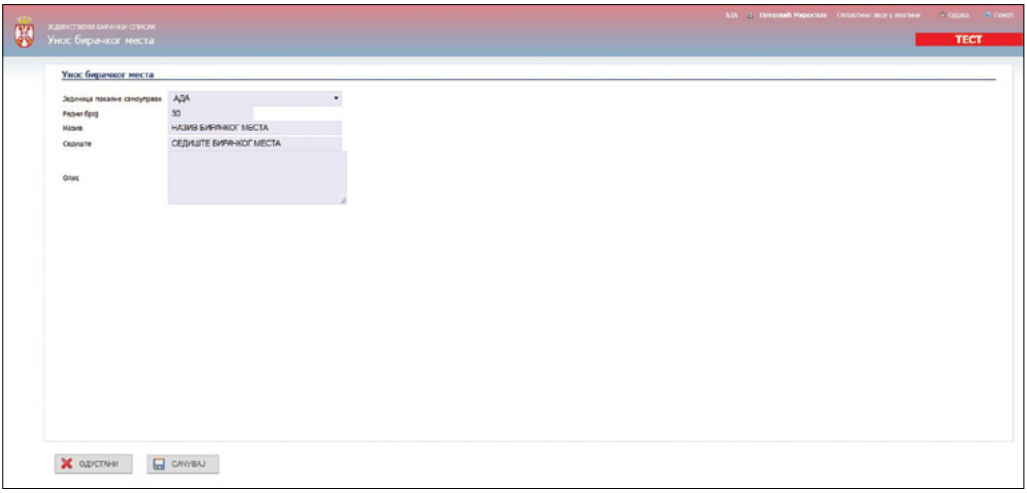

Слика 73: Пример уноса бирачког места

8.2.4. Измена података о бирачком месту

Обухвата активности које се односе на измену података о неком постојећем бирачком месту које се налази у систему. Измена података о бирачком месту врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији делу *Бирачка места*, за жељено бирачко место са листе треба покренути измене кликом на дугме *Измени*.
2. Приказује се екран са прегледом података о бирачком месту.
3. Извршити жељене измене.

Напомена:

⚠ Унос података идентичан је начину описаног уноса података у делу *Унос бирачког места*.

4. Кликнути на дугме *Сачувај*.

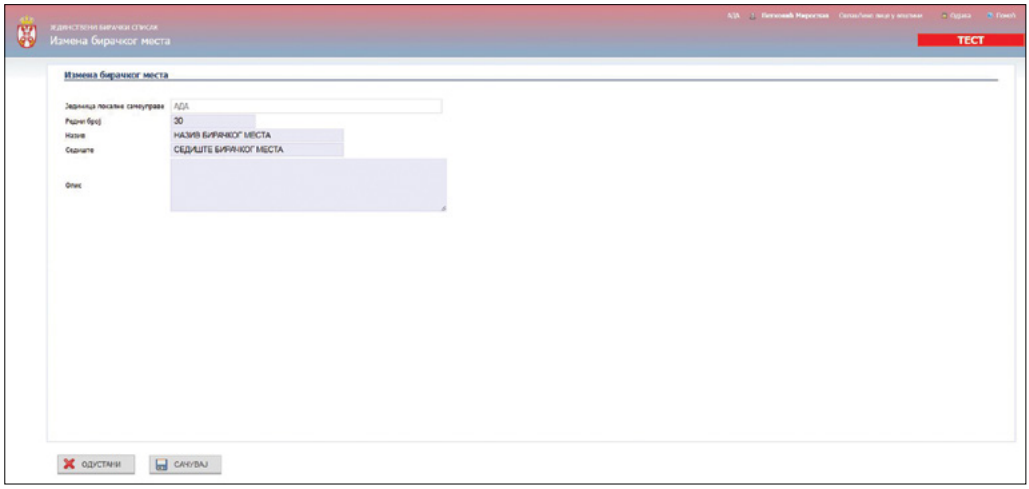

Слика 74: Измена података о бирачком месту

Резултати снимања:

- Снимање измене бирачког места се врши успешно – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за измену бирачког места. Измењено бирачко место се приказује у листи на екрану *Листа бирачких места*.
- При уносу нису наведени сви обавезни подаци и/или нису у очекиваном формату – У случају да није наведен неки од обавезних података при измени, исписују се поруке о валидацији на тим пољима чија вредност није ажурирана валидним и/или очекиваним параметрима.
- Неки од прослеђених података није у складу са очекиваним валидацијама – У случају да неки од података, и након њиховог назначавања на екрану, не задовољавају неку од очекиваних валидација при измени, кориснику се даје листа порука о валидацији са назнакама и упозорењима. Листа порука са напоменама приказана је на самом екрану за измену.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Назад*.

8.2.5. Брисање бирачког места

Односи се на активности брисања бирачког места из система. Брисањем бирачког места све адресе повезане за то бирачко место биће одмапиране. Брисање бирачког места врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији делу *Бирачка места*, треба пронаћи жељено бирачко место у листи.
2. За слог из табеле, односно бирачко место, кликнути на дугме *Обриши*.
3. Јавља се порука кориснику ради потврђивања операција брисања:
   - Потврда брисања: Клик на *ОК* врши брисање бирачког места. Бирачко место се више не приказује у листи бирачких места.
   - Отказивање брисања: Клик на *Cancel* врши отказивање процеса брисања. Бирачко место остаје приказано и доступно у листи бирачких места.

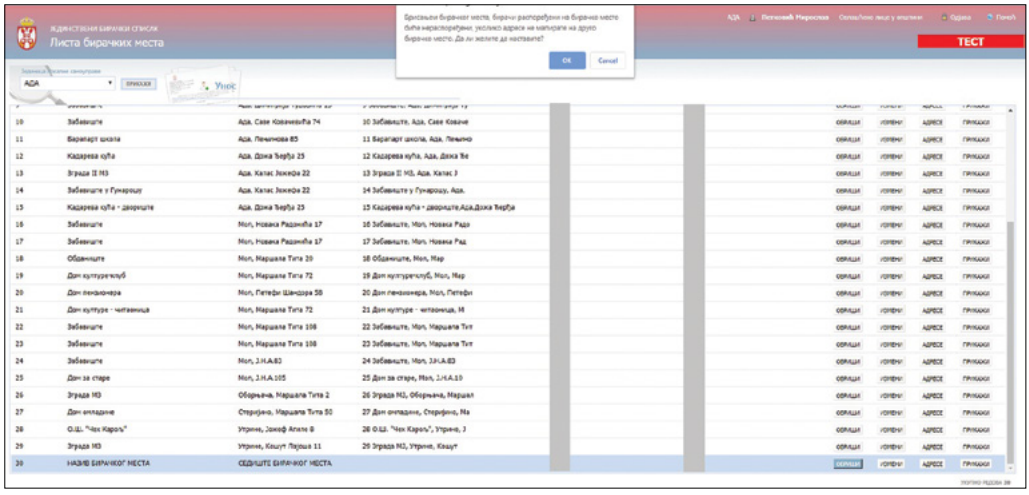

Слика 75: Пример покретања брисања бирачког места из листе

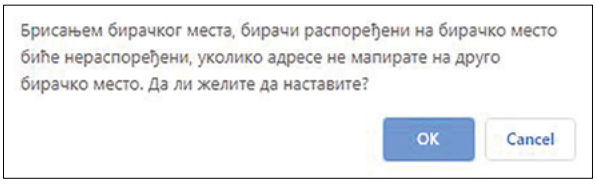

Слика 76: Потврда/отказивање брисања бирачког места

8.2.6. Адресе

Обухвата активност везивања опсега адреса за бирачко место.

Обухваћене активности:

- Приступ екрану и преглед делова екрана *Адресе*
- Унос нове адресе
- Измена података о адреси

8.2.6.1. Приступ екрану и преглед делова екрана Адресе

Активности приступа екрану *Адресе* изводе се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Организација избора*, треба приступити делу *Бирачка места*.
2. За бирачко место из листе кликнути на линк *Адресе*.
3. Кликом на *Адресе* добије се екран *Листа адреса* са деловима:
   - Дугме *Додај адресе* – покреће екран за унос нове адресе
   - Табела са листом адреса са колонама:
   - Улица
   - Бројеви
   - Дугме *Измени*

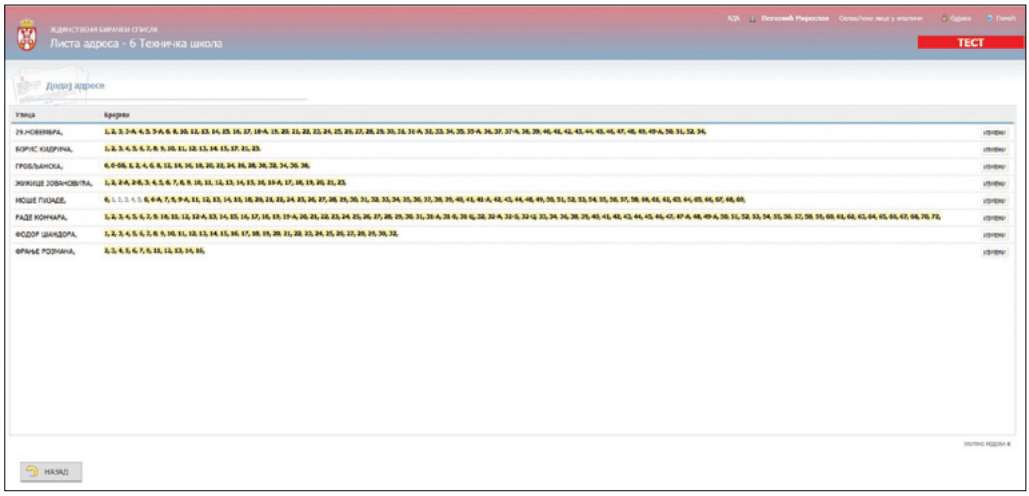

Слика 77: Екран *Листа адреса*

8.2.6.2. Унос нове адресе

Обухвата активности које се односе на унос нове адресе. Под појмом „унос" подразумева се везивање адреса за бирачко место које постоји у систему.

Унос нове адресе врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Организација избора*, треба приступити делу *Бирачка места*.
2. За бирачко место из листе кликнути на дугме *Адресе*.
3. На новоприказаној форми *Листа адреса*, кликнути на дугме *Додај адресе*.
4. Извршити унос података о адреси:
   - Бирачко место
   - Листа насељених места
   - Улица
5. За унос бројева кликнути на дугме *Прикажи*.
6. Након уноса података, кликнути на *Сачувај*.

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на *Сачувај* затвара се екран за унос адресе. Додата адреса се додаје у листи адреса на екрану *Листа адреса*.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу адресе, исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

Отказивање уноса врши се кликом на дугме *Одустани*.

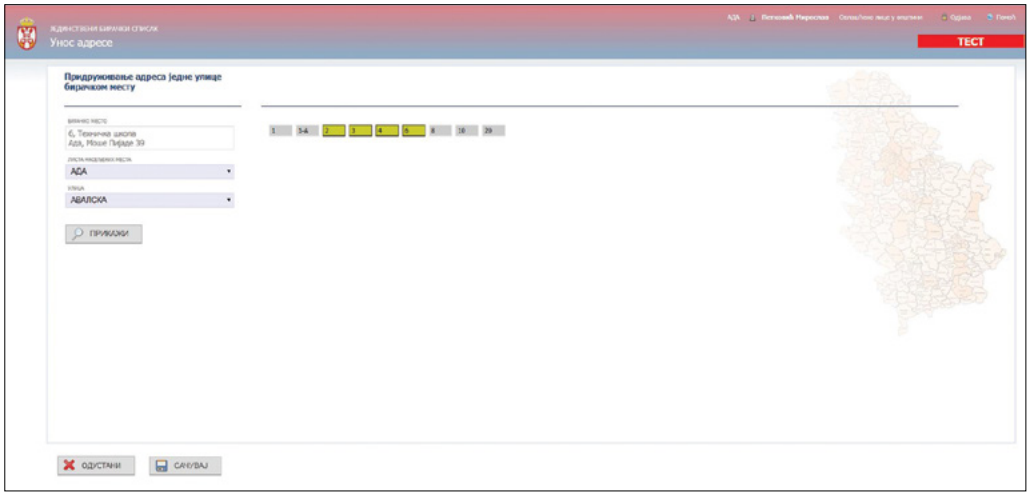

Слика 78: Екран за унос опсега адресе

8.2.6.3. Измена података о адреси

Односи се на активности измене података о адреси која је везана за неко бирачко место. Активности измене података о адреси врше се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Организација избора*, треба приступити делу *Бирачка места*.
2. За бирачко место из листе кликнути на дугме *Адресе*.
3. За адресу из листе коју желимо да изменимо кликнути на дугме *Измени*.

Напомена:

⚠ Поступак ажурирања података је исти као што је описано у делу *Унос нове адресе*. Сви подаци подлежу изменама.

4. Снимање измена врши се кликом на дугме *Сачувај*.

Резултати снимања:

- Снимање измене адресе се врши успешно – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на *Сачувај* затвара се екран за измену адресе. Измењена адреса се приказује у листи на екрану *Листа адреса*.
- При уносу нису наведени сви обавезни подаци и/или нису у очекиваном формату – У случају да није наведен неки од обавезних података при измени, исписују се поруке о валидацији на тим пољима чија вредност није ажурирана валидним и/или очекиваним параметрима.
- Неки од прослеђених података није у складу са очекиваним валидацијама – У случају да неки од података, и након њиховог назначавања на екрану, не задовољавају неку од очекиваних валидација при измени, кориснику се даје листа порука о валидацији са назнакама и упозорењима. Листа порука са напоменама приказана је на самом екрану за измену.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

8.3. Преузимање

Модул *Преузимање* обухвата активности које се односе на преузимање обавештења и пакета за жељене изборе. Функционалност се покреће са насловне стране.

На полазном екрану могуће је изабрати жељени документ за преузимање:

- Обавештења
- Пакети

Преузимање обавештења обавља се избором жељене опције. На екрану који се прикаже треба изабрати параметре за претрагу:

1. *Избори* – бира се вредност из листе
2. *Јединица локалне самоуйраве* – приказује се јединица локалне самоуправе за коју корисник има право приступа
3. *Дашум од* – уноси се вредност у поље
4. *Дашум до* – уноси се вредност у поље

Кликом на дугме *Прикажи* приказују се резултати претраге. Избором опције *Преузми* у одређеном реду могуће је преузети ПДФ документ са обавештењима.

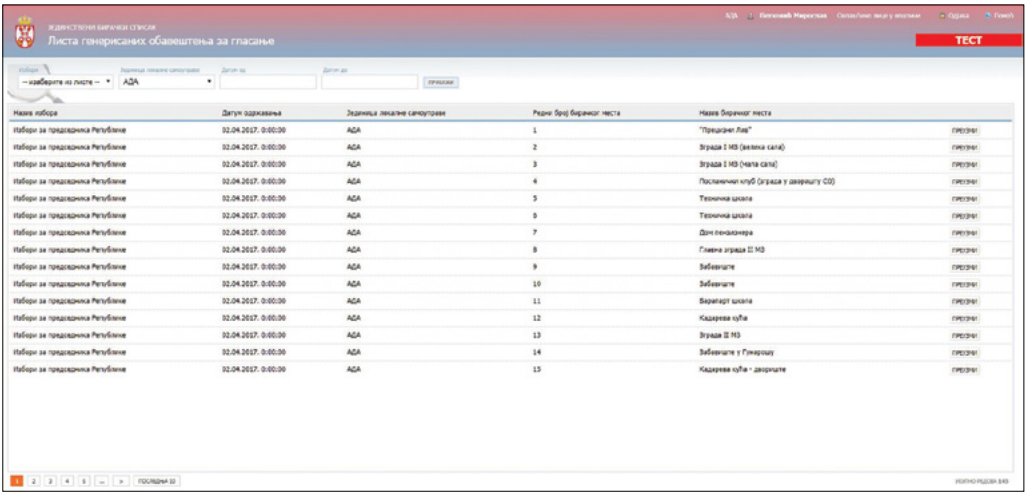

Слика 79: Листа генерисаних обавештења за гласање

Преузимање пакета се обавља на исти начин. Корисник треба да изабере жељени документ. На екрану који се прикаже треба изабрати изборе, јединицу локалне самоуправе, датум од/до, након чега треба изабрати опцију *Прикажи*.

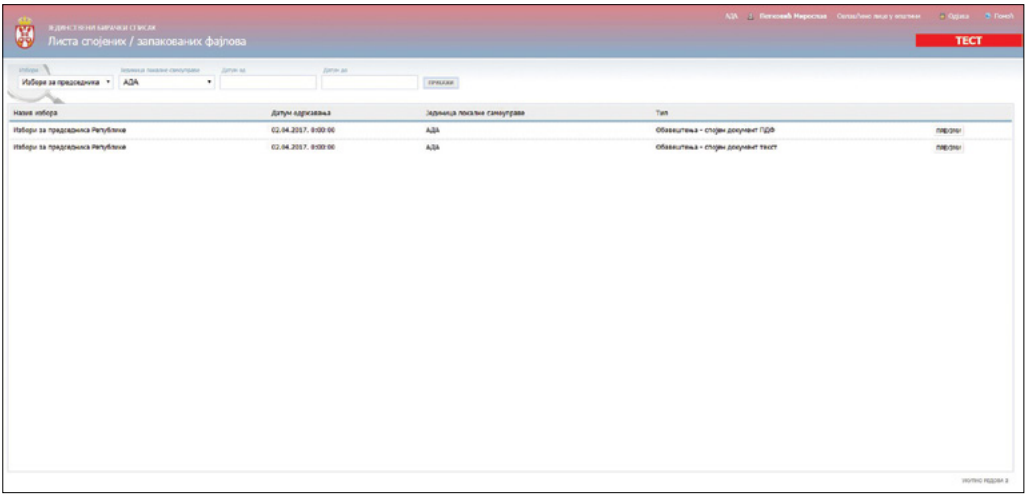

Слика 80: Листа спојених/запакованих фајлова

Пакети се увек генеришу у форми спојених ПДФ односно текстуалних докумената па се као такви приказују у листи.

9. Администрација

9.1. Адресни регистар

Обухвата скуп активности које се односе на администрацију адресног регистра у систему, односно активности прегледа, додавања, измене и брисања адреса из адресног регистра.

Обухваћене активности:

- Приступ екрану и преглед делова екрана *Адресни регистар*
- Приступ екрану за унос нове адресе
- Приступ екрану за унос нове улице
- Приступ екрану за унос новог насељеног места
- Промена назива улице
- Промена насељеног места
- Брисање улице
- Брисање насељеног места

9.1.1. Приступ екрану и преглед делова екрана Адресни регистар

Активности приступа екрану *Адресни регистар* изводе се применом следећих корака:

1. Након приступа систему, са главног екрана, из дела *Администрација*, треба кликнути на ставку *Адресни регистар*.
2. Кликом на *Адресни регистар* добија се екран *Листа адреса*, који чине следећи елементи:
   - Поље за одабир општине
   - Поље за одабир насељеног места
   - Поље за одабир улице
   - Дугме *Прикажи*
   - Дугме *Унос*
     - Унос адресе
     - Унос улице
     - Унос насељеног места
   - Дугме *Промена*
     - Промена назива улице
     - Промена насељеног места
   - Дугме *Брисање*
     - Брисање улице
     - Брисање насељеног места
   - Табела са листом адреса

Табела са приказом листе адреса састоји се од следећих колона:

- Општина
- Насељено место
- Улица
- Кућни број
- Број бирача са пребивалиштем на адреси (активни/пасивни/укупно)
- Број бирача са боравиштем на адреси (активни/пасивни/укупно)
- Број бирача уписаних за гласање на адреси боравишта

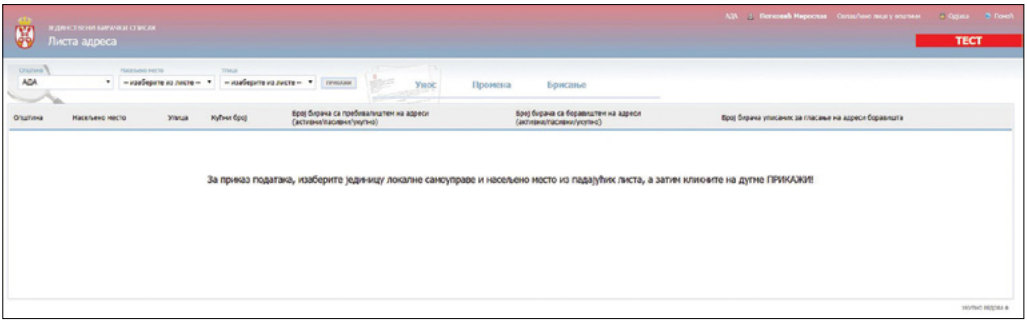

Слика 81: Екран *Листа адреса*

Напомена:

- Измена података о адреси могућа је кликом на жељену адресу.
- Унос података идентичан је начину описаном код уноса података у делу *Унос нове адресе*, а систем аутоматски повлачи податке о адреси за коју се врши измена података.

9.1.1.1. Приступ екрану за унос нове адресе

Обухвата активности које се односе на унос нове адресе у адресни регистар. Додавање нове адресе врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Адресни регистар*, треба кликнути на дугме *Унос адресе*.
2. Отвара се екран *Унос адресе*.
3. Подаци које је потребно унети:
   - *Општина* – представља обавезан податак (приказује се јединица локалне самоуправе за коју корисник има право приступа)
   - *Насељено место* – представља обавезан податак (бира се вредност из листе)
   - *Улица* – представља обавезан податак (бира се вредност из листе)
   - *Кућни број – бројчани део* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Кућни број – знаковни део* – представља обавезан податак ако адреса садржи и знаковни део, у супротном поље може остати празно (уноси се вредност у поље)

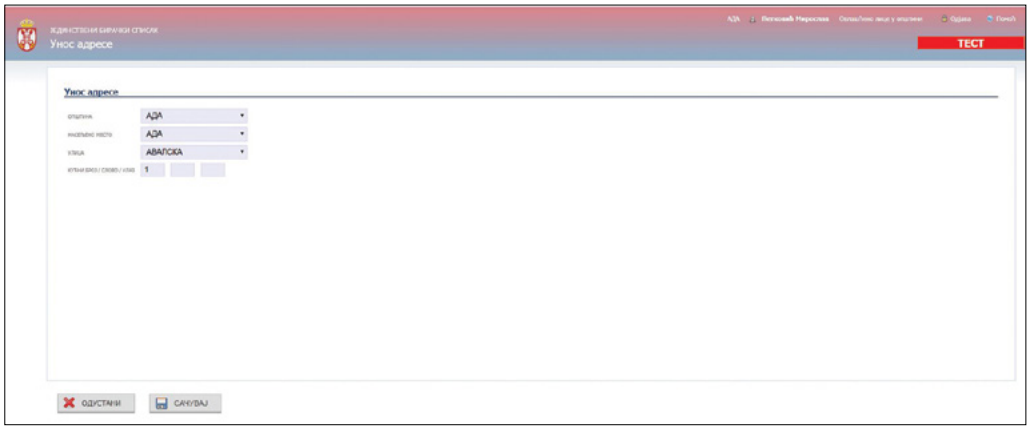

Слика 82: Унос адресе

4. Кликнути на дугме *Сачувај*.

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за унос адресе. Унета адреса се приказује у листи адреса.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу (општина, насељено место, улица, кућни број, слово, улаз) исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

9.1.1.2. Приступ екрану за унос нове улице

Обухвата активности које се односе на унос нове улице у адресни регистар. Додавање нове улице врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Адресни регистар*, треба кликнути на дугме *Унос улице*.
2. Отвара се екран *Унос улице*.
3. Подаци које је потребно унети:
   - *Општина* – представља обавезан податак (приказује се јединица локалне самоуправе за коју корисник има право приступа)
   - *Насељено место* – представља обавезан податак (бира се вредност из листе)
   - *Улица – ћирилица* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Улица – латиница* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље – систем аутоматски конвертује унету вредност)

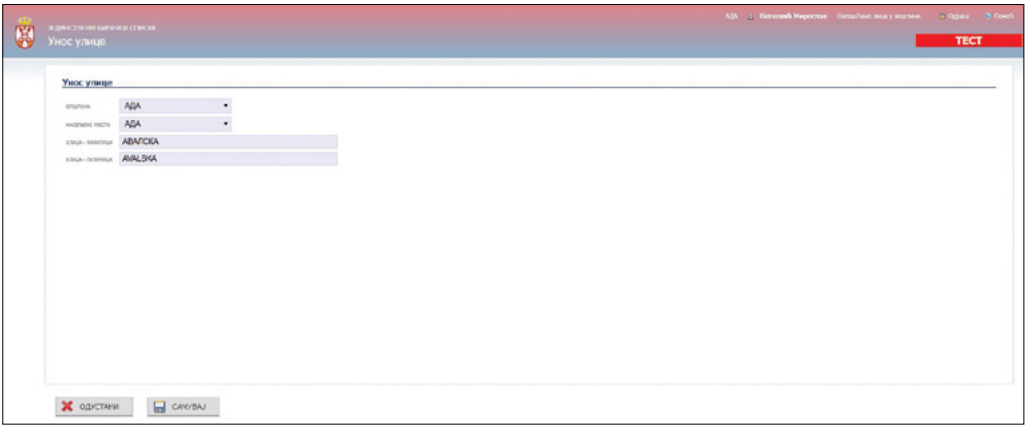

Слика 83: Унос нове улице

4. Кликнути на дугме *Сачувај*.

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за унос улице.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу (општина, насељено место, улица – ћирилица, улица – латиница) исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

9.1.1.3. Приступ екрану за унос новог насељеног места

Обухвата активности које се односе на унос новог насељеног места у адресни регистар. Додавање новог насељеног места врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Адресни регистар*, треба кликнути на дугме *Унос насељеног места*.
2. Отвара се екран *Унос насељеног места*.
3. Подаци које је потребно унети:
   - *Општина* – представља обавезан податак (приказује се јединица локалне самоуправе за коју корисник има право приступа)
   - *Назив насељеног места – ћирилица* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Назив насељеног места – латиница* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље – систем аутоматски конвертује унету вредност)

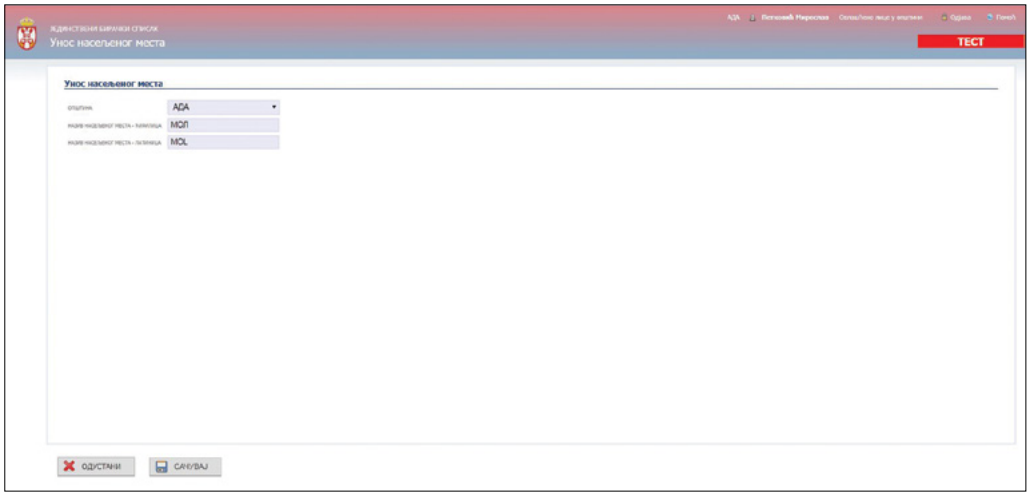

Слика 84: Унос новог насељеног места

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за унос насељеног места.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу (општина, назив насељеног места – ћирилица, назив насељеног места – латиница) исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

9.1.1.4. Промена назива улице

Обухвата активности које се односе на измену назива улице. Измена података о називу улице врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа делу *Листа адреса*, за жељену адресу са листе треба покренути измену кликом на дугме *Промена назива улице*.
2. Приказује се екран са одабиром података о жељеној улици.
3. Извршити жељене измене.
4. Кликнути на дугме *Сачувај*.

Слика 85: Промена назива улице

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за измену назива улице.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу (општина, насељено место, улица, улица – ћирилица, улица – латиница) исписују се поруке о валидацијиза поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

9.1.1.5. Промена насељеног места

Обухвата активности које се односе на измену података о насељеном месту. Измена података о насељеном месту врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Адресни регистар*, треба кликнути на дугме *Промена насељеног места*.
2. Отвара се екран *Промена насељеног места*.
3. Подаци које је потребно унети:
   - *Општина* – представља обавезан податак (приказује се јединица локалне самоуправе за коју корисник има право приступа)
   - *Насељено место које се мења* – представља обавезан податак (бира се вредност из листе)
   - *Назив насељеног места – ћирилица* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље)
   - *Назив насељеног места – латиница* – представља обавезан податак (уноси се вредност у поље – систем аутоматски конвертује унету вредност).

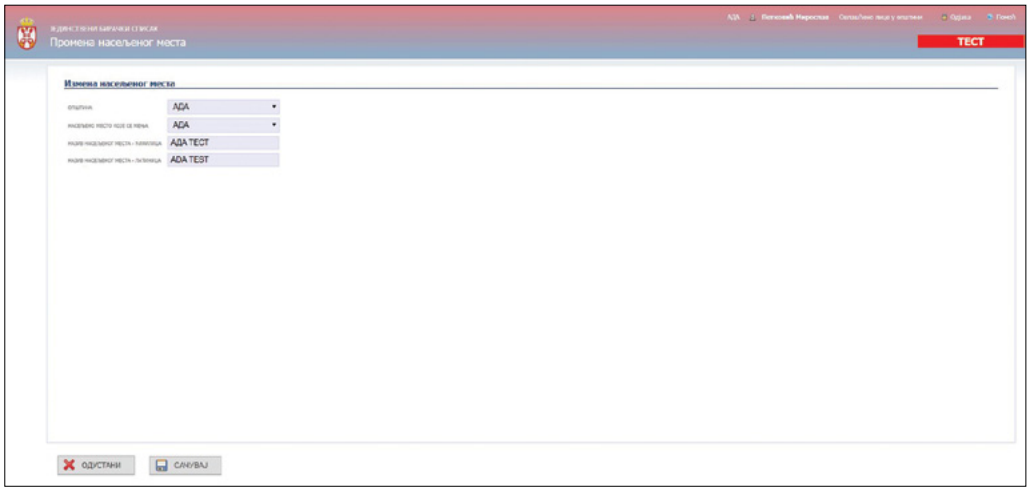

Слика 86: Промена насељеног места

Резултати снимања:

- Успешно снимање података – У случају да су сви подаци унети валидно, кликом на дугме *Сачувај* затвара се екран за измену података о насељеном месту.
- Неуспешно снимање података – У случају да није наведен неки од обавезних података при уносу (општина, насељено место које се мења, назив насељеног места – ћирилица, назив насељеног места – латиница) исписују се поруке о валидацији за поља чија вредност није ажурирана валидним параметрима.

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

9.1.1.6. Брисање улице

Обухвата активности које се односе на брисање улице. Брисање улице врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Адресни регистар*, треба кликнути на дугме *Брисање улице*.
2. Отвара се екран *Брисање улице*.
3. Из падајуће листе треба изабрати жељену адресу.
4. Кликнути на дугме *Обриши*.

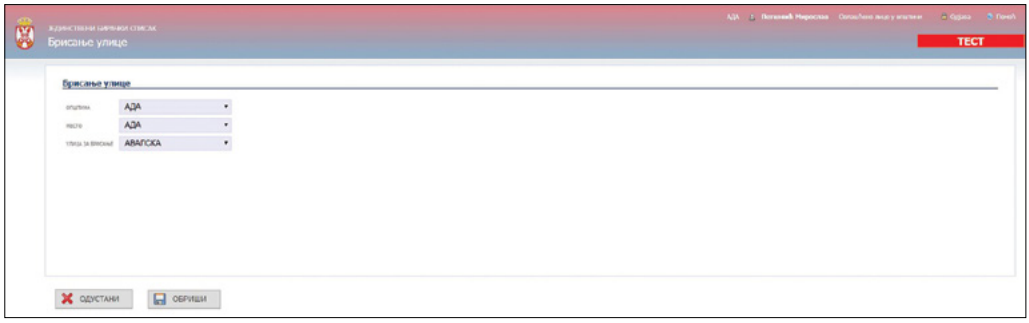

Слика 87: Брисање улице

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

9.1.1.7. Брисање насељеног места

Обухвата активности које се односе на брисање насељеног места. Брисање насељеног места врши се спровођењем следећих корака:

1. Након приступа апликацији и приступа екрану *Адресни регистар*, треба кликнути на дугме *Брисање насељеног места*.
2. Отвара се екран *Брисање насељеног места*.
3. Из падајуће листе се бира насељено место које се мења.
4. Кликнути на дугме *Обриши*.

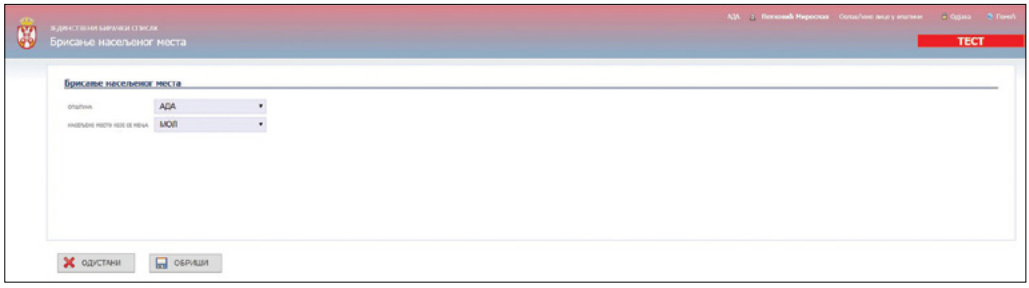

Слика 88: Брисање насељеног места

Отказивање измена врши се кликом на дугме *Одустани*.

XIII ПРОЦЕС СЛАЊА ИЗВЕШТАЈА ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ ИЗ РЕГИСТРА МАТИЧНИХ КЊИГА

У овом делу је приказан процес слања извештаја ка *Јединственом бирачком списку* из матичне књиге умрлих у оквиру Регистра матичних књига, а на исти начин се одвија процес слања извештаја из матичне књиге венчаних.

Слање извештаја за *Јединствени бирачки списак* се ради из основног стања закљученог уписа.

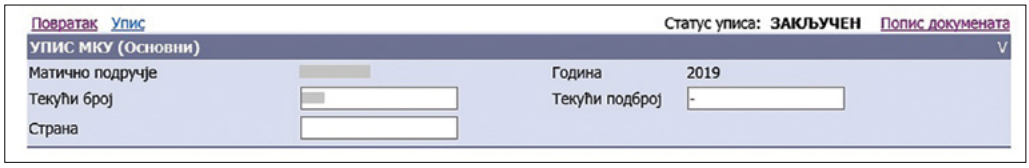

У оквиру уписа део *Документа*, после закључења уписа кликом на дугме *Извештај*, за ЈБС креира се електронски извештај.

Након тога се у упису приказује порука као на слици.

Потом треба кликнути на *Попис докумената*.

Отвара се нова станица са прегледом креираног извештаја за ЈБС.

Потребно је обележити *Извештај* као на слици.

Затим треба кликнути на дугме *Пошаљи поруку*.

Отвара се нов прозор, у којем треба кликнути на дугме *Пошаљи*.

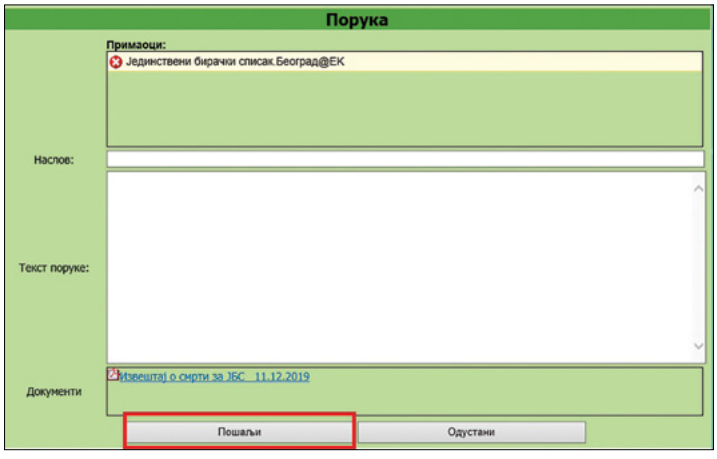

Након тога се враћа информација да је порука успешно послата и на тај начин сте послали извештај ка *Јединственом бирачком списку*.

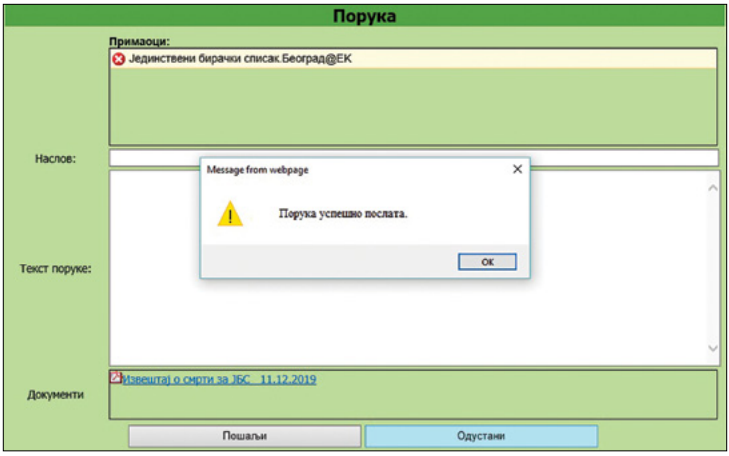

XIV ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Закон о јединственом бирачком списку

ЗАКОН
О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ
(„Службени гласник РС”, бр. 104/09 и 99/11)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Јединствени бирачки списак

Члан 1.

Јединствени бирачки списак (у даљем тексту: бирачки списак) јесте јавна исправа у којој се води јединствена евиденција држављана Републике Србије који имају бирачко право.

Бирачки списак је сталан и редовно се ажурира.

Упис у бирачки списак је услов за остваривање бирачког права.

Бирач може бити само једном уписан у бирачки списак.

Бирачки списак води се по службеној дужности.

Орган надлежни за вођење и ажурирање бирачког списка

Члан 2.

Бирачки списак води министарство надлежно за послове управе.

Вођење бирачког списка од стране министарства надлежног за послове управе обухвата: анализирање података из бирачког списка и предузимање мера ради обезбеђења њихове међусобне усклађености и тачности, вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) након закључења бирачког списка и обављање других послова, у складу са овим законом.

Део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе ажурира општинска, односно градска управа, као поверен посао.

Ажурирање дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе од стране општинске, односно градске управе обухвата вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) по службеној дужности или на захтев грађана до закључења бирачког списка и друге послове, у складу са овим законом.

Начин вођења и ажурирања бирачког списка

Члан 3.

Бирачки списак води се као електронска база података и ажурира се по јединственој методологији министарства надлежног за послове управе.

Садржај и начин коришћења, вођења, исправљања и закључивања бирачког списка и излагања делова бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, као и друга питања од значаја за потпуно и тачно вођење бирачког списка прописује министар надлежан за послове управе.

II. ПОСТУПАК ВОЂЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА

1. Упис у бирачки списак

Лица која се уписују у бирачки списак

Члан 4.

У бирачки списак уписују се лица која имају бирачко право, а након доношења одлуке о расписивању избора и малолетна лица која бирачко право стичу најкасније на дан избора.

Надлежност за упис бирача у бирачки списак

Члан 5.

Бирача који није уписан у бирачки списак уписује у бирачки списак до његовог закључења општинска, односно градска управа, а од његовог закључења па све до 72 часа пре дана избора министарство надлежно за послове управе.

Бирача који има боравиште у иностранству и који поднесе захтев за упис у бирачки списак непосредно општинској, односно градској управи или преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, у бирачки списак уписује општинска, односно градска управа по месту његовог пребивалишта у земљи.*

*Службени гласник РС, број 99/11

Месна надлежност за упис бирача у бирачки списак

Члан 6.

Бирач се уписује у бирачки списак према месту пребивалишта, с тим што се на захтев бирача, у бирачки списак може уписати и његово боравиште у земљи, у складу са овим законом.

Бирач који има боравиште у иностранству уписује се у бирачки списак према последњем пребивалишту пре одласка у иностранство, односно последњем пребивалишту једног од његових родитеља, с тим што се у бирачки списак уписују и подаци о његовом боравишту у иностранству.

Интерно расељено лице уписује се у бирачки списак према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице.

Чињенице о бирачу које се уписују у бирачки списак

Члан 7.

У бирачки списак уписује се: име и презиме бирача, име једног од родитеља бирача, бирачев јединствени матични број грађана, датум и место рођења бирача, пол бирача, место пребивалишта и адреса бирача, јединица локалне самоуправе у којој бирач има место пребивалишта, страна држава у којој бирач има боравиште, место боравишта и адреса бирача у иностранству и место боравишта за интерно расељена лица.

Име и презиме бирача који је припадник националне мањине двојако се уписује: прво ћириличким писмом према правопису српског језика, а потом писмом и према правопису припадника националне мањине.

У бирачки списак се уписује и податак да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи, односно према месту боравишта у иностранству. Поред податка да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи, у бирачки списак се уписује и место и адреса његовог боравишта у земљи, као и јединица локалне самоуправе у којој је место његовог боравишта.

Упис података из става 3. овог члана врши се почев од дана после расписивања избора, а најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка.

Након одржаних избора подаци из става 3. овог члана бришу се по службеној дужности из бирачког списка у року од 30 дана од одржаних избора.

Ако најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка у бирачки списак није уписан податак да ће бирач гласати на предстојећим изборима према месту боравишта у земљи, односно иностранству, бирач може гласати само према месту пребивалишта.

Посебна евиденција бирачких места

Члан 8.

Уз бирачки списак води се посебна евиденција бирачких места, која садржи број, адресу, опис и седиште бирачког места.

Ближа правила о начину вођења посебне евиденције из става 1. овог члана и садржини те евиденције прописује министар надлежан за послове управе.

2. Промене у бирачком списку

Решења на којима се заснивају промене у бирачком списку

Члан 9.

Свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу: решењу о упису бирача у бирачки списак, решењу о брисању бирача из бирачког списка или на решењу о измени, допуни или исправци неке чињенице о бирачу.

Решење на коме се заснива промена у бирачком списку доноси се по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама. О тим решењима се води евиденција према прописима о канцеларијском пословању.

Надлежност за доношење решења на којима се заснивају промене у бирачком списку. Уношење промена

Члан 10.

Решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа, а од закључења бирачког списка па све до 72 часа пре дана избора министарство надлежно за послове управе.

Решење на коме се заснивају промене у бирачком списку које се односе на бирача који има боравиште у иностранству и који поднесе захтев за промену у

бирачком списку непосредно општинској, односно градској управи или преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, доноси општинска, односно градска управа по месту његовог пребивалишта у земљи.*

Решења из става 1. овог члана, као и решења из става 2. овог члана за интерно расељена лица до закључења бирачког списка доноси општинска, односно градска управа према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице.*

Решење на коме се заснива измена у бирачком списку спроводи по службеној дужности орган који је решење донео.

*Службени гласник РС, број 99/11

Промене у бирачком списку по службеној дужности

Члан 11.

Орган који води службену евиденцију о грађанима дужан је да сваки податак који утиче на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достави у року од три дана од дана настале промене органу који је надлежан за доношење решења на коме се заснивају промене у бирачком списку.

Министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку доставља електронским путем непосредно министарству надлежном за послове управе у року из става 1. овог члана.

Министарство надлежно за послове управе податке из става 2. овог члана прослеђује надлежној општинској, односно градској управи одмах, а најкасније у року од три дана од дана њиховог пријема.

Од дана када се распишу избори па до 72 часа пре дана избора, органи из ст. 1. и 2. овог члана све податке из ст. 1. и 2. овог члана достављају одмах, а најкасније наредног дана од дана када су промене настале.

Ближи начин размене података из ст. 1. до 4. овог члана прописује упутством министар надлежан за послове управе.

Промене у бирачком списку на захтев грађана

Члан 12.

Сваки грађанин може општинској, односно градској управи, или министарству надлежном за послове управе кад је оно надлежно за вршење промена у бирачком списку, поднети захтев за промену у бирачком списку ако он или други грађанин није уписан у бирачки списак или је уписан, а нема бирачко право или нема бирачко право на подручју јединице локалне самоуправе у којој је уписан у бирачки списак или ако неки од података из бирачког списка није правилно уписан.

Надлежни орган о захтеву за промену у бирачком списку одлучује у року од 24 часа од пријема захтева.

3. Право на жалбу и право на тужбу
Члан 13.

Подносилац захтева може на решење општинске, односно градске управе поднети жалбу министарству надлежном за послове управе у року од 24 часа од дана када је решење примио.

Министарство надлежно за послове управе у року од 48 часова доноси решење на жалбу из става 1. овог члана.

Против решења које је министарство надлежно за послове управе донело у првом степену кад је надлежно за измене у бирачком списку или које је донело по жалби, може се поднети тужба Управном суду у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

Управни суд по тужби одлучује у року од 48 часова.

Одлука Управног суда је правноснажна и извршна и против ње није допуштено подношење захтева за ванредно преиспитивање судске одлуке нити за понављање поступка.

4. Излагање делова бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе
Члан 14.

Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе излаже део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе на увид грађанима и то оглашава преко средстава јавног информисања и, по потреби, на други начин и обавештава грађане да од општинске, односно градске управе могу до закључења бирачког списка захтевати доношење решења на којима се заснивају промене у бирачком списку.

Начин излагања дела бирачког списка који се води за подручје јединице локалне самоуправе ближе уређује министар надлежан за послове управе.

Захтев за упис у бирачки списак податка о томе да ће бирач гласати у земљи према месту боравишта

Члан 15.

Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе обавештава грађане да надлежној општинској, односно градској управи могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи.

Брисан је ранији став 2. (види члан 3. Закона – *99/11-3).*

Захтев за упис у бирачки списак податка о томе да ће бирач гласати у иностранству и захтев за обавештење о подацима који су о њему уписани у бирачки списак

Члан 16.

Дан после расписивања избора, дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије обавештавају бираче који имају боравиште у иностранству да преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати у иностранству.

Министарство надлежно за послове управе у обавези је да одмах по расписивању избора ту чињеницу објави на сајту министарства.

О захтеву из става 1. овог члана решава општинска**, односно** градска управа по месту пребивалишта бирача у земљи.*

Брисан је ранији став 4. (види члан 4. Закона – *99/11-3)*

Бирач који има боравиште у иностранству може преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије поднети општинској, односно градској управи по месту његовог пребивалишта у земљи захтев за давање обавештења о подацима који су о њему уписани у бирачки списак.*

Обавештење из става 4.* овог члана може се дати путем телефона, телефакса или путем електронске поште.

*Службени гласник РС, број 99/11

Закључење бирачког списка. Укупан број бирача

Члан 17.

Министарство надлежно за послове управе решењем закључује бирачки списак 15 дана пре дана избора и у решењу утврђује укупан број бирача у Републици Србији, у свакој јединици локалне самоуправе и на сваком бирачком месту.

Решење о закључењу бирачког списка доставља се Републичкој изборној комисији најкасније у року од 24 часа од часа његовог доношења.

Објављивање укупног броја бирача

Члан 18.

Републичка изборна комисија објављује у „Службеном гласнику Републике Србије" укупан број бирача, одмах по добијању укупног броја бирача.

III. ИЗВОДИ ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА

Припремање и достављање извода из бирачког списка.

Члан 19.

Министарство надлежно за послове управе припрема и оверава штампане изводе из бирачког списка разврстане по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и у иностранству и доставља их Републичкој изборној комисији у року од **48 часова*** од када је донело решење о закључењу бирачког списка.

Изводи из бирачког списка за свако бирачко место садрже све чињенице о бирачу које садржи бирачки списак и место за својеручни потпис бирача.

Бирач који гласа према боравишту у земљи, односно у иностранству, не уписује се у извод из бирачког списка према месту пребивалишта.

Ако се истовремено одржава више избора, припрема се онолико извода из бирачког списка колико се пута гласа.

Бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, односно бирачи који су на извршењу заводских санкција или у притвору уписују се у посебне изводе из бирачког списка.

Министарства надлежна за одбрану и правосуђе дужна су да министарству надлежном за послове управе доставе податке потребне за припремање посебних извода из бирачког списка из става 5. овог члана најкасније три дана пре дана закључења бирачког списка.

*Службени гласник РС, број 99/11

Коначан број бирача

Члан 20.

Министарство надлежно за послове управе доставља Републичкој изборној комисији сва решења на којима се заснивају промене у бирачком списку које је донело од закључења бирачког списка све до 72 часа пре дана избора.

Републичка изборна комисија узима у обзир само она решења министарства надлежног за послове управе која је примила најмање 48 часова пре дана избора и на основу њих уноси измене у изводе из бирачког списка или у посебне изводе из бирачког списка и одмах потом утврђује и у „Службеном гласнику Републике Србије" објављује коначан број бирача у Републици Србији, у свакој јединици локалне самоуправе и на сваком бирачком месту.

IV. ПОСЕБНА ПРАВА УЧЕСНИКА НА ИЗБОРИМА

Право на увид и подношење захтева за промену у бирачком списку

Члан 21.

Од проглашења изборне листе, право на увид и на подношење захтева за промену у бирачком списку има и подносилац изборне листе или лице које он овласти, по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтеве се прилажу овлашћење и потребни докази.

V. НАДЗОР

Члан 22.

Министарство надлежно за послове управе преко управне инспекције надзире ажурирање бирачког списка и вршење других послова који су према овом закону поверени општинским, односно градским управама.

Министарство надлежно за послове управе при томе има сва општа и посебна овлашћења која према закону којим се уређује државна управа има надзорни орган државне управе кад надзире рад ималаца јавних овлашћења.

VI. ПРИМЕНА ОВОГ ЗАКОНА НА ИЗБОРЕ ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ И НА ПОКРАЈИНСКЕ, ОДНОСНО ЛОКАЛНЕ ИЗБОРЕ

Примена овог закона на изборе за председника Републике

Члан 23.

Одредбе овог закона примењују се и на изборе за председника Републике.

Између гласања и поновљеног гласања на изборима за председника Републике грађани могу од министарства надлежног за послове управе захтевати да донесе решење на коме се заснива измена у бирачком списку.

Републичка изборна комисија узима у обзир само она решења која је примила најкасније 48 часова пре дана поновљеног гласања и на основу њих уноси измене у изводе из бирачког списка и посебне изводе из бирачког списка.

Примена овог закона на покрајинске, односно локалне изборе

Члан 24.

Министарство надлежно за послове управе закључује део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе за коју су расписани избори, односно делове бирачког списка за подручја јединица локалне самоуправе са територије аутономне покрајине кад су расписани покрајински избори, у складу са законом.

Министарство надлежно за послове управе доставља оверене штампане изводе надлежним изборним комисијама, у складу са законом.

Одредбе овог закона сходно се примењују на изборе за органе аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, као и на изјашњавање грађана на референдуму.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

Новчаном казном од 25.000 до 250.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу надлежном за ажурирања бирачког списка, ако не обезбеди његову тачност и ажурност.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Провера података у постојећим бирачким списковима у поступку њиховог обједињавања у бирачки списак који се води по овом закону

Члан 26.

У поступку обједињавања постојећих бирачких спискова у бирачки списак који се води по овом закону може се извршити провера тачности података уписаних у постојећи бирачки списак.

Општинске, односно градске управе могу, по службеној дужности или на захтев министарства надлежног за послове управе, позвати бирача да у року који не може бити краћи од седам дана од дана пријема позива достави општинској, односно градској управи све податке којима се потврђују потпуност и тачност његовог уписа у бирачки списак, уколико се оцени да постоји потреба за провером потпуности и тачности уписаних података.

Органи који воде службене евиденције на основу којих издају јавне исправе значајне за вођење бирачког списка дужни су да органу који води бирачки списак доставе на његов захтев све податке потребне за проверу бирачког списка у смислу става 2. овог члана, у року од седам дана од дана пријема његовог захтева.

Начин на који ће се вршити провера бирачких спискова и надзор над провером ближе прописује министар надлежан за послове управе.

Обједињавање постојећих бирачких спискова у бирачки списак који ће се водити према овом закону

Члан 27.

Министар надлежан за послове управе донеће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона упутство којим ће уредити процедуру обједињавања постојећих бирачких спискова у бирачки списак који ће се водити према овом закону.

Министарство надлежно за послове управе ће извршити по службеној дужности упис у бирачки списак који ће се водити према овом закону података о месту боравишта бирача у иностранству који се до почетка примене овог закона воде у Посебној евиденцији бирача у иностранству.

Доношење подзаконских аката

Члан 28.

Министар надлежан за послове управе дужан је да прописе који су овим законом предвиђени за извршавање овог закона донесе у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења ранијих прописа

Члан 29.

Даном почетка примене овог закона престају да важе чл. 12. до 24. и чл. 73б, 73в и 73г Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС”, бр. 35/02, 57/03 – УС, 72/03 – др. закон, 18/04, 85/05 – др. закон и 101/05 – др. закон) и члан 23. Закона о избору председника Републике („Службени гласник РС”, број 111/07).

Даном почетка примене овог закона престају да важе подзаконски прописи који су донесени ради примене одредаба Закона о избору народних посланика и Закона о избору председника Републике из става 1. овог члана, које престају да важе даном почетка примене овог закона.

Ступање закона на снагу

Члан 30.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије", а почиње да се примењује по истеку две године од дана ступања на снагу, осим члана 26. који почиње да се примењује од дана ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, ако се у току 2011. односно 2012. године пре расписивања редовних избора распишу ванредни избори за народне посланике, на тим изборима користиће се постојећи бирачки спискови установљени пре ступања на снагу овог закона, према правилима на основу којих су установљени. У случају расписивања редовних избора за народне посланике – примениће се овај закон.*

Од дана почетка примене овог закона до расписивања редовних избора за народне посланике, односно до окончања ванредних избора из става 1. овог члана, општинске односно градске управе у обавези су да бирачке спискове воде и по правилима на основу којих су вођени пре ступања на снагу овог закона.*

*Службени гласник РС, број 99/11

Прилог 2: Упутство за спровођење закона о јединственом бирачком списку

На основу члана 3. став 2, члана 8. став 2, члана 11. став 5, члана 14. став 2. и члана 26. став 4. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС”, бр. 104/09 и 99/11),

Министар за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу доноси

УПУТСТВО
ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ
(„Службени гласник РС”, бр. 15/12 и 88/18)

I. ПРЕДМЕТ УПУТСТВА

1. Овим упутством прописује се садржај, начин коришћења, вођења, исправљања и закључивања бирачког списка, начин излагања делова бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, ближа правила о начину вођења посебне евиденције бирачких места и садржина те евиденције, ближи начин размене података који утичу на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка, односно на којима се заснивају промене у бирачком списку, начин на који ће се вршити провера бирачких спискова и надзор над провером, као и друга питања од значаја за потпуно и тачно вођење бирачког списка, у складу са законом.

II. САДРЖАЈ И ВОЂЕЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА

1. Садржај бирачког списка

2. Јединствени бирачки списак (у даљем тексту: бирачки списак) као електронска база података јесте јавна исправа у којој се води јединствена евиденција држављана Републике Србије који имају бирачко право и садржи све чињенице о бирачу прописане Законом о јединственом бирачком списку.

2. Вођење бирачког списка

1) Министарство надлежно за послове управе

3. Бирачки списак води министарство надлежно за послове управе (у даљем тексту: Министарство).

Бирачки списак може водити један или више државних службеника.

Државни службеник који води бирачки списак мора имати овлашћење руководиоца органа и квалификовани електронски сертификат издат од овлашћеног сертификационог тела (у даљем тексту: овлашћено лице за вођење бирачког списка).

До закључења бирачког списка Министарство анализира податке из бирачког списка. О уоченим неусклађеностима или нетачностима података доставља

надлежном органу из члана 2. став 3. Закона о јединственом бирачком списку извештаје у оквиру система за отклањање утврђених недостатака.*

Након закључења бирачког списка Министарство врши све промене у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) на начин и по поступку утврђеном законом.

Захтеви за вршење промене у бирачком списку из става 5. ове тачке подносе се Министарству или општинској, односно градској управи по месту пребивалишта подносиоца захтева, односно по месту боравишта за интерно расељена лица.

О непосредно поднетом захтеву за вршење промене у бирачком списку Министарство на начин и по поступку прописаним законом доноси решење одмах, а најкасније у року од 24 часа од пријема уредног захтева.

Када је захтев поднет општинској, односно градској управи овлашћено лице за ажурирање бирачког списка поднети захтев, са прилозима електронским путем доставља Министарству без одлагања, а најкасније следећег дана уколико је захтев примљен непосредно пре истека радног времена.

О захтеву поднетом општинској, односно градској управи Министарство на начин и по поступку прописаним законом доноси решење одмах, а најкасније у року од 24 часа од пријема уредног захтева.

*Службени гласник РС, број 88/18

2) Општинска односно градска управа

4. Део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, до закључења бирачког списка, ажурира општинска, односно градска управа.

Ажурирање бирачког списка је вршење свих промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) на начин и по поступку утврђеном законом.

Ажурирање бирачког списка може вршити једно или више лица, која морају имати овлашћење руководиоца органа и квалификовани електронски сертификат издат од овлашћеног сертификационог тела (у даљем тексту: овлашћено лице за ажурирање бирачког списка).

Број овлашћених лица за ажурирање бирачког списка у општинској, односно градској управи утврђује руководилац органа у зависности од броја бирача и броја промена у бирачком списку.

3) Промене у бирачком списку

5. Промене у бирачком списку врше се по службеној дужности и на захтев грађана.

Од проглашења изборне листе подношење захтева за промену у бирачком списку има и подносилац те изборне листе или лице које он овласти и то на исти начин и по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтев се прилажу законом прописани докази за вршење промене, а ако захтев не подноси подносилац проглашене изборне листе и дато пуномоћје оверено у складу са законом.

6. За сваку врсту промене орган је дужан да по службеној дужности прибави потребне доказе, а ако то није у могућности дужан је да их достави подносилац захтева.

7. За сваку врсту промене доноси се одговарајуће решење које се доставља лицу на које се промена односи у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.*

*Службени гласник РС, број 88/18

8. Уписивање податка да ће бирач на изборима за народне посланике Народне скупштине, односно на изборима за председника Републике гласати према месту боравишта у земљи по поднетом захтеву грађанина, врши на основу решења општинска, односно градска управа на чијој територији бирач има боравиште у земљи (изабрано место гласања). Изабрано место гласања не може бити на територији јединице локалне самоуправе на којој бирач има пребивалиште.*

Захтев за гласање у иностранству подноси се дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије. Овлашћена лица дипломатско-конзуларних представништава прослеђују захтеве са потребним доказима надлежној општинској, односно градској управи овлашћеној за одлучивање по захтеву за гласање у иностранству преко посебне странице у оквиру система. Овлашћење за приступ посебној страници у оквиру система бирачки списак, запосленима у дипломатско-конзуларним представништвима издаје министар надлежан за спољне послове, односно лице које он овласти. Квалификоване електронске сертификате обезбеђује министарство надлежно за спољне послове од надлежних сертификационих тела са чијим сертификатима је технички могуће приступати посебној страници.*

Уписивање податка да је бирач поднео захтев да жели да гласа према месту боравишта у иностранству, врши на основу решења општинска, односно градска управа на чијој територији бирач има пребивалиште у земљи.*

По доношењу решења о одређивању бирачких места од стране Републичке изборне комисије за гласање на изборима за народне посланике Народне скупштине, односно на изборима за председника Републике, надлежна општинска односно градска управа доноси решење о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати, односно решење да нису испуњени услови да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству.*

По доношењу решења о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и упису тог податка у бирачки списак, бирач се не уписује у извод из бирачког списка по месту његовог пребивалишта, већ се уписује у извод из бирачког списка према месту боравишта.*

Преко посебне странице из става 2. ове тачке надлежна општинска, односно градска управа доставља решења дипломатско-конзуларном представништву које је проследило захтев, ради обавештавања бирача.*

Захтев из ст. 1. и 2. ове тачке обавезно мора да садржи следеће податке о бирачу: име, презиме и име једног родитеља; јединствени матични број грађана; општину, односно град и адресу пребивалишта; као и податке о општини, односно граду и адреси боравишта у земљи, односно иностранству, према којој ће бирач гласати на предстојећим изборима и потпис подносиоца захтева.*

Сви захтеви се евидентирају кроз попис аката. Предмет се формира као попис аката у коме се евидентирају сви захтеви у складу са прописима о канцеларијском пословању. О сваком захтеву се одлучује у року од 24 часа од пријема захтева.*

Податак да ће бирач гласати према месту боравишта у земљи (изабрано место гласања), односно према месту боравишта у иностранству, не може се мењати до окончања изборног поступка.*

*Службени гласник РС, број 88/18

III. НАЧИН КОРИШЋЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА, ИЗВОДА ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА И УВИД У БИРАЧКИ СПИСАК

9. Бирачки списак и изводи из бирачког списка користите се у складу са законом искључиво у циљу спровођења избора или изјашњавања грађана на референдуму.

Право на увид у бирачки списак има сваки грађанин у циљу провере личних података уписаних у бирачки списак. Увид се остварује на основу захтева бирача, а врши се уношењем јединственог матичног броја грађанина и имена и презимена грађанина и других података који омогућавају аутоматску претрагу података о бирачу у јединственом бирачком списку.

Увид у део бирачког списка може се извршити непосредно у општинској, односно градској управи у којој грађанин има пребивалиште, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Увид у бирачки списак, у складу са законом који уређује заштиту података о личности, може се извршити и електронским путем на званичној интернет страници Министарства уношењем податка о јединственом матичном броју грађана, а уколико се обезбеде услови и* слањем СМС поруке са овим податком на број телефона који се објављује у средствима јавног информисања и на званичној интернет страници Министарства.

Од проглашења изборне листе, право на увид у бирачки списак има и подносилац изборне листе или лице које он овласти у складу са законом и то на исти начин и по истом поступку као и грађани.

У поступку вршења увида у бирачки списак лице овлашћено за ажурирање бирачког списка, лице за пружање техничке подршке градске, односно општинске управе и овлашћено лице подносиоца изборне листе дужни су да поступају у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

*Службени гласник РС, број 88/18

IV. ИЗЛАГАЊЕ ДЕЛОВА БИРАЧКОГ СПИСКА ЗА ПОДРУЧЈЕ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

10. Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе излаже део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе. Део бирачког списка се излаже на тај начин што се путем рачунарске опреме у седишту јединице локалне самоуправе грађанима, уношењем јединственог матичног броја грађанина, омогућава провера да ли су уписани у бирачки списак и да ли су уписани подаци тачни.

Општинске, односно градске управе су обавези да о овом праву грађане обавесте преко средстава јавног информисања, истицањем писменог обавештења на огласним местима органа, предузећа, установа или служби.

V. ОБАВЕШТЕЊЕ О ГЛАСАЊУ

11. Бирач гласа на бирачком месту на коме је уписан у извод из бирачког списка.

Сваком бирачу обавезно се доставља обавештење о дану и времену одржавања избора, са бројем и адресом бирачког места на коме гласа и бројем под којим је уписан у извод из бирачког списка.

Обавештење штампа и доставља општинска, односно градска управа у којој је бирач уписан у извод из бирачког списка.

Обавештење се доставља пре одржавања избора у року утврђеном законом.

VI. ПОСЕБНА ЕВИДЕНЦИЈА БИРАЧКИХ МЕСТА

12. Посебна евиденција бирачких места као електронска база података садржи назив јединице локалне самоуправе, назив, број, адресу, опис и седиште бирачког места.

Посебну евиденцију бирачких места као електронску базу података по одлукама органа за спровођење избора води Министарство за територију Републике Србије и посебно за територију сваке јединице локалне самоуправе.

Ажурирање посебне евиденције бирачких места врши се на основу акта органа за спровођење избора који се достављају општинској односно градској управи односно Министарству одмах након доношења.

Ажурирање посебне евиденције бирачких места за територију јединице локалне самоуправе врши овлашћено лице за ажурирање бирачког списка градске, односно општинске управе.

Општинске, односно градске управе дужне су да у року од 24 часа писмено обавесте министарство о промени неког податка у посебној евиденцији бирачких места за јединицу локалне самоуправе. Уз обавештење, доставља се и акт органа за спровођење избора.

Разврставање бирача на бирачка места за јединицу локалне самоуправе врше општинске, односно градске управе до момента закључења бирачког списка.

По закључењу бирачког списка разврставање бирача на бирачка места за све јединице локалне самоуправе врши Министарство уз техничку и другу помоћ градских и општинских управа.

VII. ЗАКЉУЧЕЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА

13. Решење о закључењу бирачког списка доноси и потписује министар надлежан за послове управе (у даљем тексту: Министар) или лице које он овласти у року и са садржајем утврђеним Законом о јединственом бирачком списку и оверава се печатом Министарства.

Министарство оверава штампане изводе из бирачког списка разврстане по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и иностранству.

Штампани изводи из бирачког списка разврстани по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и иностранству оверавају се на тај начин што се на последњој страници извода штампа редни број бирача са којим је закључен извод, потпис Министра или овлашћеног лица и отисак печата Министарства.

VIII. РАЗМЕНА ПОДАТАКА ЗА ПРОМЕНЕ У БИРАЧКОМ СПИСКУ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ

1. Министарство надлежно за унутрашње послове

14. Министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку, разврстане по врстама промена и јединицама локалне самоуправе, доставља Министарству електронским путем, које их даље разврстава по врстама промена и доставља општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у роковима утврђеним законом.

Министарство надлежно за унутрашње послове доставља податке бирачког списка у текстуалној датотеци.

Подаци се испоручују у ћириличком формату, изузев података о адреси боравишта у иностранству, док се податак о имену, презимену и имену родитеља припадника националне мањине доставља и на језику и писму националне мањине.

Датотека је именована у формату JBS_MUP_ddmmgggg_hhmm.txt, ddmmgggg је датум експорта података у формату дд – дан, мм – месец и гггг – година и hhmm је време експорта података у формату хх – час и мм – минут експорта података.

Министарство надлежно за унутрашње послове доставља податке преко веб сервиса, а уколико се не успостави такав начин комуникације, слањем датотеке. Подаци се достављају у ћириличном формату по UTF-8 стандарду. У случају да се подаци шаљу преко датотеке, сепаратор реда је CR/LF, а сепаратор колоне се усаглашава између учесника комуникације.

Посебна спецификација података, типови и дужине података као и шифарник промена, као Прилог 1 одштампани су уз ово упутство и чине његов саставни део.

2. Министарство надлежно за одбрану

15. Министарство надлежно за одбрану доставља Министарству спискове бирача који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или школовању у јединицама или установама Војске Србије у року утврђеном законом.

Спискови који се достављају разврстани су по јединицама, односно установама Војске Србије, поред података о бирачима прописаним Законом, садрже и податак о седишту (град, односно општина и адреса) јединице, односно установе.

Подаци у спискове уписују се у табеларној датотеци у ћириличком формату, а подаци о имену, презимену и имену родитеља припадника националне мањине уписују се и на језику и писму националне мањине.

Датотека је именована у формату JBS_MO_Naziv_ddmmgggg_hhmm.xls, где је Naziv назив јединице/установе Војске Србије, ddmmgggg је датум креирања података у формату дд – дан, мм – месец и гггг – година и hhmm је време креирања података у формату хх – час и мм – минут креирања података.

Подаци се достављају у *MS Excel* документу и UTF-8 кодном распореду у ћириличном формату, а име и презиме и име родитеља припадника националне мањине и на писму националне мањине и морају бити наведени великим словима.

3. Министарство надлежно за правосуђе

16. Министарство надлежно за правосуђе доставља спискове бирача који су на извршењу кривичних санкција или у притвору у року утврђеном законом.

Спискови који се достављају разврстани су по заводима за извршење кривичних санкција (у даљем тексту: заводи), поред података о бирачима прописаним законом, садрже и податак о седишту (град, односно општина и адреса) завода.

Подаци у спискове уписују се у табеларној датотеци у ћириличком формату, а подаци о имену, презимену и имену родитеља припадника националне мањине уписују се и на језику и писму националне мањине.

Датотека је именована у формату JBS_MP_Naziv_ddmmgggg_hhmm.xls, где је Naziv назив завода, ddmmgggg је датум креирања података у формату дд – дан, мм – месец и гггг – година и hhmm је време креирања података у формату хх – час и мм – минут креирања података.

Подаци се достављају у *MS Excel* документу и UTF-8 кодном распореду у ћириличном формату, а име и презиме и име родитеља припадника националне мањине и на писму националне мањине и морају бити наведени великим словима.

4. Регистар матичних књига*

*Службени гласник РС, број 88/18

16а Министарство преузима податке из Регистра матичних књига који се односе на чињеницу смрти, као и друге податке од значаја за ажурирање, односно вршење промена по службеној дужности у јединственом бирачком списку.*

Чињенице и подаци који су уписани у Регистар матичних књига, а који утичу на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достављају

се електронским путем општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у року утврђеном законом.*

*Службени гласник РС, број 88/18

IX. НАДЗОР

17. Надзор над вођењем бирачког списка и ажурирањем дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе врши управна инспекција преко управних инспектора кроз редовне и ванредне инспекцијске надзоре, у складу са законом.

Редовни инспекцијски надзори се врше по годишњем програму рада Управног инспектората.

Управни инспектор у вршењу надзора над вођењем бирачког списка овлашћен је да приступањем централном систему изврши проверу да ли се ажурно извршавају све обавезе вођења јединственог бирачког списка утврђене законом.

Надзор над ажурирањем дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе врши се непосредно у општинској, односно градској управи увидом и приступањем електронском систему за вођење дела бирачког списка и провером свих података о бирачима, свих службених евиденција, као и доказа на основу којих се врше промене у бирачком списку и посредним надзором увидом у акте, евиденције, податке и документацију које се односе на део бирачког списка јединице локалне самоуправе.

Ванредни инспекцијски надзор обавезан је и врши се у години у којој се одржавају редовни избори, односно када се распишу ванредни избори.

X. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

18. Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије".

Број 038-208-00-1/2012-01
У Београду, 29. фебруара 2012. године

Министар,
Милан Марковић, с.р.

Прилог 1. Посебна спецификација података, типови и дужине података, као и шифарник промена

Назив	Тип поља и дужина	Опис
Јединствени матични број грађана	Текст, 13 карактера	ЈМБГ исправан и проверен према алгоритму за проверу ЈМБГ.
Име	Текст, 64 карактера	Име лица.
Презиме	Текст, 64 карактера	Презиме лица.
Име родитеља	Текст, 64 карактера	Име родитеља лица.
Датум рођења	Текст, 10 карактера	Датум рођења у формату дд.мм.гггг.
Место рођења	Текст, 64 карактера	Место и општина, односно град рођења, а ако је лице рођено у иностранству и држава рођења.
Пол	Текст, 1 карактер	Пол у формату М/Ж.
Општина пребивалишта	Број, 3 цифре	Шифра општине пребивалишта према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.
Место пребивалишта	Текст, 64 карактера	Насељено место пребивалишта.
Улица пребивалишта	Текст, 128 карактера	Улица пребивалишта.
Кућни број бројчани део пребивалишта	Број, 4 цифре	Број у формату 0000-9999, уколико је ББ уписати 0000.
Кућни број знаковни део пребивалишта	Текст, 1 карактер	Знаковни део броја.
Улаз пребивалишта	Текст, 5 карактера	Улаз пребивалишта.
Спрат пребивалишта	Текст, 5 карактера	Спрат пребивалишта.
Стан пребивалишта	Текст, 5 карактера	Стан пребивалишта.
Општина боравишта	Број, 3 цифре	Шифра општине боравишта према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.
Место боравишта	Текст, 64 карактера	Насељено место боравишта.
Улица боравишта	Текст, 128 карактера	Улица боравишта.
Кућни број бројчани део боравишта	Број, 4 цифре	Број у формату 0000-9999, уколико је ББ уписати 0000.
Кућни број знаковни део боравишта	Текст, 1 карактер	Знаковни део броја.
Улаз боравишта	Текст, 5 карактера	Улаз боравишта.
Спрат боравишта	Текст, 5 карактера	Спрат боравишта.
Стан боравишта	Текст, 5 карактера	Стан боравишта.
Држава боравка у иностранству	Број, 3 цифре	Шифра државе боравишта у иностранству према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.

Назив	Тип поља и дужина	Опис
Место боравишта у иностранству	Текст, 64 карактера	Назив места боравишта у иностранству.
Адреса боравишта у иностранству	Текст, 120 карактера	Адреса боравишта у иностранству.
Датум промене	Текст, 10 карактера	Датум настанка промене у систему МУП у формату дд.мм.гггг.
Врста промене	Број, 2 цифре	Врста промене према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.

Шифарник промена:

Шифра	Назив промене	Поља која се попуњавају
01	Одјава адресе пребивалишта	Стара адреса пребивалишта.
02	Пријава адресе пребивалишта	Нова адреса пребивалишта.
03	Одјава адресе боравишта	Стара адреса боравишта.
04	Пријава адресе боравишта	Нова адреса боравишта.
05	Одјава адресе боравишта у иностранству	Стара адреса боравишта у иностранству.
06	Пријава адресе боравишта у иностранству	Нова адреса боравишта у иностранству.
07	Стицање пунолетства	Подаци о лицу.
08	Стицање пунолетства на дан избора	Подаци о лицу.

Прилог 3: Решење о упису у бирачки списак по основу пријаве пребивалишта

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____
_____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ПРИЈАВЕ ПРЕБИВАЛИШТА.**

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу извештаја Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____, о пријави пребивалишта именованог/е, број од _____ . године и личне карте издате од Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____ , регистарски број _____ , одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 4: Решење о упису у бирачки списак боравишта за интерно расељено лице

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____, на основу чл. 9. и 10, у вези са чланом 6. став 3 Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и чланом 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак под редним бројем _____

_____, ЈМБГ _____, рођен/а _____. године у _____, из _____, _____, _____,
са боравиштем у _____, _____, _____,

по основу **ПРИЈАВЕ МЕСТА БОРАВИШТА ИНТЕРНО РАСЕЉЕНОГ ЛИЦА**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1). Интерно расељено лице уписује се у бирачки списак према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице (члан 6. став 3).

На основу извештаја Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____, _____, о пријави боравишта именованог/е, број _____ од _____ године, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 5: Решење о упису у бирачки списак по основу стицања пунолетства

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **СТИЦАЊА ПУНОЛЕТСТВА**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу извода из матичне књиге рођених која се води за град/општину _____ , матично подручје _____ , под текућим бројем __ за годину ____ и извештаја Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____ , о пријави пребивалишта именованог/е, број __ од _____ . године, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 6: Решење о упису у бирачки списак по основу враћања пословне способности

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

_____

Општинска управа општине _____, на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ВРАЋАЊА ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу решења Основног суда у _____, број_ од _____ године о враћању пословне способности именованом/ој, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 7: Решење о упису у бирачки списак по основу пријема у држављанство

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ПРИЈЕМА У ДРЖАВЉАНСТВО РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу решења Министарства унутрашњих послова, број _____ од _____ године о пријему именованог/е у држављанство Републике Србије, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 8: Решење о брисању из бирачког списка по основу смрти

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

БРИШЕ СЕ из Јединственог бирачког списка под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **СМРТИ**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу извода из матичне књиге умрлих која се води за град/ општину _____ , матично подручје _____ , под текућим бројем ___ за годину ____, утврђено је да је именовани/а умро/ла дана _____ године, па је одлучено као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 9: Решење о брисању из бирачког списка по основу одјаве пребивалишта

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", бр. 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

БРИШЕ СЕ из Јединственог бирачког списка под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ОДЈАВЕ ПРЕБИВАЛИШТА**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

Чланом 9. став 4. Закона о пребивалишту и боравишту грађана („Службени гласник РС", број 87/11) прописано је да пријава пребивалишта на новој адреси уједно значи и одјаву претходног пребивалишта на територији Републике Србије. С обзиром на то да је именовани/а пријавио/ла пребивалиште на новој адреси _____ , _____ , _____ , одлучено је као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 10: Решење о брисању из бирачког списка по службеној дужности

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9, 10 и 11. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", бр. 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

БРИШЕ СЕ из Јединственог бирачког списка под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

Такође, чланом 11. ст.1-3. тог закона прописано је да обавеза органа који води службену евиденцију о грађанима да сваки податак који утиче на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достави у законском року промене надлежном органу за доношење решења на коме се заснивају промене у бирачком списку. Министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачкм списку доставља електронским путем непосредно министарству надлежном за послове управе, које те податке одмах прослеђује надлежној општинској, односно градској управи.

На основу извештаја Министарства унутрашњих послова од _____. године утврђено је да именовани/а нема пријављено пребивалиште на територији општине _____ па је одлучено као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 11: Решење о брисању податка о боравишту за интерно расељено лице

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

БРИШЕ СЕ из Јединственог бирачког списка под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ОДЈАВЕ МЕСТА БОРАВИШТА ИНТЕРНО РАСЕЉЕНОГ ЛИЦА**.

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу извештаја Министарства унутрашњих послова, ___ за _____ , о одјави пребивалишта именованог/е, број_од _____ . године, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 12: Решење о брисању бирача из бирачког списка по основу лишавања пословне способности

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

БРИШЕ СЕ из Јединственог бирачког списка под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ЛИШАВАЊА ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ.**

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу решења Основног суда у _____ , број _____ _____ од _____ године о лишавању именованог/е пословне способности, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 13: Решење о брисању бирача из бирачког списка по основу отпуста из држављанства Републике Србије

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

БРИШЕ СЕ из Јединственог бирачког списка под редним бројем _____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а _____ . године у _____ , из _____ , _____ , _____ ,

по основу **ОТПУСТА ИЗ ДРЖАВЉАНСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.**

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу решења Министарства унутрашњих послова број _____ од _____ године о отпусту именованог/е из држављанства Републике Србије, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 14: Решење о промени личних података по службеној дужности

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

О ИЗМЕНИ ПОДАТАКА - Име и/или Име родитеља и/или Презиме

ВРШИ СЕ ИЗМЕНА ЛИЧНИХ ПОДАТКА у Јединственом бирачком списку под редним бројем _____ , са

име: _____ , *ЈМБГ* _____ , *рођен/а:* _____ *године у:* _____ , *пол:* Женски из _____ , _____ , _____ ,

тако да гласи:

име: _____ , *ЈМБГ* _____ , *рођен/а:* _____ *године у:* _____ , *пол:* Женски из _____ , _____ , _____ .

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

На основу решења Општинске/Градске управе општине/града _____ број _____ _____ од _____ , извода из матичне књиге _____ која се води за град/општину _____ , матично подручје _____ , под текућим бројем _____ за годину , акта Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____ број _____ од _____ , односно личне карте издате од Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____ регистарски број _____ , одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 15: Решење о промени личних података на лични захтев

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9. и 10. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

О ИЗМЕНИ ПОДАТАКА - Име и/или Име родитеља и/или Презиме

ВРШИ СЕ ИЗМЕНА ЛИЧНИХ ПОДАТКА у Јединственом бирачком списку под редним бројем _____ , са

име: _____ , *ЈМБГ* _____ , *рођен/а:* _____ *године у:* _____ , *пол:* Мушки из _____ , _____ , _____ ,

тако да гласи:

име: _____ . *ЈМБГ* _____ , *рођен/а:* _____ *године у:* _____ , *пол:* Мушки из _____ , _____ , _____ .

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1).

Именовани/а је поднео/ла предметни захтев _____ . године.

На основу решења Општинске/Градске управе општине/града _____ број _____ од _____ , извода из матичне књиге _____ која се води за град/ општину _____ , матично подручје _____ , под текућим бројем _____ за годину , акта Министарства унутрашњих послова, ПУ за _____ број _____ од _____ , односно личне карте издате од Министарства унутрашњих послова, ПУ за ___ регистарски број ____ , одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 16: Обавештење јединице локалне самоуправе

На основу члана 14. став 1. и чл. 15[1]. и 21. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС“, бр. 104/09 и 99/11) и тач. 9. и 10. Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС“, бр. 15/12 и 88/18), Општинска/градска управа општине/града _____

ИЗЛАЖЕ НА УВИД
ДЕО ЈЕДИНСТВЕНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА ЗА ПОДРУЧЈЕ ОПШТИНЕ/ГРАДА _____

Део Јединственог бирачког списка за територију града/општине _____ , излажен је у седишту Општинске/Градске управе_____, _____, Ул. _____, бр. _____, спрат _____ , канцеларија бр. _____ .

Увид у део Јединственог бирачког списка врши се путем рачунарске опреме уношењем јединственог матичног броја грађана у циљу провере да ли је грађанин уписан у бирачки списак и да ли су уписани подаци тачни.

Захтеви за промене у делу Јединственог бирачког списка грађани са пребивалиштем, односно интерно расељена лица са боравиштем на територији општине/града _____ могу поднети општинској/градској управи у времену од ____ до ____ сваког радног дана и у нерадне дане од ___ до ____ најкасније до дана закључења бирачког списка _____ године.

Од проглашења изборне листе, право на увид и подношење захтева за промене у бирачком списку има и подносилац изборне листе или лице које он овласти, по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтеве се прилажу овлашћење и потребни докази.

Грађани могу од расписивања избора за председника Републике/народне посланике Народне скупштине до најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка _____ године поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати по месту боравишта на територији општине/града _____ (изабрано место гласања). Изабрано место гласања не може бити на територији јединице локалне самоуправе на којој бирач има пребивалиште, односно боравиште за интерно расељена лица. Овај податак не може се мењати до окончања изборног поступка[2].

У поступку вршења увида у бирачки списак лице овлашћено за ажурирање бирачког списка, лице за пружање техничке подршке градске, односно општинске управе и овлашћено лице подносиоца изборне листе дужни су да поступају у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Увид у јединствени бирачки списак може се извршити и електронским путем на званичној интернет страници Министарства државне управе и локалне самоуправе **www.mduls.gov.rs/registri/jedinstveni-biracki-spisak** , уношењем податка о јединственом матичном броју грађана.

_____

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ/ГРАДСКЕ УПРАВЕ

_____

[1] када су расписани избори за председника Републике или народне посланике Народне скупштине
[2] када су расписани избори за председника Републике или народне посланике Народне скупштине

Прилог 17: Обавештење Министарства

На основу члана 16. став 2. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС“, бр. 104/09 и 99/11) и тачке 8. Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС“, бр. 15/12 и 88/18), Министарство државне управе и локалне самоуправе

ОБАВЕШТАВА
БИРАЧЕ КОЈИ ИМАЈУ БОРАВИШТЕ У ИНОСТРАНСТВУ О ОСТВАРИВАЊУ БИРАЧКОГ ПРАВА НА ИЗБОРИМА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ/НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Обавештавају се **бирачи који имају боравиште у иностранству** да преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије могу, најкасније пет дана пре дана закључења јединственог бирачког списка (_____), **поднети захтев** да се у јединствени бирачки списак упише податак **да ће на предстојећим изборима за председника Републике/народне посланике Народне скупштине гласати у иностранству**.

Захтев за упис у јединствени бирачки списак податка о томе да ће бирач гласати у иностранству обавезно мора да садржи следеће податке: име, презиме и име једног родитеља бирача; јединствени матични број бирача; општину, односно град и адресу пребивалишта бирача у земљи, као и податке о општини, односно граду и адреси боравишта у иностранству према којој ће бирач гласати на предстојећим изборима и потпис подносиоца захтева.

Дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије коме је поднет захтев за упис у јединствени бирачки списак податка о томе да ће бирач гласати у иностранству на прописани начин доставља надлежној општинској, односно градској управи по месту пребивалишта бирача у земљи.

Надлежна општинска, односно градска управа решење о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати на исти начин и по истом поступку доставља дипломатско-конзуларном представништву које је проследило захтев, ради обавештавања бирача.

По доношењу решења да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у иностранству и упису тог податка у јединствени бирачки списак, бирач се не уписује у извод из јединственог бирачког списка по месту пребивалишта у земљи, односно уписује се у извод из јединственог бирачког списка према месту боравишта у иностранству.

Указује се да се податак о томе да ће бирач гласати у иностранству може уписати у јединствени бирачки списак само за лице које је већ уписано у јединствени бирачки списак. У случају да лице које има бирачко право није уписано у јединствени бирачки списак за одлучивање по захтеву за упис податка о томе да ће бирач гласати у иностранству, неопходно је претходно спровести поступак уписа у јединствени бирачки списак. Захтев за упис у јединствени бирачки списак, истовремено са захтевом за упис податка да ће бирач гласати у иностранству, подноси се дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије које оба захтева доставља надлежној општинској, односно градској управи према последњем пребивалишту подносиоца захтева пре одласка у иностранство, односно последњем пребивалишту једног од његових родитеља.

Такође, обавештавају се бирачи који имају боравиште у иностранству да могу преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије поднети општинској, односно градској управи по месту њиховог пребивалишта у земљи захтев за давање обавештења о подацима који су о њима уписани у јединствени бирачки списак.

Увид у јединствени бирачки списак може се извршити и електронским путем на званичној интернет страници Министарства државне управе и локалне самоуправе **www.mduls.gov.rs/registri/jedinstveni-biracki-spisak** , уношењем податка о јединственом матичном броју грађана.

У Београду,

Министарство државне управе
и локалне самоуправе

Прилог 18: Решење да је бирач изразио жељу да гласа по месту боравишта у иностранству

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9, 10 и 16. став 1. и 3. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС, број 104/09 и 99/11), а у вези тачке 8. став 3. Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", бр. 5/12 и 88/18) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак бирачу уписаном под редним бројем _____ _____ , ЈМБГ _____ , рођен/а: _____ године у: _____ , из _____ , _____ , _____ . податак да ће на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у иностранству _____ , _____ , _____ .

О испуњености услова за гласање по месту боравишта у иностранству донеће се посебно решење.

Образложење

Именовани/а је _____ године поднео/ла захтев да на предстојећим изборима жели да гласа по месту боравишта у иностранству.
Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1). Законом је прописано да бирачи, који имају боравиште у иностранству, могу поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати у иностранству (члан 16. став 1). Упутством за спровођење Закона о јединственом бирачком списку уређено је да се уписивање податка да је бирач поднео захтев да жели да гласа према месту боравишта у иностранству, врши на основу решења општинске, односно градске управе на чијој територији бирач има пребивалиште у земљи (тачка 8. став 3), па је одлучено као у ставу 1. решења.
Након доношења решења о одређивању бирачких места од стране Републичке изборне комисије, овај орган доноси решење о уписивању података да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати, односно решење да нису испуњени услови да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству (тачка 8. став 4. Упутства), па је одлучено као у ставу 2. решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 19: Решење да ће бирач гласати по месту боравишта у иностранству

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____ , на основу чл. 9, 10 и 16. ст. 1. и 3. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС, број 104/09 и 99/11), а у вези тачке 8. став 4. Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", бр. 5/12 и 88/18) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак бирачу уписаном под редним бројем _____ _____ , ЈМБГ _____ , рођен/а: _____ године у: _____ , из _____ , _____ , _____ податак да ће на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у иностранству.

Бирачко место редни број__, _____ , _____ , _____ , _____ , _____

Образложење

Решењем овог органа број: _____ са изабраним бирачким местом: _____ , _____ , _____, од _____ године у Јединствени бирачки списак уписан је податак да на предстојећим изборима именовани/а жели да гласа према месту боравишта у иностранству.
Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1). Законом је прописано да бирачи, који имају боравиште у иностранству, могу поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати у иностранству (члан 16. став 1). Упутством за спровођење Закона о јединственом бирачком списку уређено је да по доношењу решења о одређивању бирачких места од стране Републичке изборне комисије за гласање на изборима надлежна општинска, односно градска управа доноси решење о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати (тачка 8. став 4).

С обзиром на то да је решењем Републичке изборне комисије одређено бирачко место у иностранству по месту боравишта именованог/не, одлучено је као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 20: Решење да нису испуњени услови да бирач гласа по месту боравишта у иностранству

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____

Општинска управа општине _____ на основу чл. 9, 10 и 16. став 1. и 3. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС, број 104/09 и 99/11), а у вези тачке 8. став 4. Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", бр. 5/12 и 88/18) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УТВРЂУЈЕ СЕ да за бирача уписаног у Јединствени бирачки списак под редним бројем ____

_____ , ЈМБГ _____ , рођен/а: _____ године у _____ из _____ , _____ , _____
нису испуњени услови да на предстојећим изборима гласа према месту боравишта у иностранству тако да бирач своје бирачко право остварује према месту пребивалишта у земљи.

Бирачко место _____

Образложење

По захтеву именованог/е од _____ године овај орган је донео решење број: _____ од _____ године, на основу ког је уписан податак у Јединствени бирачки списак да је поднео/ла захтев да на предстојећим изборима жели да гласа према месту боравишта у иностранству (члану 16. став 1. и 3. Закона о јединственом бирачком списку и тачка 8. став 3. Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку).

Упутством за спровођење Закона о јединственом бирачком списку прописано је да по доношењу решења о одређивању бирачких места од стране Републичке изборне комисије за гласање на изборима надлежна општинска, односно градска управа доноси решење о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати, односно решење да нису испуњени услови да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству (тачка 8. став 4).

С обзиром на то да решењем Републичке изборне комисије није одређено бирачко место у иностранству по месту боравишта именованог, одлучено је као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана кадаје решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Прилог 21: Решење да ће бирач гласати по месту боравишта у земљи

Република Србија
ОПШТИНА _____
Општинска управа
Број: _____
Датум: _____
_____

Општинска управа општине _____, на основу чл. 9. и 10, у вези са чланом 15. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС", број 104/09 и 99/11) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/2018 - аутентично тумачење), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

УПИСУЈЕ СЕ у Јединствени бирачки списак под редним бројем _____

да ће *име:* _____ , *ЈМБГ* _____ , *рођен/а:* _____ *године у:* _____ , из _____ , _____ , _____ , на предстојећим изборима
ГЛАСАТИ ПРЕМА МЕСТУ БОРАВИШТА У ЗЕМЉИ,
_____ , _____ , _____

Образложење

Законом о јединственом бирачком списку прописано је да свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу које се доноси по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама (члан 9.), као и да решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа (члан 10. став 1). Законом је прописано да бирач може поднети захтев да се у Јединствени бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи (члан 15.).

На основу захтева именованог/е од _____ године, одлучено је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети жалба Министарству државне управе и локалне самоуправе у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

342.845(035)

ПРИРУЧНИК за спровођење закона о јединственом бирачком списку / Зоран Петровић ... [и др.]. - Београд : Министарство државне управе и локалне самоуправе, 2019 (Београд : Марго арт). - граф. прикази, табеле, 177 стр. ; 24 cm

Тираж 1.000.

ISBN 978-86-920653-5-4

1. Петровић, Зоран, 1953- [аутор]
а) Бирачки спискови -- Приручници

COBISS.SR-ID 281920268

ISBN 978-86-920653-5-4